

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravlništva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.345
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
Istotip, peti vrsta
mali oglaš po 130
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Katolicizem in tisk

V katoliškem Kölnu je pripravljena razstava svetovnega tiska. Udeležilo se je je skoro 50 držav. V ogromnem razstavalnem prostoru je zbrano toliko zgodovinske, kulturne, politične in gospodarske sile, da take svet še ni videl. V njej se zrcalijo začetki duševnega oblikovanja od pradavnine do danes, ko je črka spremljevalec skoro že slehernega zemljana; tu tekmujejo svetovni nazori. Poleg židovsko-liberalne tiskovne panorame, pospeševalca kapitalizma, znanilcev socializma, se je postavila ob stran Moskva s sovjeti. Tudi katoliški tisk ima poseben oddelek. V celoti preletiš z razstavo zgodovino; tu imaš dokaze duhovne človeške borbe, dokaze, kakega običaja je bila drobna črka, ko je stopila v boj za svetovno gospodstvo in kdo ji je gospodar v 19. in 20. stoletju. In pri tem si hočeš-nočeš moraš zastaviti vprašanje o tisku, kot katoličan o katoliškem tisku še posebej.

Nikar ni nekaj slučajnega, če so prireditelji izbrali za razstavo ravno čas po svetovni vojni. Hoteli so ponazoriti ne ravno trenutka, ki bi bil ugoden za propagando, ampak dobo, ko je razstavljen predmet na vrhuncu svoje moči, ko si utira pot tudi v kraje in v množini, o kateri se mu pred desetimi leti ni niti sanjalo, ko njegovo svetovno gospodstvo ni več sporno, zlasti v Evropi in Ameriki. Pred očmi imamo najzornostnejšo sliko veleloka, ki bruha, ne da bi ga mogel kdo zajezi, znanilca demokracije in diktature, boljše vizuma in fašizma, politike in gospodarstva, brezboštva in pobožnosti, razjedaveca in graditelja družbe, zvonarja, ki kliče v bodočnost in zagovornika vsega, kar je bilo. Vsakdo ga pozna: kmet v nedeljo in ob večernem odmoru, delavec v vozu cestne železnice, uradnik na pisalni mizi, politik in bankir. Milijonov ni moglo več prešteti, upliva ne bo nihče popisal in stalno prodirajoče moči se nihče odtegnil. Svet je naš! pravi.

Svet je naš! Cigav? Ali ameriški ali evropski, židovsko-kapitalistični, socialistično-materialistični ali krščanski, ali tistih, ki iščejo sebe, ali pa tistih, ki vidijo zdravo družbo? V tem je ravno vprašanje katoliškega tiska in odnosa ter dolžnosti katoličanov do tiska! V tem je ravno vprašanje uveljavljanja katoličanov v življenju. Zato ob priliki kölnske tiskovne razstave tudi od naše strani načelna beseda.

Prvič tisk sam, posebno časopis. Brezpomembno bi bilo ne priznati, da ima tisk svojo specifično nalogo in ustroj, svoj razvoj in določeno tehniko. Brezpomembno bi bilo zankati, da se mora enako katolicizem poslužiti vseh tehničnih žurnalističnih sredstev, če hoče, da bo v tekmovalstvu uspel. Nihče ne bo trdil, da bi bila vsa ta tehnika in ustroj sam na sebi slaba. Gre za gibanje, ki se ju poslužuje, gre za človeka, kako ju rabi, gre za načela, na katerih zida. Nadalje: Napačno bi bilo misliti, da je negativna propaganda uspešnejša kot pozitivno delo. Če je n. pr. židovski tisk danes na čelu svetovnega žurnalizma, mu ni odrekan delo, da je iniciativno posegal v zunanjo in notranjo politiko, kulturo, gospodarstvo in novinarstvo. Gre torej za moč, silo, s katero naj vsaj enako močno posega tudi katoliški tisk v vse življenje, zgrablja in rešuje kot prvi aktualna vprašanja in nosi zastavo ustvarjajoče iniciative!

Drugič: Odnos katoličanov do svojega tiska. Že površen pregled nad tiskom nam dokazuje, da gre časopis za tem, da ustvari s krogom čitateljev neko družinsko razmerje, temelječe na ljubezni in poštrevnosti. Idejno glasila se za ta cilj še posebej trudijo. Blaginja, moč in pomen lista je sodoživljanje čitatelja. V tem razmerju se gradi zavest, prepričanje, dolžnost; se rodi medsebojna pomoč v napadanju in obrambi, se ustvarja vera v moč skupnega dela, bratski odnos, ki vodi korake le v to družino, ki to družino podpira, ki vidi v idejno nasprotnem tisku vsaj tujca, če ne že izrazitega nasprotnika tega razmerja. Tu pa je na mestu odkrita beseda: Solidarnost katoličanov ni tako velika kot pri svobodomiselnosti ali pa židovstvu. Zavest, da je tisk del lastne duševnosti, pri katoličanih ni tako razvita kot pri drugih strujah. Krščanski tisk, pa naj bi bil še tako na višku, je pri nasprotniku krščanstva bela vrana, ker naroča le svojemu nazoru odgovarjajoče časopise. A tudi zveze še ni! Znano je n. pr., da Žid, ki ima za svoje glasilo »Frankfurter Zeitung« in ki je spotoma, v vlaku ali na ladji, priča nesreči, gospodarskemu, političnemu ali kulturnemu razgovoru, odda na uredništvo na prvi pošti dopisnico z vsebino dogodka! In pri katoličanih? —

Trije veliki ukrepi vlade

r Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Na današnji seji, ki je trajala nad štiri ure, je ministrski svet sprejel poslednje podrobnosti glede našega inozemskega posojila. Finančnemu ministru je dal tozadevna navodila in pooblastila. V ponedeljek odpotuje finanč. minister v Pariz, kjer bo ostal dva do tri dni. Nato pa odpotuje v London, da podpiše pogodbo o najetu posojila. Poleg tega so se reševale razne resorne zadeve.

Za samoupravo.

r Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Ministrski svet je sklenil: 1. da morajo strokovni referenti pri velikih županstvih kadar in kjerkoli se za to pokaže potreba, na prošnjo samoupravnih oblasti, sprejeti sodelovanje v oblastih. To svojo dolžnost morajo izvrševati vestno in pošteno, če jih oblasti za to naprosijo. 2. Da morajo vse državne oblasti vložiti vse svoje sile in pokazati največje zanimanje za dobro in procvit samouprav in samoupravnih poslov. Vsako motenje in oteževanje poslov in nastopanje proti koristim samouprav, se bo smatralo kot groba kršitev državnih interesov. Proti odgovornim osebam se bodo podvzeli energični zakonski ukrepi. — Ta sklep je dostaviti po resornih ministrih vsem podrejenim organom v državi.

Reforma trošarin.

r Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Finančni minister je izdelal nov načrt zakona o trošarinah, ki ga bo v najkrajšem času predložil narodni skupščini.

Složnost v radik. dem. zvezi

Popolna zmaga gg. Vukičevića in Davidoviča -- Davidovič naj ostre obsoja Radića in Pribičevića

r Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Kakor smo poročali, bo seja NR kluba 10. maja. Ze sam dosedanji potek teh sej je pokazal, da so vse nade opozicije z ozirom na izid razprav v radikalnem klubu brez vsake podlage. Poleg tega, da je v NR klubu ogromna večina za sedanjo vlado, ki odobrava delo vladnega predsednika Vukičevića, pa se je izvršila v glavnem odboru NRS značilna sprememba. Nekateri člani so uvideli, da kampanja, ki jo nekateri člani glavnega odbora vodijo proti Vukičeviću, ni v interesu NRS in da je vsaka borba proti Vukičeviću samo v škodo stranke. Ti člani glavnega odbora so spremenili svoje stališče. Položaj v glavnem odboru se je preokrenil tako, da se nekateri nadejajo, da bo Vukičević v najkrajšem času imel tudi v glavnem odboru večino za seboj in potem ne bo nobene ovire več, da se sestane kongres NRS, na katerem se bo izvolilo novo strankino vodstvo.

Ravnatoko je tudi demokratska stranka popolnoma enotna in odobrava delovanje sedanje koalicije. V tem oziru je značilen Davidovičev govor. Ljuba Davidovič, ki je imel pred zastopniki osrednjega odbora in pred zastopniki belgrajske organizacije DS dolg govor, v katerem je med drugim izjavil:

»O političnem položaju lahko izjavim, da je stabilen in da ni v tem trenutku nobenega objektivnega razloga za spremembo današnje kombinacije. Sedanja vladna koalicija se naslanja na večino več kot dve sto poslancev. Ta moč v parlamentu je zadostna za zakonodajno delo v najširšem smislu. Če to delo ni plodonosnejše v večji meri, pada predvsem krivda na nastopanje opozicije. V danem momentu ne gre akcija opozicije samo proti vladi, marveč je naravnost naperjena proti življenjskim interesom naše države.«

Nato je Davidovič govoril o Pribičevićevem in Radičevem delovanju Očrtal je njihove nastope proti investicijskemu posojilu, ki je naši državi potrebno. Kritiziral je Radičeve tozadevne izjave in dejal:

»Če bi v naši predvojni Srbiji kdorkoli dal slične izjave in obtožbe proti svoji rodni domovini v smislu izjav, ki smo jih čuli s te strani, bi bil označen za izdajalca. V tem pogledu je najhujše to, da se s temi izjavami preračunano dela proti posojilu in se obenem izrekajo najtežje neresnice. V svojih nedavnih izjavah je Stjepan Radić obtoževal našo državo, da bo to posojilo porabila za zidanje strateških železnic in za oboroževanje, in da s tem delamo proti svetovnemu miru. Predvsem vas lahko zagotovim, da bo to posojilo, ki ga najemamo, imelo popolnoma gospodarski značaj. Glavni cilj velikega investicijskega dela, ki se bo s tem posojilom izvedlo, je ustvariti potrebne pogoje za okrepitev gospodarske moči našega ljudstva in za intenzivno izrabljanje neizmernega bogastva naše države. Take Radičeve trditve so pri nas nenavadne, ker se v opoziciji nismo nikdar spozabili, da bi

ignorirali najvišje interese države in da bi, mereč vlado, škodovali svoji domovini... Če poleg tega pogledamo na druge pojave v našem parlamentu, lahko rečem, da se tisto, kar se dogaja, ni dogajalo nikdar in se ni moglo misliti, da bi se zgodilo. V skupščini smo govorili kot duhovniki s prižnice in mislili na visoko dostojanstvo tega doma.«

Ni brez razloga verovati, da vsi ti, ki kar sipljejo žalitve v parlamentu, zlorablajo svobodo govora in da so nasprotniki parlamentarizma, da naše politično življenje slijejo v diktaturo in da se trudijo, da nikdar ne bi žalovali za parlamentom in parlamentarizmom, če bi do tega prišlo, da bi ga izgubili. Iz ust teh ljudi se slišijo v parlamentu težke in grde besede, ki se nikdar ne bi smele izreči v dostojni družbi. Pred dvema, tremi dnevi so prišle iz ust teh ljudi besede, da so demokratski prvaki napravili sporazum z »Vukičevićevimi lovskimi psi« (Pribičevićeva izjava. Op. ur.). Ta ostudna žaljivka meri na 110 narodnih poslancev. Mi, ki nas podcenjujejo s Balkanci, nikdar nismo niti o Zagrebu, niti o Ljubljani, niti o kakem drugem mestu naše domovine rekli nobene slabe besede. Oni stalno napadajo Belgrad, Radić predvsem s cincarji. Mislim, da ni nobena sramota, če bi bil kdo cincar. Če bi pa pregledali rodovnik teh ljudi, bi imeli mnogo več razloga, da postanejo nezadovoljni. Takšna je kvaliteta in moralna vrednost tistih, s katerimi se borimo in ki danes motijo pozitivno delo na urejanju države. Po mojem prepričanju se bomo v tej borbi izkristalizirali in izšli iz nje kot zmagovalci. O naši stranki lahko rečem, da bo v polni meri podpirala vlado in delala v duhu demokratskega programa...«

Davidovič prehaja nato na dogodke, preden je prišlo do sedanje vlade. Pravi, da so demokrati najprej sprejeli idejo koncentracije demokratskih elementov, ki pa se ni mogla izvesti. Ravno tako se ni mogel ustanoviti blok demokracije z ozirom na prejšnje postopanje in dogodke. V klubu ni bilo nobenega človeka, ki bi bil imel polno zaupanje v ta blok. Nezaupanje je izzvalo prejšnje delovanje Radića in Pribičevića ter njihovih ljudi. To je bilo vzrok, da se nihče ni mogel ogrevati za to misel. Pozneje se je izkazalo, da je to pravilno. Radić in Pribičević sta s poznejšim delovanjem potrdila, da so bili ti dvomi popolnoma upravičeni. Kaj bi se zgodilo, pravi Davidovič, če bi imeli skupen klub, pa bi prišel trenutek, ko je Radić stopil v javnost s svojim predlogom, da naj bo general vladni predsednik.

Tudi poskus s koncentracijo vseh parlamentarnih strank se je izjalovil vsled nastopa Pribičevića in Radića, ki sta stajala nesprijemljive zahteve. Sedaj hočeta razcepiti vladne stranke. To pa se jima ne bo posrečilo.

»Brez dvoma,« pravi Davidovič, »je Radić vse to uvidel. Ko so se mu vsi ti poskusi ponestrelili, je prišel s svojim predlogom, da se vladno predsedništvo poveri generalu. Takoj lahko rečem, da odgovorni činitelji na to niti ne mislijo. Za to se ogrevajo tisti, ki so že pričeli obupavati, ker niso v vladi...«

Davidovič nato govori o delu vlade in pravi:

»So razlogi, da se želi, da bi bilo delo vlade uspešnejše. Zagotavljam vas, da bo. Sprejet je zakon o izenačenju davkov, državni pro-

račun in zakon o pomoči stradalnim. Izdelani so načrti o kmetijskih zadrukah, o občinah, o sodnih, o sodiščih, o državljanstvu, kazenski zakonik, o vrhovni upravi itd. Najvažnejši je zakonski načrt o ureditvi kmetijskih dolgov. Dalje zakon o kmetijskem kreditu, o pobijanju korupcije. Za izpeljavo teh načrtov so znatne težave, pa jih bomo premagali. Da se izvede vse to, je treba najeti posojilo, ki se bo najelo pod najugodnejšimi pogoji.«

O mednarodnem položaju je Ljuba Davidovič dejal, da imamo veliko in dragoceno prijateljstvo s Francijo. Naše razmerje do Nemčije se vedno boljša. V tej smeri pozdravljam zbližanje med Francijo in Nemčijo. »Ponovno rečem,« je dejal Davidovič, »da je naša država med tistimi, ki gledajo na bodočnost v cilju trajnega miru in medsebojnega sodelovanja vseh narodov. Zunanja politika naše države se bo nadaljevala v tej smeri. Sedanja vlada se prizadeva, posvetiti v notranji politiki vso pozornost našemu kmetiskemu prebivalstvu.«

Kako „Jutro“ poroča

t Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Žerjavovo »Jutro« od 4. maja poroča o četrtkovni seji narodne skupščine in o Petejanovi interpelaciji glede ureditve osemurnega delovnika: »Razprava o interpelaciji pa je odpadla radi tega, ker je poslanec Petejan obolen in ni bil navzoč na seji.« — Poslanec Petejan ni bil odsoten radi bolezni, ampak se je popolnoma zdrav odpeljal na socialistično slavlje v Ljubljano. To je Petejan sam potrdil na skupščinski seji 4. maja, ko je trdil, da ni bil bolan, ampak da ni dobil nobenega obvestila o svoji interpelaciji. Obvestilo mu je skupščinski predsednik poslal pravočasno na njegov klub. Petejana ni bilo nikjer. Odpeljal se je namreč na rdeče slavlje, ne da bi imel za to dopust od predsednika. »Jutro« pa ga je kar proglasilo za bolnega. V stenografskih zapisih narodne skupščine stoji, da je Petejan sam protestiral proti temu, da bi se ga proglasilo za bolnega.

Prehudi napadi na prosvetno upravo

r Belgrad, 5. maja. (Tel. »Slov.«) V »Učiteljskem tovarišu« so zadnje čase izšli črnoobrobjeni članki »Kaj se godi«. V teh člankih se napada prosvetna uprava glede postavljanja učiteljev. Napadi, osebni in neutemeljeni, vsebujejo težke žalitve za prosvetno upravo. Ker so ti članki brez vsake stvarne podlage, torej napačni, je prosvetno ministrstvo odredilo proti uredniku »Učiteljskega tovariša« Ivanu Dimniku in izdajatelju Andreju Skulju disciplinarno preiskavo, ker sta državna uradnika. Obenem se je izdal nalog za sodno postopanje po tiskovnem zakonu.

Italija-Grčija-Turčija

v Atene, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Italijanski poslanik v Atenah Arlotta je danes obiskal ravnatelja političnega oddelka zunanjega ministrstva Politisa. Kolikor se doznava v političnih krogih, vztraja Italija pri tem, da se italijansko-turške pogodbe udeležijo tudi Grška. V tem vidijo namen Italije — izolirati Jugoslavijo. Grška si prizadeva, da reši vprašanje grško-turške pogodbe v kratkem času. Težko pa da dela vprašanje posestev bivših turških lastnikov na Grškem. Turška vlada nima namena, staviti to vprašanje še enkrat na dnevni red. V grških političnih krogih ne verujejo inozemskim vestem, da bi se tudi Francija udeležila italijansko-grške-turške pogodbe.

Francoski politiki se zbirajo

v Paris, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Snovanje frakcij v novoizvoljeni poslanski zbornici kaže vedno bolj, da se v republikansko-demokratski uniji in Marinovi skupini, ki sta prvotno razpolagali s 150 mandati, pojavlja grupiranje k levici in da bo tema skupinama ostalo le 110 mandatov. Večina onih, ki se nameravajo odcepiti, bo prešla najbrže k demokratski ljudski stranki, ki je v prejšnji zbornici imela samo 14 mandatov, pa se bo sedaj najbrže dvakrat povečala radi privlačnosti programa, ki ga je stranka sprejela od socialističnih strokovnih zvez CGT. Radikalni socialisti bodo menda s svojimi 130 poslanci najmočnejša skupina v zbornici. Zdi se, da bo močno narasla tudi Loucheurjeva skupina levih radikalov, ki je poklicana, da postane močna srednja stranka.

Egiptovski zunanji minister odstopil. Kakor se poroča iz Kaire, je sedaj po odstopu egiptškega finančnega ministra podal demisijsko tudi zunanji minister Gali paša.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

BLAGAJNIČARKA

s prakso želi premeniti mesto. Naslov v upr. 3865.

Starejši trgov. pomočnik spec. stroke, več slov., nem. in italij. jezika, išče zaposlenja kjerkoli. Ponudbe na upravo Zmožen.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, z večletno prakso, išče mesta najraje v kakšni zadrugi. Ponudbe pod »Zadruge« na upravo lista.

Prodajalka

izurjena, išče mesta v mestu ali na deželi. Naslov v upr. št. 3880.

Ekonomsko-rbrik

vajen vsega poljedelstva in živinoreje, želi mesta za takoj. Naslov v upr. listu pod št. 3851.

Absolventinja

trg. šole išče primerne službe. Cenj. ponudbe na oglasni oddelček »Slov.« pod »Praktikantinja«.

Intelligenten fant

z dežele želi mesta službe, skladiščnika pri kakem večjem podjetju ali kaj sličnega. Veščje računstva, lepopisja in takšnih zadev. — Naslov v upr. listu pod št. 3852.

Dekle išče službo kot

streljavnica pri bolnikih v privat. hišah. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 3890.

Iščem mesto

brivskega vajenca

Sem v 15. letu, dovršil sem 5 razredov ljudske šole z dobrim uspehom ter imam veselje do brivske obrti. Naslov pod »Brivski vajenec« št. 3952 na upravo Slovenca.

Bivši zvančnik

želi stalnega mesta kot pomoč v kakšni pisarni. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3853.

Krojaški pomočnik

dobro izurjen, želi premeniti službo. — Naslov pove uprava pod 3951.

Kdo sprejme

za vratarja, skladiščnika ali podobno, 56 letnega samskega, zdravega, močnega upokojenca brez plačilo v službo? Naslov v upr. listu pod št. 3900.

Proste službe

Vajenca sprejemem

za soboslikarsko in plesarsko obrt. FRAN AMBROŽ, Rimska cesta 11.

Iščem učenko

za v kuhinjo (kuharsko učenko),

plač. natakario in

čvrsto dekle za vsa opravila, ki je tudi veščja pranja in moljenja. Hotel »Triglav« — Boh. Bistrica.

Prvovrstno zastopstvo,

komisijno založo, naročila iz inozemstva, trgovske zveze, sigurno eksistenco.

si zagotovite, če pišete na: R. PUC, Ljubljana, vila za artilj. vojašnico.

Zdrav. vajenec

pošten iz dobre hiše, se takoj sprejme pri M. Punzengruber, trgovina z mešanim blagom, Črna pri Prevaljah.

Sprejem proviz. potnika

vpeljanega v čevlj. stroko. Ponudbe pod »Kavčija 150 Din« št. 3942 na upravo.

Učitelj v majhnem mestu

na kmetih išče pošteno, delavno žensko

(Primorke ali Dolenjke), da bi opravljala vse delo pri rodbini 4 oseb, ker gospodinja boleha. Služba stalna. Ponudbe pod »Učitelj« št. 3943 na upravo.

Kdo kupi?

Budilke poceni!

L. Vilhar urar Ljubljana Sv. Petra c. 36

Trbov. premoč

drva. — Pogačnik, Bohoričeva ul. 5 — Ljubljana. Telefon 20-59.

Pri nakupu

cementa Trbovlje in vse železnice, se priporoča trdka A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Žaganje

oddaja vedno po nizki ceni parna žaga

V. SCAGNETTI v Ljubljani, za

gorenjskim kolodvorom.

Cinkovo pločevino

št. 10, približno 800 ha.

porabno še za stavbna dela, 3 leta staro, prodam ali pa zamenjam za železno pocinkano pločevino. Anton Kebe, posestnik, Dol Jezero št. 36 pri Cerkljici.

AJDO

mlevsko, 1—2 vagona, takoj prodaja Kmetijska zadruga v Ptuj.

Muzikalni orkester

(Klepetar, Praga) in železna blagajna

(Wertheim), v dobrem stanju, naprodaj. Naslov v upr. listu pod 3926.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

NAJBOLJ RAZŠIRJENI DNEVNIK

Čevljarski stroj

(Cylinder), dobro ohranjen, se prodaja. — Poizve se: Stari trg št. 15.

Nov pomlad, plašč

se prodaja. — Poizve se: Novak, Gradišče št. 4.

Klubgarnitura

radi premalega stanovanja ceno naprodaj. Interesent naj pošlje svoj naslov na upravo lista pod »Klubgarnitura«.

Stanovanja

Oddam s SOBO 15. majem

z dvema posteljama gospodoma ali boljšima gospodinjama. Istotam se sprejme takoj boljša šivilja — pomočnica. Sv. Petra cesta 44, I.

SOBA

lepo opremljena, zračna, z elektr. razsvetljavo, se odda s 15. majem. Naslov pri upr. listu št. 3945.

Posestva

Dvodružin. hiša

s 6 sobami, vsa podkletena, z lepim zelenjavnim in sadnim vrtom, se takoj prodaja v mestu za 220.000 Din. — Naslov v upr. listu Slovenca št. 3870.

VESELICA

Igra godba Gradašca. Vstopnina prosta.

500 parov

trpežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebščine kakor tudi klobuke

kupite naj eneje pri Amerikancu Ljubljana, Stari trg 10

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijna zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Prirreditelje

V nedeljo v gostilni Amerika na Glincah

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3 (v lastni hiši poleg magistrata).

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev, Steinway, Bechendorfer, Förster, Hülk, Hofman, Originalstigl. Popravlila in uglaševanje najceneje. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun.

500 parov

trpežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebščine kakor tudi klobuke

kupite naj eneje pri Amerikancu Ljubljana, Stari trg 10

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijna zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Prirreditelje

V nedeljo v gostilni Amerika na Glincah

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Prirreditelje

V nedeljo v gostilni Amerika na Glincah

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3 (v lastni hiši poleg magistrata).

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev, Steinway, Bechendorfer, Förster, Hülk, Hofman, Originalstigl. Popravlila in uglaševanje najceneje. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun.

500 parov

trpežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebščine kakor tudi klobuke

kupite naj eneje pri Amerikancu Ljubljana, Stari trg 10

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijna zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Prirreditelje

V nedeljo v gostilni Amerika na Glincah

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3 (v lastni hiši poleg magistrata).

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev, Steinway, Bechendorfer, Förster, Hülk, Hofman, Originalstigl. Popravlila in uglaševanje najceneje. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun.

500 parov

trpežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebščine kakor tudi klobuke

kupite naj eneje pri Amerikancu Ljubljana, Stari trg 10

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijna zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Nasla obrt

Gospodinjel - Poskusite

Plamen

idealno sredstvo za podžiganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Žima

najboljša in najcenejša pri M. Masteri

tovarna žime

Strazišče pri Kranju.

Klavirji prvih svetov. znamk!

ALFONZ BREZNIK Ljubljana, Mestni trg 3 (v lastni hiši poleg magistrata).

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev, Steinway, Bechendorfer, Förster, Hülk, Hofman, Originalstigl. Popravlila in uglaševanje najceneje. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun.

500 parov

trpežnih rujavih in črnih telovadnih čevljev vse številke, manjše po 30 Din, večje po 40 Din ter druge telovadne potrebščine kakor tudi klobuke

kupite naj eneje pri Amerikancu Ljubljana, Stari trg 10

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijna zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se prodaja v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Dvodružin. hišo

prodam. Eno stanovanje takoj na razpolago. Poizve se Rožna dolina, gostilna pri »Mostičku«.

Proda se hiša

z velikim vrtom, s trgovino z mešanim blagom z dnevnim prometom od 1200 do 1600 Din, s celim inventarjem za 65.000 dinarjev. Naslov v upr. listu Slovenca pod št. 3946.

Vnajem

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Prirreditelje

V nedeljo v gostilni Amerika na Glincah

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3 (v lastni hiši poleg magistrata).

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianov in harmonijev, Steinway, Bechendorfer, Förster, Hülk, Hofman, Originalstigl. Popravlila in uglaševanje najceneje. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun.

500 parov

tr

Ob 700 letnici ustanovitve lavantinske škofije

Matija Munda

V naslednjih odstavkih bom skušal podati obris zunanje zgodovine Lavantinske škofije, ki te dni vsa vesela praznuje 700 letni jubilej svojega obstoja.

Iz rimske dobe sta na ozemlju današnje Lavantinske škofije znani dve škofiji: v Ptuj (sv. Viktorin) in v Celju (sv. Maksimilijan). Obe sta propadli za časa preseljevanja narodov. Ostala je strašna puščava.

Izhodišče za zopetno pokristjanjenje zgodovinske Karantanije pa je bil Solnograd. Odtod so prihajali misijonarji in apostoli ter v sreih naših prednikov prižigali luč sv. vere. Ustanovitelj solnograške škofije je apostol Nemcev, sv. Bonifacij (okoli leta 740.). Razumljivo je, da je ob ustanovitvi obsegala škofija ogromen teritorij. Tudi Karantanija je po večini spadala pod jurisdikcijo solnograškega škofa. Do kod je začetkoma v naših krajih segala solnograška škofija, ni točno znano. Pravico cerkvene jurisdikcije nad našimi pokrajinami so si namreč istočasno lastili tudi oglejski patriarhi, češ, prvotni prebivalci tukajšnjih pokrajin so luč sv. vere prejeli iz Ogleja. Da napravi konec preprirom, je cesar Karel Veliki leta 788. solnograško škofijo povzdignil v nadškofijo, leta 798. pa Karantanijo in Panonijo do Drave in njenega iztoka v Donavo pridelil solnograški nadškofiji. Tako je bila meja solnograške nadškofije na jugu definitivno določena.

Solnograška nadškofija pa je bila še vedno preobsežna. Arno, prvi solnograški nadškof, je sicer izpolnil naročilo Karola Velikega, namreč »pergere in partes Slavorum et providere omnem illam regionem et ecclesiasticum officium more episcopali colere populosque in fide et christianitate praedicando confortare« (K. Tangl: »Reihe der Bischöfe von Lavant,« str. 33), toda njegovi nasledniki so kmalu spoznali, da tako obsežne škofije ne morejo sami dobro opravljati. Tako so tekoma 9., 10. in 11. stoletja bili prisiljeni pošiljati v Karantanijo od časa do časa pokrajinske škofe (episcopos regionarios, chorepiscopos), ki so stolovali večinoma pri Gospej Sveti. Kot taki pokrajinski škofi so nam znani n. pr. Modest (že okoli leta 765), Teodorik, Oto, Oswald ...

Tako smo bili Slovenci takrat politično in cerkveno odvisni od tujcev. V 9. stoletju, ko je sv. Metod postal panonski nadškof in je njegovi oblasti bilo podrejeno današnje Prekmurje, Mursko polje, spodnje Slovenske in Ljutomerske gorice s starodavnim Ptujem, je za kratko časa sicer posijalo k nam prijaznejše solnce, toda sv. Metoda so sovražni Nemci kmalu pregnali, ker Solnograd takrat ni pripustil, da bi Slovenci imeli svojo škofijo.

Naval Madjarov je koncem 9. stoletja uničil vse sadove pokristjanjenja. Seže po njihovem odhodu so se začele razmere zopet urejati. Začela se je splošna obnova, nastajale so nove vasi, trgi, mesta, začele so se zidati cerkve, uredile so se prve župnije, prazupnije, nastajali so samostani ...

Solnograški nadškof Eberhard II. (1200 do 1246), eden najodličnejših srednjeveških škofov, je že leta 1215., ob priliki IV. later. občnega cerkvenega zbora v Rimu predložil papežu Inocenciju III. (1198—1216) načrt za ustanovitev treh novih škofij, na otoku Kiemskega jezera, v Sekovem in v St. Andražu na Koroškem. Prvi dve novi škofiji sta bili leta 1218. res ustanovljeni, ne pa tretja. Zato je isti nadškof Eberhard leta 1225. ponovno predložil v Rimu papežu Honoriju III. (1216 do 1227) prošnjo za ustanovitev nove škofije v St. Andražu.¹ Utemeljeval je svojo prošnjo s tem, »da množica izročene mu črede potrebuje skrbí še drugega pastirja, ker more sam zaradi neugodnih potov komaj obiskovati vso škofijo. Zato prosi, da se v cerkvi sv. Andraža v Lavantinski dolini, pri kateri je preje služil le en svetni duhovnik in kjer je nedavno uredil redovni kolegij s proštom na čelu, ustanovi škofijska stolica« (Gruden: »Zgodovina slov. naroda«, str. 471). Papež je tej želji ugo-

dil in Eberhard je dne 10. maja leta 1228. izdal ustanovno listino novoustanovljene lavantinske škofije, ki se začneja takole: »In nomine sancte et individue Trinitatis. Eberhardus Dei gratia S. Salzburgensis ecclesiae Archiepiscopus... In vinea Domini Sabaoth laborantes sollicita consideratione perpendimus, nos ad regimen gregis nobis commissi minus sufficere et ut in alios onera nostra partiri valeamus... in La vent in ecclesia St. Andree... cathedram constituimus episcopalem...« itd. (Tangl, str. 57). Na binkoštni ponedeljek dne 14. maja leta 1228. je bil v Straubingu na Bavarskem slovesno posvečen prvi lavantinski škof Ulrik I. O mejah nove škofije ustanovno pismo ničesar ne omenja. Da pa je bila novoustanovljena lavantinska škofija v začetku zelo majhna, lahko sklepamo iz tega, ker nadškof Eberhard že v prošnji za nje ustanovitev želi, da bi mu pa-

pež za novo škofijo nakaže teritorij, ki bo obsegal »unam diaetam et dinudiam« (Tangl, str. 55), to je, en in pol dneva hoda v premeru. Iz neke poznejše listine izdane v Brežah leta 1244. šele zveemo, da je obsegala samo 6 župnij z nekaj kapelani, deloma na Koroškem, deloma na Stajerskem (Marenberg, Dravograd). Ta majhen obseg je obdržala škofija celih 5 stoletij, notri do reform Jožefa II., leta 1786.

V svoji vnemi za reformo, se je cesar Jožef II. (1765—1790) lotil tudi preosnove škofijskih mej. Po novi uredbi je bila Stajerska cerkveno razdeljena na tri dele: za okrožje Bruck ob Muri in Judenburg se je osnovala nova škofija v Leobnu, graško in mariborsko okrožje (tudi na desni strani Drave z dekanijami Sv. Magdalena v Mariboru, Hoče in Zavrč v Haložah) je pripadlo sekovski škofiji, ki je svoj sedež prestavila v

Gradec, le Slovenci celjskega okrožja, ki so po ukinitvi oglejskega patriarhata (l. 1751) spadali pod gorisko nadškofijo, so na novo pripadli lavantinski škofiji, ki jo obdržala tudi na Koroškem Labodsko dolino in okrožje Velikoveca. Tako je dotlej majhna lavantinska škofija teritorialno zelo narasla. Nenaravno je bilo samo to, da je nje sedež bil ob skrajnem severnem robu, še bolj nenaravno in krivično pa je bilo to, da je z Jožefovo preosnovo škofij bilo nad 200.000 stajerskih Slovencev izročeni nemški sekovski škofiji, ki se na želje in potrebe Slovencev ni ozirala. Zato so se opetovano delali poskusi, da bi se sedež lavantinske škofije prenesel kam na Stajersko, v Celje, v Slovensko Bistrico, v Ptuj ali v Maribor. Žal, da takratni lavantinski škofje za tako podjetje ali niso bili navdušeni, ali so se jim stavile na pot nepremagljive ovire.

Prišlo je leto 1846. Lavantinski škofovski sedež je zasedel služabnik božji, naš Anton Martin Slomšek. Vsi ga poznamo, poznamo njegovo življenje, njegove vrline in njegovo delo.

O premetitvi lavantinskega škofovskega sedeža iz St. Andraža v Maribor podrobno in zgodovinsko verodostojno razpravlja dr. Fr. Kovačič v svoji »Zgodovini Lavantinske škofije«. Po nepopisnih težavah je Slomšek dosegel, da se je škofovski sedež prestavil v Maribor in, da se je večina (razen 12 župnij) stajerskih Slovencev, ki so prej pripadali sekovski škofiji, združila z ostalimi stajerskimi Slovenci pod žezlom lavantinskih škofov. Na veliko gospojnico leta 1859. je škof Slomšek vzel slovo od starodavnega St. Andraža, kjer je bil nad 600 let sedež lavantinske škofije. Dne 16. avgusta je odpotoval v Maribor, kamor je po trudopolnem potu dospel 19. avgusta. Na angelsko nedeljo, dne 4. septembra leta 1859. je bil v mariborski stolnici slovesno introniziran. Bili so to za Lavantinsko škofijo najpomembnejši dnevi. Do solz veselo je bilo tiste dni v Mariboru ...

Tretjo teritorialno izpremembo pa je Lavantinska škofija doživela leta 1923., ko so z odlokom sv. Stolice prišle pod administraturo lavantinskega knezoškofa sekovske župnije, ki so po st. žermenskem miru pripadle državi SHS (Apače, del Cmureka, Kapla in del Sv. Duha na Ostrem vrhu), 13 župnij krške škofije (dek. Dravograd in Mežiška dolina) in dve dekaniji (Dolnja Lendava in Murska Sobota) somboteljske škofije v Prekmurju. Tako je Lavantinska škofija sedaj največja slovenska škofija in tudi ena največjih jugoslovanskih škofij.

Končno je treba omeniti še to, da je dne 1. maja leta 1924. sv. Stolica izločila lavantinsko škofijo iz solnograške metropolitanske zveze in jo neposredno podredila sebi.

Nekdaj majhna lavantinska škofija stoji danes pred nami velika po obsegu in ožarjena s sijem velikega Slomškega. Imamo torej razloga dovolj, da slovesno proslavljamo sedemstoletnico njene ustanovitve.

Spored proslave v Mariboru

I. V sredo 9. maja:

1. Ob 14.48 sprejem apostolskega nuncija prevz. g. Hermenegilda Pellegrinettija na kolodvoru.
2. Prihod z vozovi po Aleksandrovi cesti, Slovenski in Gosposki ulici ter Ulici 10. oktobra na Slomškov trg, kjer je zbrana šolska mladina, ter vhod v stolno cerkev. Tukaj blagoslov papeškega odposlanca.
3. Ob pol 20 razsvetljava Slomškovega trga ter pol ure slovesno zvonjenje.
4. Ob 20 pozdravni večer v kazinski dvorani.

II. V četrtek 10. maja:

1. Ob 9 slovesen vhod apostolskega nuncija in duhovščine v stolnico.
2. V stolnici odkritje spominske plošče, slavnostni govor, pontifikalna sveta maša z zahvalno pesmijo.
3. Po cerkvenem opraviilu: Slavnostno zborovanje gg. dekanov lavantinske škofije v bogoslovnem semenišču.

Durđevdan v Srbiji

Pri večini slovanskih narodov je Jurjevo nekaj splošno narodni praznik s precejšno tradicijo in zlasti v duši preprostega naroda globoko začrtan in svečano praznovan. Pri nas Slovencih je spomin tega zmajeborca in viteza na konju že nekam zabrisan in medel in so ga v določnejših obdobjih ohranili le še mejaši slovenstva, Belokranjci (živa narodna pesem, Zupančič) in deloma Prekmurci.

Srbi ga praznujejo radi razlike v koledarju šele danes in mnogo bolj živo. Zanje je Djurdjevdan eden večjih praznikov v letu, praznik prebujene pomladi, zdravja in ljubezni imenovan, v osnovi paganski, izredno posplošen, praznovan povsod, v ravni Vojvodini in preko valovite Šumadije prav tako ko v Makedoniji ali Bosni, med inteligenco kot med prostim narodom, povsod z istim zanosom in razpoloženjem.

Pot iz Beograda čez Topčidersko brdo na predvečer čudno oživi. Ko da se vse seli v Košutnjak in Topčider. Z valom gre petje, ciganska muzika, dovpti. V Košutnjaku postavijo množice zasilne šotore, začno s prosto zabavo in plešejo kolo skozi vso noč. Višek doseže praznovanje v prvi zori. Kdor se ni odpravil že zvečer, pride gotovo rano zjutraj, še pred solncem. Mesto ostane ta dan pusto in

prazno. Delo počiva. Sole so zaprte. Potem se množice vse obložene z zelenjem vračajo. Košutnjak pa ostane oklesten in polomljen ko po hudi toči in se do prihodnjega leta komaj obraste. Tak je belgrajski djurdjevdanski uranak.

V notranjčini, med preprostim narodom, je praznovanje ozko vezano z različni običaji in vražami, ki jim je skupen osnovni tip, a se v posameznostih v mnogočem razlikujejo. Že narodna pesem srbska omenja »Djurdjev-danak« kot »hajdučki ustanak«. Zato, ker se je ta čas gora že v zelenje odela in so hajduki lahko našli zavetja v njej. Navedel bom le par primerov iz tradicionalnih ostankov narodnih navad iz notranjosti Srbije, ki so se do danes ohranile in ki so po svoji originalnosti in naravnosti karakteristične in zanimive obenem.

Najbolj iznajdljiva so dekleta. V vzhodnih srbskih predelih na predvečer takoj po solnčnem zahodu pripravijo lonec z vodo, spustijo vanj rdeč velikonočni priroh, prstan, ogledalce, ovrtni nakit in par cvetov krvomoične in ga puste čez noč na vrtu pod rožami. Posebno pazijo, da jih ne vidi kdo od fantov, da jim vsega ne ukrade. Zjutraj se pred solncem okopljejo v tej preležani vodi, zato da bi imele več uspeha pri možitvi.

Ponekod imajo navado, da teko zjutraj skozi svinjak in plašijo prašiče, ki jo ubero za njimi. To delajo zato, da bodo fantje tako tekali za njimi.

Ali pa odide dvoje deklet v gozd, spleza ena na gaber in ga potrese. Druga pa jo vprašuje:

»Kaj delaš?«

Prva odgovarja:

»Tresem grab, da se grabe momci za mene.« (Besedna igra!)

Potem spleza druga na drevo in se isto ponovi.

Zelo je v navadi kopanje v tekoči vodi in pa nabiranje rose. Dekleta se zгодaj odpravijo v polje, med žito in nabirajo v bele robce jutranjo roso. Potem jo ocejajo v posebno posodo. Doma vsaka s to roso zamesi pšeničen, v sredi votel kolaček, skozi katerega pogleduje v solnce in potem v fanta, ki ji je pri srcu. Kadar pa je Djurdjevdan oblačen in zato brez rose, so žalostne.

V okolici Niša in Beograda imajo navado, da za možitev godna dekleta, ki hočejo zvedeti za svojega ljubljence, prvi in zadnji grizljaj pri večerji izkašljajo, ga z ogledalom in iverjo vred polože pri spanju pod glavo in kogar sanjajo tisto noč, ta bo njihov zaročenec.

Šumadinke narezujejo mladike vinske trte, prestrežajo sok, ki solzi iz ran in si močijo lase z njim, zato da bi jim daljši zrasli.

Fantje mečejo zjutraj mlada dekleta v vodo. Če použijejo tri kaplje vode, ki teče od njihovih mokrih kril, se bodo možile tisto leto.

Narod pa pravi, da se to dogaja zato, da bi bilo dosti dežja to leto in pa dober pridelek.

V gorskih krajih posebej skrbje za črede. Homoljski pastirji se zjutraj pred stajnimi vrati prekrizajo in umijejo. Potem nalepijo najlepšemu ovnu svečo na rog, jo prižgo in ga s celo čredo vodijo na pašo. Medtem pojo:

»Poranila Durđija devojka
u zelene i rosne planine
da nabere svakojako bilje,
belu ružu i beo bosiljak...«

Dekleta, ki pridejo iz dolin, odgovarjajo:

»Durad mi ećeve prebira,
pa baca majki u krilo,
a majka s krila u zemlju.
Kroz suze tijo govori:
Nije moj Durad ni ećeve.«

In naprej:

»Durad ga opet prebira,
pa meće sestrí u krilo,
a sestra s krila u nedra,
kroz smeji mu tijo govori:
Oj moj je Durad i ećeve!«

Tak je kult Djurdjevega dne v Srbiji. Mnogovrstna simbolika brstenja in mladosti, zelenja in cvetja, rodovitnosti in zdravja. Posamezni običaji sicer iz leta v leto minevajo, a Djurdjevdan kot tak bo ostal še dolgo s svojim simboličnim pomenom med srbskim narodom.

Beograd, 4. maja 1928.

Tone P.

Nemci v Sloveniji

V uglednem nemškem listu »Germania« v Berlinu, št. 162, z dne 5. aprila je napisal dr. Camillo Morocutti članek o šolski mizeriji Nemcev v Sloveniji. Članek je napisan na žaljiv način in slika nemške šolske razmere v Sloveniji v taki luči, da mora vzbuditi odpor pri vsakem poštenem Slovenceu. Napisal je o naših šolskih razmerah tako gorostasne trditve, ki bi jih mogel izustiti le kak zaslepljen šovinist, ki namenoma dejstva potvarja. Obžalovati moramo, da je ta članek napisal dr. Morocutti, manjšinski zastopnik, katerega smo do danes spoštovali.

Predmet članka so Nemci v Sloveniji, posebno na Spodnještajerskem, opisuje njih šolske razmere in jih primerja z južnotirolskimi. Trdi, da smo Slovenci po prevratu razbili celotno nemško šolstvo in podrezali s svojim kanibalskim postopanjem vse korenine njegovega razvoja.

Ne bi na članek ponovno v »Slovenec« odgovarjali, ako bi za njim ne stala sistematično organizirana agitacija, ki namenoma zastruplja čiste studence in dela akcijo za štajerski južni Tirol...

Človek, ki pozna nemške razmere v Sloveniji, se mora smehljati, ko govori članek o zatiranju Nemcev. Peščica Nemcev je raztresenih po naših krajih in kako dobro se jim godi! Vzdržujejo se paralelke po šolah za par nemških otrok, Nemci imajo svoja prosvetna, pevka in športna društva, občinske svetnike, pred sodišči jih nemški zaslišavajo. Poznali bi radi na svetu državo, ki bi tako malenkostno narodno manjšino — 50.000! oseb — in še raztresenih po obširnem teritoriju, tako obsipala z dobrotami in ugodnostmi. Taka dobrotja je mogoča le pri nas ponižnih in skromnih Slovenceh.

In vendar se najdejo med Nemci ljudje, ki so še nezadovoljni. Govore, da smo mi nemški narod oropali čez 100 osnovnih šol, 7 srednjih šol, 5 gimnazij in dveh realk, 3 nemških učiteljskih in vseh cvetočih nemških meščanskih in obrtnih šol. Tisti, ki tako govore, morejo pomniti, da te šole niso bile šole nemške narodne manjšine, niso bile nemški mladini nujno potrebni studenci narodne kulture in izobrazbe, temveč pomemčevalnice, janičarski zavodi za odtujevanje nedolžne slovenske mladine svojemu narodu. Peščici nemškega naroda bi pred vojsko zadostovalo par osnovnih šol za celo Slovenijo, a avstrijska vlada je hotela pomemčevati, zato je te zavode ustanavljala. Se danes se z gnevom v srcu spominjamo nazaj na šole, ko so nas duševno ubijali po teh šolah, ko 1.500.000 Slovencev ni imelo na svojem ozemlju niti ene državne srednje šole, 50.000 Nemcev pa kar 10 srednješolskih zavodov!

Ako danes dr. Morocutti jadikuje v osvobojeni Jugoslaviji za temni pomemčevalnimi zavodi, se nam to zdi gorostasno izzivalno početje, ki nima niti najbolj primitivnega čuta za čustvovanje svojih slovenskih sodržavljanov. Njegov poneprečen članek v Germaniji dokazuje, da je Morocutti kljub idealni gesti nemškega manjšinskega politika, ki bi se naj dosledno boril le za svetle in resnične pravice vseh narodov brez razlike, ostal le okostenel ideolog starega nemškega šovinizma in hegemonije in se še danes po desetih letih svobode evropskih narodov ne more vživeti v vlogo navadnega državljanja ter še vedno sanjari o egiptovskih loncih nemškega gospostva.

G. Morocutti, ali se zavedate, da vaša lastna knjiga najbolj obsoja vaše pisanje v Germaniji? Ako ima vsak narod pravico in dolžnost, da vzgaja svojo mladino v narodnem duhu, v narodni kulturi, potem je bila sveta dolžnost vseh nas Slovencev, da smo spreminili dosedanje nemške poneumnevalnice v naše narodne šole. Naš greh proti naravi in Bogu bi bil, ako bi še pustili znanprej našo deco duševno ubijati po nemških šolah in bi jim ne dali piti iz domačega narodnega vrelca.

Dosledno sledeč načelu, da le narodna vzgoja nudi človeka dostojno izobrazbo, smo morali podreti janičarske šolske barake. Treba je samo, da še poderemo hegemonistični duh med nekaterimi našimi nemškimi sodržavljanji, ki se ne morejo vživeti v vlogo, da smo jim enakopravni, in še vedno žele nazaj tiste sramotne čase, ko je 50.000 Nemcev imelo v Sloveniji 10 srednješolskih zavodov, 1.500.000 Slovencev pa niti enega.

Škoda, da še danes mnoge Nemce prešinja tisti stari hegemonistični duh, ki je spravi ves svet in posebno še nemški narod v nesrečo. Škoda, da se še danes niso mogli mnogi Nemci, kakor dokazuje Morocuttijev članek, otrestiti nietzschejanskega duha, da so gosposki in izvoljeni narod, ki je poklican ves svet vladati. Zadnji čas je, da uvidijo tisti, ki se hočejo sponašati, da so Goethejev in Herderjev narod, da sta ta dva imela čisto drugače pojme o narodnosti in narodnem sožitju. Goethe in Herder sta učila, da tvorijo vsi narodi občestvo, da ni višjih in nižjih, da je kultura vsakega še tako malega naroda nenadomestljiv biser, ki se mora svetiti v univerzalni kulturi človeštva. Ako bo ta duh zmagal v naših Nemcih, potem se bodo z nami lahko sporazumeli, ker bodo jasno uvideli, da 50.000 po celi Sloveniji raztresenih Nemcev ne more záse reklamirati 5 gimnazij, dveh realk in treh učiteljskih.

Dr. J. J.

Danes odločitev v Romuniji

v Bukarešti, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Obenem z jutrišnjim kongresom narodno kmetske stranke v Albi Julii bodo tudi veliki shodi stranke v Bukareštu, Jassyju, Krajovi, Braili in Cernovicah. V Bukareštu je komandant II. vojne kora prepovedal manifestacije na ulicah. Narodno kmetska stranka pa javlja, da bo jutri priredila manifestacije tudi na bukreških ulicah. Priprave za jutrišnji kongres se mrzlično nadaljujejo. Predsednik narodno kmetske stranke Maniu je s svojim štabom včeraj dopel v Albo Julio. Podpredsednik stranke, poslanec Mihalake je danes dopel v Albo Julio in podal žurnalistom sledečo izjavo: »Dosedaj

smo porabljali vsa zakonita bojna sredstva, da vržemo liberalno stranko. Sedaj prihajamo v Albo Julio, da se dogovorimo, katera bojna sredstva bi lahko porabili eventualno tudi izven zakona.« — O sklepih, ki se nameravajo jutri predlagati, se čuva največja tajnost. Položaj je še vedno zelo nejasen. Silne množice pristavev potujejo v Albo Julio, deloma peš, deloma na konjih in z vozmi. Nastanili jih bodo v okolici Albe Julie. V mestu samem pa bodo nastanjeni samo voditelji stranke, intelektualci stranke in poročevalci listov. Za jutri se pričakuje v Albi Julii 100 do 150 tisoč ljudi.

Ne povrtnimo se k barbarizmu

v Heidelberg, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Na tukajšnji univerzi sta bila danes slovesno promovirana častnikom doktorjem angleški poslanik Shurman v Berlinu in nemški zunanji minister dr. Stresemann. Na promociji je imel ameriški poslanik Shurman nagovor o Kellogovem načrtu protivojnega pakta. Svetovna vojna z ogromnim prelivanjem krvi je bila vojna fizike, tehnike in financ. Če bo nastala nova vojna, bo k tem silami prišla še sila kemije in nove znanosti raziskovalcev drugih vednosti. Potem bodo uničena milijonska mesta in ogromna poljedelska kultura, kar ne bo nič drugega kakor povrtnitev k barbarizmu. Zato se mora vojna obsoditi. V to svrhu bi se morale po ameriškem predlogu najprej velesile in potem vsi drugi narodi odreči vojni in se obvezati, da bodo spore reševali mirnim potom. Nemška vlada se je izjavila pripravljeno, skleniti tako pogodbo in se o njej pogajati. Tekom treh let, odkar je bil Shurman poslanik, se je vedno bolj prepričal o sličnosti temeljnih idealov Združenih držav in Nemčije in sedaj je identičnost stališč glede obsodbe vojne pravi primer za mednarodno tovarištvo, kateremu se bodo, kakor upa, pridružili tudi drugi narodi. — Dr. Stresemann je potem podal kratek pregled o poveljni politiki in nato

govoril tudi o Kellogovem predlogu. Omenil je, da si ne prikriva težkoče, ki jih bo treba še premagati, da pristanejo na ameriški predlog vse one države, ki se jih tiče. Toda tu velja stavek, da kaka pot ni zato napačna, ker je težka.

Italijani za protivoino pogodbo

v Milan, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Italijanska vlada je državam, udeleženim pri lokarnski pogodbi, in Združenim državam obljubila udeležbo na juridični konferenci, ki ima proučiti protivoino pogodbo v smislu francoskih in angleških predlogov. Po juridični konferenci bo konferenca zunanjih ministrov šestih velesil, da se sklene protivoina pogodba.

Anglija se uda Ameriki

v London, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Angleški odgovor na ameriški predlog za protivoino pogodbo se bo izročil v Washingtonu tekom prihodnjega tedna. Kakor poroča diplomatski poročevalec »Daily Telegrapha«, se je na včerajšnji seji ministrskega sveta večina ministrov izjavila izredno ugodno glede Kellogovega predloga. Poudarjalo se je, da je z ameriško protivoino pogodbo izvedba razorožitve boljše zagotovljena kakor po dosedanjih pogodbah.

Nobile v megli in viharjih

v Oslo, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Škoda, ki jo je zadobil zrakoplov »Italia« o priliki zasidranja v Vadsö, je že popravljena. General Nobile hoče ostati v Vadsö vsaj do nocojšnjega večera, da se njegovo moštvo odpočije. Meteorološka poročila javljajo, da se bliža ciklon, ki ga pričakujejo tudi v Vadsö. Ker se boji, da li je zrakoplov zadostno zasidran, se bo morda Nobile izognil ciklonu s tem, da bo odletel proti jugu, morda celo do Leningrada, dasi zagotavlja, da je zasidranje tako čvrsto, da lahko kljubuje vsakemu viharju. Polet do Vadsöja se je izvršil brez posebnih dogodkov, samo proti koncu je zrakoplov zašel v gosto meglo. V Vadsöju od včera dežuje in sneži. Kdaj bo Nobile nadaljeval polet, še ni gotovo. Brezlično se javlja iz Spitzbergov, da je parnik »Citta di Milano« dopel v bližino, da pa mora z dinamitom razstreljevati led ob obrežju, da bi mogel v pristanišče Kingsbay. Parnik je popolnoma zamrznil v ledu in je promet z obalo zelo otežkočen. General Nobile namerava, če se mu polet posreči, nadaljevati ekspedicijo prihodnje leto in zgraditi večje letališče.

Po vestih iz Vadsö je kmalu po polnoči

nastal velik vihar, tako da je zrakoplov »Italia« moral delovati z vsemi svojimi motorji, da se je mogel obdržati na zasidranem mestu. Ker poročajo o snežnih viharjih tudi s Spitzbergov, bo mogel zrakoplov odleteti najprej v nedeljo jutraj. Navzlic temu, da je dobil general Nobile od parnika »Citta di Milano« poročilo o velikih snežnih viharjih na Spitzbergih, je sklenil, da opolnoči starta. Po polnočnejših poročilih je general Nobile startal ob 21.30. Posebni poročevalec lista »Chicago Tribune« poroča iz Vadsö, da se general Nobile ni odločil prostovoljno za startanje, temveč vsled pritiska viharja, ker more zrakoplov, ki je zasidran, nasprotovati kvečjemu viharju s hitrostjo 15 sekundnih metrov. S Spitzbergov se poroča o velikih snežnih viharjih. Če ga vihar ne bo potisnil v Rusijo, bo poskusil doseči Spitzberge v poševni smeri. V ostalem se je general Nobile izrazil pesimistično, ali bo mogel pri takih težkih vremenskih prilikah izvršiti svoj polet preko severnega pola. Danes dopoldne se je z brezlično brzotvjo obrnil na polarnega letalca Wilkinsa in ga vprašal, če bi bil pripravljen, voditi navigacijo »Italie«. Wilkins je baje ponudbo gladko odklonil.

Vojna na daljnem vzhodu

v Peking, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Med japonskimi četami v rezerviranem ozemlju Cinanfui in med četami kitajskega generala Cangkajseka je prišlo do bojov, ker so kitajske čete vdrle v to ozemlje. Boja so se udeležili tudi oddelki strojnih pušk in topništvo. Kitajski vojaki so mefali tudi ročne granate. Izgube so velike. Mnogo Japoncev, ki bivajo izven rezerviranega ozemlja, je bilo umorjenih, imetje pripadnikov drugih narodnosti pa je bilo opljenjeno. Poročila iz Cinanfuija so enostranska in nejasna. Mostovi preko Rumene reke so baje razdrti, železnica v Santung pa na dveh mestih pretrgana. Japonska je poslala iz Mandžurije in Japonske ojačenje 2500 moč z različnimi vrstami orožja. Transport je radi razrušenja prometnih zvez zelo otežkočen. Iz japonskega poslanstva se čuje, da bo japonska vlada prisiljena k veliki intervenciji, da se konča meščanska vojna v severni Kitajski. Razne inozemske konzulate in mistijonske postaje varujejo japonske čete. — Po poročilih angleških listov je položaj Japoncev v Cinanfuiju zelo resen. Poulični boji so trajali vso noč. Kitajci so v veliki premoči. Kakor se poroča iz Šanghaja, so Japonci ubili Cangkajsekovega zunanjega ministra Caji-Kung-sija.

Ciriaci v Pragi

v Praga, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je novoimenovani papežev nuncij titularni nadškof Ciriaci dopel v Prago. S tem je na zunaj odpravljen konflikt, ki traja od leta 1925 med Vatikanom in Češkoslovaško, potem ko so bili z modusom vivendi že ustvarjeni potrebni notranji predpogoji za povratek.

v Milan, 5. maja. (Tel. »Slov.«) Mussolini je predložil parlamentu načrt zakona o odobritvi italijansko-madžarskega dogovora glede

ustanovitve madžarske carinarnice v reškem pristanišču v svrhu olajšanja tranzitnega prometa v tem pristanišču. Mussolini je priporočal, da se načrt sprejme.

J. M.:

Kaj je pridobila Slovenija z davčno reformo?

(Glej »Slovenca« z dne 29. aprila 1928, št. 99.)

IV. Neposredni davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov (družbeni davek). Gospodarsko kvarni vpliv dosedanjih davčnih sistemov, ki so kratkomalo nalogali davčna bremena, ne da bi se ozirali na obstoječi gospodarski položaj, se je posebno jasno pokazal pri obdabi podjetij, ki javno polagajo račune. Res je, da gre tu za podjetja, ki imajo zaradi višje lastne glavne večje možnosti izkoriščanja gospodarske konjunktore, vendar tudi ta moment ne more povsem opravičevati obdabe od 80 do 100% ali še celo do 120% od čistega bilančnega dobička, ki je bila zadnja leta že običajna.

Samoposebi je umevno, da ta način davčne obremenitve gospodarsko ne more ugodno učinkovati. Saj morajo pri taki obdabi podjetja obratovati pretežni del leta le za davke. Podjetja zgube, čim postajajo davščine trajno prekomerne, vsako veselje do gospodarskega udejstvovanja. Hkrati se jim odvzame možnost, da bi si vstvarjala rezerve za primer, da pride do daljše gospodarske krize.

Za Slovenijo bi bila pravilna obdabi podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, tem važnejša, ker kot agrikulturna pokrajina ne more vsepšno konkurirati z drugimi, po navadi bogatejšimi pokrajinami naše države. Cim so hoteli Slovenci zboljšati eksistenčne pogoje, so bili primorani pospeševati razvoj trgovine, obrti in industrije. Razvoj teh panog je pa bil odvisen v pretežnem delu tudi od pametne finančne, ozir. davčne politike centralne uprave.

Varujte

svoje noge
ter nosite sedaj poleti sandale, katere
kupite v najboljši kakovosti pri
R. Stermeckl, Cella
po sledečih nizkih cenah:
št. 19—24 Din 32.—, št. 30—35 Din 68.—
št. 25—29 Din 37.—, št. 36—42 Din 96.—
št. 43—46 Din 109.—
Naročite ilustrovani cenik!

Baš v tem oziru so se pa nade naših pridobitnih krogov izjalovile. Zato je pa tudi sedanja akutna gospodarska kriza osobito na Slovenijo izredno kvarno učinkovala.

Dosedanji, gospodarsko nevzdržni sistem obdabe je z davčno reformo likvidiran. Vse kako bi pa davčna reforma vse drugače blagodejno uplivala na razvoj gospodarstva Slovenije, ako bi se vzakoniła vsaj nekaj let popreje ko je še trajala gospodarska konjunktura.

Da gre pri dosedanjem načinu obdabi podjetij, ki javno polagajo račune, res za obremenitev preko gospodarsko dopustne meje, se razvidi iz sledečega pregleda, ki nam kaže višino davčnih bremen pred davčno reformo in po uzakonitvi novega zakona v neposrednih davkih.

Kot primer nam služi industrijsko delniško podjetje, ki izkazuje 800.000 Din čistega bilančnega dobička. Ako je to podjetje v breme računa izgube in dobička plačalo na prištevnih pridobninah 100.000 Din in na davkih za uslužbenca pa 100.000 Din, bi se mu po zakonu o osebnih davkih iz leta 1896 odmerila posebna pridobnina na tale način.

Odmero osnovo za pravkar navedeni davek bi tvoril: a) čisti bilančni dobiček per 800.000 Din in b) prištevena pridobnina per 100.000 Din. Celotna odmerna osnova za posebno pridobnino bi znašala torej 900.000 Din. Od te podstave bi davčno oblastvo po zakonu iz l. 1896 odmerilo: a) 10% no posebno pridobnino per 90.000 Din; b) 90% ni enotni državni pribitek per 81.000 Din; c) 80% ni rentabilnostni pribitek per 72.000 Din; d) 30% ni izredni državni pribitek per 72.900 Din; e) 40% ni invalidski davek per 97.200 Din; f) 20% no komorsko doklado per 48.600 Din; g) 200% ni (povpr.) avtonomne doklade per 180.000 Din. Celotno davčno breme od čistega bilančnega dobička per 800.000 Din bi znašalo torej pred davčno reformo 641.700 Din.

Po davčni reformi bi tvrdka plačala pa sledeče davke. V odmero osnovo bi se vsteli: a) čisti bilančni dobiček per 800.000 Din; b) plačana posebna pridobnina odnosno družbeni davek per 100.000 Din; c) plačani uslužbenški davek per 100.000 Din. Po davčni reformi bi potem takem znašala celokupno odmerna osnova za družbeni davek 1.000.000 Din. Od te podstave bi se po davčni reformi odmeril: a) 11% ni osnovni družbeni davek per 110.000 Din; b) pri 15% ni rentabilnosti 7% ni dopolnilni davek per 70.000 Din; c) 200% ne avtonomne doklade per 220.000 Din. Celotni družbeni davek po davčni reformi bi torej znašal le 400.000 Din.

Pred reformo je znašalo davčno breme nad 80%, po davčni reformi se pa davek za pravkar omenjena podjetja zniža na circa 50% od čistega bilančnega dobička. Radi davčne reforme se torej davčno breme za podjetja, ki javno polagajo račune, zniža za več kot eno tretjino.

Seveda je tudi ta davčna obremenitev trajno nevzdržna, osobito zaradi tega, ker pregloboko posega v gospodarsko udejstvovanje podjetij. Tudi je vpoštevati, da je treba dati podjetjem, ki prestanejo sedanjo težko preizkušnjo gospodarske krize, čas in priliko, da se zopet gospodarsko okrenijo. Zato bi bilo umestno, da se osnovni družbeni davek ublaži. Maksimalna stopnja bi smela znašati kakor pred vojno k večjemu 10% od odmerne osnove. Istotako bi bilo umestno, da se tudi avtonomne doklade drže gospodarsko dopustnih mej.

Ustroj družbenega davka odgovarja precej ustroju dosedanje posebne pridobnine. Kolikor se ustroj bistveno razlikuje, pa dotičnih diferenc po večini ne moremo smatrati za posrečeni. Osobito velja to za določbo člena 82, t. 2. davčne reforme, ki odreja, da je v odmerno osnovo za družbeni davek všteti tudi neposredni davek z vsemi pribitki, ki jih je plačalo podjetje za svoje nameščence. Ta odredba je zelo nesocialna, ker ima za posledico, da bodo podjetja v bodoče uslužbenški davek prevajala na nameščence. Radi tega pa ne bo trpel le uslužbenec, marveč tudi njegovi rodbinski člani. Efektivno pa finančna uprava s to določbo ne bo bistveno pridobila, ker se bo dala določba na lahek način obiti.

Pravkar navedeno velja tudi za določbo člena 82, t. 7, po kateri so darila, in nepogodbene nagrade itd., naklonjene nameščencem, istotako obdabiljive, ako obremenjujejo račun izgube in dobička.

Umestno in socialno pravično bi bilo, da se pravkar navedeni zakonski določbi naknadno črtata, osobito ker jih tudi zakon o osebnih davkih iz leta 1896 ne pozna, dasiravno se mu ne more očitati, da ne bi varoval interesov erarja. Tudi je veliko vprašanje, ali se navedeni določbi strinjata s stališčem, katerega zavzema sedanja doba napram socialnemu vprašanju.

Ostale odredbe, ki se ne skladajo z določbami zakona o neposrednih davkih iz l. 1896 so gospodarsko manj važne. Izjemo dela le člen 76. davčne reforme, ki oprasča od družbenega davka tudi državna podjetja, ki služijo namenom prometa, t. j. državne železnice, ker pa imajo občine radi teh podjetij običajno velike komunalne izdatke, bi bilo umestno, da se državnim železnicam prizna sicer prostost od državnega davka ne pa tudi prostost od avtonomnih doklad.

dvoma nekje ukradena in sicer okrog novega leta. Kdor jo pogreša, naj se zgasi pri policiji v Ljubljani, soba 16.

★ Dvojen jubilej. Danes praznujeta g. Rafko Thaler, veletržec v Škofji Loki, in njegova soproga gospa Rezika roj. Juvan, v krogu svojih otrok g. Radeta in gdnice Jelice ter Melite 65 letnico obstoja njih manufakturne trgovine. Isti dan praznujeta tudi svojo srebrno poroko.

★ Raspis službe. Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje za sezijsko leto 1928 mesto kopalnega mojstra (maserja) in mesto kopalne mojsterice (maserke) v zdravilišču Dobrna. Prošnje s priloženimi dosedanjimi službi je vložiti najkasneje do 5. maja pri oblastnem odboru.

Birmanska darila

v veliki izbiri po znižani ceni
L. Vilhar, urar. Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

★ Nimamo več bolečin po jedi. Samo oni, ki so že občutili velike težave slabe prebave in se slabo počutijo po jedi, morejo preceniti veliko olajšavo, ki jim jo nudi Magna. Deluje naglo in sigurno in že v par minutah preneha bolečina. Prašek Magna se najbolje uporablja pri slabi prebavi, ker neutralizira kislino, ustavlja vretje hrane in tvorbo plinov. Zelo dec more zopet pravilno delovati. Zadošča mala žlička na kozarec vode. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Zavoj s točnim navodilom 4 Din, kjer ga ne dobite, naročite ga pod naslovom: Laboratorij »Alga«, Sušak. Za dva omota priložite 10 Din v znakmah.

★ Za dame neobhodno potrebno idealno desinfekcijsko sredstvo »Sanoform« se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Stalna zaloga v Mariboru: Drogerija M. Wolfram naslednik M. Kanc, Gosposka ulica 33.

★ Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, slabem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti posezite takoj po staro preizkušeno »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izborna učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 8823

★ Kdor ima obveznice »Vojne škodice (ratne štete)« se opozarja, da v lastno korist jati pismeno svoj naslov Gospodarski pisarni dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva 6. I. Dobi zelo važna pojasnila brezplačno. Znamka za odgovor! 3778

★ Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

★ Počitka potrebne in bolne opozarjamo na inserat Šmarjskih toplic pri Novem mestu v tej številki lista.

'Bajazzo' preobleko

izdelujemo samo iz angleškega najtnejšega koverkot platna. Vsak motociklist naj si ga nabavi. Stane samo Din 180.—
Drago Schwab, Ljubljana

Ljubljana

ODKRITJE NAGROBNEGA SPOMENIKA † DR. L. PERIČU

V nedeljo, dne 13. maja 1928 ob 3 popoldne se odkrije pri Sv. Križu na ljubljanskem pokopališču nagrobni spomenik prvega ljubljanskega ljudskemu županu † g. dr. L. Periču.

Oddolžimo se spominu dr. Periča!

Dolžni smo mu za njegovo izvršeno socialno delo hvaležnost, katero mu moramo izkazati tudi radi sebe, da iznova vzplamti in večno gori v nas: Žrtvuj se za druge! Bodimo, kakor je bil pokojnik: požrtvovalni in vneti za pravice delovnega ljudstva.

Prvi je bil dr. Perič, ki je združil vse delavske politične frakcije v enotno fronto in skupno delo; prvi je bil dr. Perič, ki je županov Ljubljani iz volje in po volji delovnega ljudstva.

Zato pohitimo v nedeljo 13. maja na njegov grob in ob njegovem nagrobnem spomeniku pokažimo spoštovanje in hvaležnost svojemu borcu.

Odkritje spomenika se vrši z blagoslovitvijo, ki jo opravi p. dr. Gvido Rant. Po blagoslovitvi zapojejo v slovo pokojnemu ljubljanskemu županu njegovi prijatelji, nakar mu bosta govorila v spomin dr. Ivan Stanovnik in Stanko Likar.

Kdor je poznal pokojnega župana dr. Periča, kdor ceni njegovo socialno udejstvovanje, kdor čuti z delovnim ljudstvom, naj pride!

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Dnevno in nočno službo imata: Bohine na Rimeki cesti in Levstek na Resljevi cesti. — Jutri imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

© 25 letnica delovanja dr. I. Zajca pri OUZD. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani je priredilo družaben večer v proslavo 25 letnice šefzdravnika dr. Ivana Zajca v službi socialnega zavarovanja. V pozdravnem govoru je označil predsednik društva velik pomen socialnega zavarovanja. Želel je jubilarju, da bi se njegova 25 letna pot nadaljevala

Danes velika poštna tombola z godbo ob 3. uri popoldne na Kongresnem trgu.

vsaj še za enako dobo v blagor največjih trpinov človeštva, v blagor delavskih bolnikov. Predsednik Zdravniške zbornice g. mestni fizik dr. M. Rus je opisal velike zasluge dr. I. Zajca za organizacijo socialnega zavarovanja. Veteran socialnega zavarovanja, častni predsednik in primarij dr. V. Gregorič, je očrtal kratko zgodovino socialne zaščite in ugotovil velikanski napredek izza njegovih časov do danes. V duhovitem govoru, polnem veselih in resnih reminiscenc, je oblastni odbornik dr. A. Breclj predstavil jubilarja kot tovariša in prijatelja, kot sotrudnika in učenca Krekovega, posebno pa kot uspešnega vzgojitelja zdravniškega naraščaja v pojmovanju socialne dolžnosti. V zahvalnem govoru je prikazal g. šefzdravnik dr. Ivan Zajec socialno zavarovanje s tako svetlega stališča, da so stopile vse sence v brezpomembno ozadje. Ako se bo zdravnik vedno zavedal svoje socialne dolžnosti, svoje funkcije v socialnem organizmu, ki mu je poveril vzvišeno nalogo, da pomaga sočloveku v najtežjem trenutku življenja, v boleznih, potem bo spremljala njegovo socialno funkcijo taka notranja sreča, taka zadovoljnost, da sladka zavest storjene dolžnosti stokrat odtehta vse grenkobe. Ognjevitvi »Jazz« medicincev je zaključil uspešno prireditev.

© Redna javna seja občinskega sveta bo v terek ob šestih popoldne.

© To pa odobravamo! Te dni se pobira po ulicah za našo Akademijo znanosti in za Narodno galerijo. Tudi šolska mladina sodeluje. Dasi smo sicer odločno mnenja, da je različnega javnega nabiranja prispevkov pri nas več nego dovolj, moramo vendar to pot reči, da nas odkrito veseli, da je pri tem pobiranju prišla na svoj račun tudi slovenska znanost in umetnost. Ze pred več tedni smo v našem listu izrekli željo, naj bi se pobirali prispevki za ta dva naša prevažna kulturna zavoda, in danes toplo priporočamo vsem, ki jim pridejo te vrstice v roke, da položijo svoj obolus na oltar svetle bodočnosti slovenskega naroda in za naš ugled in vpliv med kulturnimi narodi. Noben narod ni še obubožal radi tega, ker bi bil preveč žrtvoval za vzgojo uma in srca, pač pa moramo obratno reči, da je denar, ki se porabi za znanost in umetnost, najboljši naložen in da je vir moči in sreče še poznim rodovom. Hvala lepa vsem damam in gospodom, ki so prevzeli posel pobiranja! Mi drugi pa, ki ne pobiramo osebno prispevkov, pa glejmo, da njih trud ne bo zaman!

© Obisk francoskih profesorjev. Tekom prihodnjega tedna se bodo, nahajali v naši sredi profesorji francoskih univerz iz Lilla in Strassbourga. Dne 10. maja bo predaval g. Guerlin du Guer, profesor na filozofski fakulteti lillske univerze, o razmerah v industrijskih krajih na severu Francije (s skioptičnimi slikami). 11. in 12. maja bo imel g. Robert Redslob, profesor mednarodnega prava na univerzi v Strassbourgu sledeča tri predavanja: 1. Francoska revolucija in mednarodno pravo, 2. Društvo narodov in 3. Alzacija (s skioptičnimi slikami). Čas in kraj teh predavanj objavimo pozneje.

© Promocija. 28. aprila je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Stane Kolar iz Sp. Šiške.

© Smrtna kosa. V splošni bolnici je umrl ključavničarski mojster g. Anton Baloh. — Pogreb bo danes ob 15.30 iz mrtvašnice splošne bolnice.

© Na Rožniku bo danes ob 9 popoldne sv. maša za delavstvo Hribarjeve tovarne.

© Okrožni agrarni urad v Ljubljani se je preselil iz svojih dosedanjih prostorov v Gosposki ulici 15 v palačo velikega župana na Bleiweisovi cesti, II. Vhod iz Erjavčeve ceste.

© Dečvino blago je došlo v prodajo. Ta prvi narodni vzorec je resnično posrečen, ker vsebuje starinsko kakor časovno narodno karakteristiko. Vse dečvino blago bo v zajedno pristnih barvah. — V predprodaji in izložbah se nahaja doslej v Ljubljani pri sledečih tržkah: Hedžet in Koritnik, Maier, Urbanc, Grobelnik, Fabiani in Jurjovec ter Miklavc. — Vzorec je risal Maksim Gaspari po zamisli g. M. Sarčeve. Jugoslovanska Matica je vzorec kot pristno naroden zavarovala.

© Za spomin na birmo je samo srebrna ura z verižico v etuiju F. Čuden, Prešernova 1.

© Krasne obleke in bluze najceneje pri Tomšič, Sv. Petra cesta 38. 4505

© V Spodnji Šiški v Knezovi ulici št. 19 sva otvorila gostilno pri »Nikot« in se cenjenemu občinstvu toplo priporočava. — Niko in Mici Malgaj. 3992

© Tečaj krojenja in modeliranja v majniku. Zasebno krojno učilišče Ljubljana, Stari trg 19. Berite tedenske male oglase!

© Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

© Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. Kristoflič-Bučar, Stari trg.

Maribor

□ Triumfalen uspeh Glasbene Matic v Švici. Gospod veliki župan mariborske oblasti dr. Franc Schaubach, ki je prevzel protektorat nad turnejo mariborske Glasbene Matic v Švici, je prejel sinoči iz Curiha sledeči brzojav: »Srčno čestitam k sijajnemu uspehu mariborske Glasbene Matic na današnjem

Umazane roke

umiti od olja je navadno zelo težko. — Najlažje je, in poleg tega za roke popolnoma neškodljivo, če se vzame

Schicht-Ovinol

velikem koncertu v Turnhalle ob prisotnosti kraljevega poslanika g. Jovana Markoviča. Ta prvi nastop slovenske glasbene umetnosti v Švici je izredno dvignil naš ugled v inozemstvu. — Milan Schwarz, gen. hon. konzul.

□ Smrtna kosa. Umrl je 52 letni upokojeni železničar Anton Marčič. Pogreb danes iz Tezna na Pobrežje. — Dalje je umrl v starosti 41 let znani kleparski mojster Martin Rebernišek, katerega pogreb bo v ponedeljek ob 5 popoldne na Pobrežje.

□ Dobrodolna tombola gasilnega in reševalnega društva bo danes ob pol 3 popoldne na Trgu svobode.

□ Žrtve valov Drave pri veliki nesreči dne 10. aprila na Dravi pri Felberjevem otoku so poleg drugih bile tudi gospe Lešnik in njene dve hčerki. Gospe Lešnikova počiva že skoraj mesec dni na Pobrežju, ena hčerka je v Dravskih valovih, drugo so pa našli v četrtki v bližini Preloga v Medjunurju. Prepeljali jo bodo v Maribor in jo bodo pokopali danes popoldne poleg njene mamice na Pobrežju.

□ Razstava umetniških del akad. slikarja g. Antona Trstenjaka v mali dvorani Unionske se odpre danes in traja do 19. maja. Dostop v dvorano k razstavi je vsak dan od 9 do 12 popoldne in od 13 — 17 popoldne.

□ Sneg v maju. Poleg stalnih deževnih nalivov, ki so bili zadnje dni aprila in se nadaljujejo v tem mesecu, je v noči na soboto po Pohorju padlo precej snega, ki je segal globoko v dolino. Pri majniški sneženj oideji na Pohorju je bilo v Mariboru občutno mrzlo.

Radioamatersko termalno kopališče 36—38°C

DOLENJSKE TOPLICE

Toplice pri Novem mestu, žel. postaja Straža-Toplice, ozdravilo sigurno revmatizem nevarljive ischiasenske bolezni, ostarlost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Upehov tega je stoletja stara zdravilna ne doseže nobena druga terapija. — V predsezoni in posebi znatno znižane cene, 20 dni z vsem pavilino 120 Din Sezona od maja do oktobra. Zelenični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Celje

□ Prvomajska proslava kršč. socialistov se vrši v Celju danes po sledečem redu: Ob 8 je v župni cerkvi sv. maša. Po sv. maši se vrši v vrtni dvorani hotela »Beli vol« slavnostno prvomajsko zborovanje, na katerem govori zastopnik centrale JSZ v Ljubljani. Popoldne bo v slučaju lepega vremena izlet na hrib sv. Ane nad Teharjem. Zbirališče med 2 in 3 popoldne pri »Belem volu«. Če bo deževalo, izlet seveda odpade in se vrši popoldne domača zabava v vrtni dvorani pri »Belem volu«.

□ Neprestano deževje ustvarja stalno bolenzen pred poplavi Savinje in pritokov, ki so že ves teden v močno naraslem stanju. Večjih poplav sicer še ni bilo, a zahvaliti se imamo za to le dejstvu, da ni bilo v gornjem toku nikakih nenadnih nalivov. Malo hujši naliv pa bi mogel postati usoden. Včeraj je nastopilo v tej splošni puščobi še razmeroma zelo hladno vreme.

□ Slovenski odsek zveze finančnih uslužbencev ima danes v mali dvorani Celjskega doma svoje letno zborovanje.

Dopisi

Vič

Danes popoldne ob pol 4 priredi odsek gospodinj v Društvenem domu igrokaz Mati v šestih slikah. Sodeluje iz prijaznosti cerkveni pevski krožek.

Rdeči križ priredi v zvezi z vsemi prosvetnimi društvi prihodnjo nedeljo, 13. maja prireditev v pomoč po potresu ponesrečenim bratom Bolgarom s sledečim sporedom: Popoldne igra godba pred novo šolo od 10—12 in se prodajajo znaki po 1 in 5 Din z napisom: V pomoč Bolgarom! Zvečer v Sokolskem domu godba, igra Vaska kri, petje, solospjevi in prosta zabava pri pogrnjenih mizah.

Ježica pri Ljubljani

Telefon. Zadeva je v toliko napredovala, da se je vršil sestanek interesentov, na katerem je ob-

ljubil trgovec Šporn kot predsednik gremija trgovcev za ljubljansko okolico prispevek tega gremija v znesku 3000 Din. Občinski odbor pa je na svoji seji odobril kredit za še ostali znesek 7000 Din ter je tako zadeva z naše strani povoljno urejena. Besedo ima zdaj pošteno ravnateljstvo, od katerega pričakujemo, da čim prej izvrši načrt.

□ Iz občinske seje. Za po potresu prizadete Bolgare se odobri kredit 500 Din. — V občinsko zvezo se sprejmejo prošilci: Stefančič Fr., Tomačev 63 z družino; Košenina Marija iz Jarš; Bregar Primož, Mala vas 11 z družino.

Vrhnika

Evharistični shod za celo dekanijo Vrhnika bo o Binkoštih v nedeljo in ponedeljek t. j. 27. in 28. maja.

Napredek v lesni industriji. G. Ignacij Hren, zet župana dr. Marolia, napravlja novo parno žago na tako imenovanem »Konjskem klanecu« nad vasjo Verd blizu železniške postaje. Komisijonelni ogled se je že izvršil ter bodo kmalu pričeli z žaganjem klad. Nova žaga je bila zelo potrebna, ker se bo prihranilo veliko časa radi vožnje na sedaj od gozda zelo oddaljene parne žage.

Nov živinovozdravnik, nastavljen od oblastnega odbora, je prišel na Vrhnika in stanuje v hiši g. Lovro Roglja.

Godbeno društvo »Vrhnika« zelo lepo napreduje pod spretnim vodstvom g. kapelnika Dolinarja. V korist društva se vrši 20. maja tombola z bogatimi dobitki.

Tržič

Samoumori so bili pri nas tekom enega leta kar trije. V noči na 1. maj se je ustrelil Anton Košič, šofer pri predilniškem podjetju. Doma je bil s Stajerskega. Ker je zadnje dni življenja preživil razburjenje dogodke, je bila vzrok nasilne smrti duševna zmedenost, katero je dognal tudi zdravnik. Zato je bil pokopan cerkveno.

Križje pri Trzinu. V nedeljo, 13. t. m. odkrijemo pri nas spomenik žrtvam svetovne vojne. Ob 9 sprejem društva in gostov, nato sprevod z godbo »Sloga« iz Ljubljane. Sprevod gre s postaje mimo spomenika, skozi vas in nazaj v farno cerkev. Ob 10 sv. maša, ki jo daruje vojni kurat g. katehet Bonac za padle vojake. Po maši odkritje spomenika; govor, petje žalostink in cerkvene molitve za padle. Popoldne ob pol 3 koncert na vrtu g. Zaplotnika. V svrhu kritja stroškov za spomenik se bodo pobirali prostovoljni prispevki. Spomenik predstavlja lep in velik kip žalujoče žene, izklesane iz kraškega marmorja. V veliko ploščo so vsekana imena padlih vojakov, 58 iz cele župnije. Da je spomenik res nekaj lepega, nam izpričuje kritika uglednega gospoda, ki se je v nedeljo o njem jako pohvalno izrazil. Izdelal ga je g. Toman iz Ljubljane.

Kočevje

Volitve. Do 18. junija je čas za vlaganje kandidatnih list. — Agitacijske shode za občinske volitve je otvoril g. Sajovic z javnim shodom v Šolski vasi preteklo nedeljo. Pravi, da je zabavljaj čez vse take zadeve, katere bi bil že lahko on sam urejal, ko je županov. — Kandidatnih list se obeta precej. Čujemo, da bosta poleg list SLS, NRS, SDS in nemške še obrtna in rudniška. Kdo jih snuje, ne bo težko uganiti.

Stanovanjska akcija. Kakor smo že poročali, sta sklenila občina in premoženjska uprava pogodbo, da proda slednja občini svet proti Schachnu v svrhu zidanja stanovanjskih hišic. Proti tej pogodbi so se pritožili Nemci; med tem časom so se vršile tudi volitve v premoženjsko upravo, kjer imajo Nemci večino. Proti tem volitvam je vložil rekurz g. Paradiž. Kakor smo zvedeli iz verodostojnega vira, je merodajna oblast pogodbo potrdila, obe pritožbi pa zavrnila, tako je vendar upanje, da se že enkrat začne zidati. — O. J. Fleck, čevljarjski mojster, je začel podirati kupljeno hišo za gradom, da si sežida novo hišo in delavnico.

Vožnja Kočevje.—Brod ob Kulpi. Ta teden se je pripeljal avto, ki bo vozil zopet redno potnike in pošto na omenjeni progi.

Dijaka prireditve. V terek zvečer so priredili dijaki tukajšnje gimnazije Leskovčovo dramo »Dva bregova«. Od začetka smo sicer čutili neko nesigurnost igralcev, ki je pa od dejanja do dejanja ponehaval in zadnje dejanje je bilo kar lepo. Gimnazija ima nekaj prav talentiranih igralcev.

Sejm. Florjanov sejm je bil neobičajno dobro obiskan. Prignali so prav mnogo živine, vmes prav mnogo krasnih volov. Kupčija je bila prav živahna; prodano je povečini v Italijo in Avstrijo. Pri tej priliki bi prosili prizadeto oblast, da prepreči ali prepove na kak način živinske kupčije po cestah in ulicah, saj je dovolj prostora v Schachnu.

Kaj je novega

KOLENDAR

Nedelja, 6. maja. 4. povelikonočna nedelja. Janez Evangelist pred lateranskimi vrati, Judita.

Ponedeljek, 7. maja. Stanislav, Gizela, Flavija Domitila. — Po pravoslavnem kalendarju 24. aprila, po židovskem 17. VIII. 5688, po muslimanskem 17. XI. 1346.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo 6. maja: Ni pričakovati bistvene izpremembe sedanjega vremena.

ZGODOVINSKI DNEVI

6. maja: 1889 so se na Selu pri Ljubljani nastanile karmeličanke. — 1882 sta bila umorjena minister za Irsko lord Cavendish in državni podtajnik Bourke. — 1872 je umrl slovenski pisatelj Valentin Mandelc. — 1856 se je rodil ameriški raziskovalec zemeljskega tečaja Robert Peary. — 1757 je Friderik Veliki premagal Avstrijce pri Pragi. — 1859 je v Berlinu umrl naravoslovec Aleksander von Humboldt. — 1904 je umrl v Monakovem slikar Franc von Lenbach. — 1910 je umrl angleški kralj Edvard VII.

7. maja: 1840 se je rodil v Votkinsku ruski komponist Peter Iljič Čajkovskij. — 1904 je bil za poveljnika Port Arturja imenovan general Stesl. — 1794 je določil Robespierre ta dan (18. floreal) obstoj genia republike in najvišjega bitja. — 1916 je v Ljubljani umrl ustanovitelj kranjskega gasilstva Franc Doberlet. — 1917 se je v Ljubljani ustanovila »Nova založba«. — 1866 je izvršil Karl Blind atentat na Bismarcka. — 1812 se je rodil angleški pesnik Robert Browning. — 1833 se je rodil v Hamburgu komponist Johannes Brahms. — 1880 je umrl francoski romanopisec Gustave Flaubert. — 1910 je nastopil novi angleški kralj Jurij V. — Shod češkoslovaškega dijaštva v Brnu se je izrekel za slovensko vseučilišče v Trstu.

★

★ Delavski tabor na Homeu pri Kamniku sklicuje »Jugoslovanska strokovna zveza« v nedeljo, 13. maja. Po prihodu vlaka na postajo Homec z godbo in cerkev. Ob 9 sv. maša z govorom, nato tabor pred cerkvijo. Govore: Jože Gostinčar, France Terseglav, Karel Pintar in drugi. Vabljeni vse delavstvo kamniškega okraja, iz Ljubljane in ljubljanske okolice. Odhod iz Ljubljane z godbo ob 7.40 zjutraj.

★ Dre slovenski novi maši v Ameriki bosta v nedeljo 6. maja. Novomašnika sta p.

Pridite na Misijonski večer

v proslavo šestdesetletnice smrti

Barage

in sedemdesetletnice smrti

Knoblhearja

v nedeljo 6. maja ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union

Predavata: prof. dr. Valter Bohinec

o Knobleharju

prof. dr. Franc Trdan

o Baragi

(Skiopitčne slike)

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, dne 6. maja: HERMAN CELJSKI. Prem. abonma.

Ponedeljek, dne 7. maja: ROKA PRAVICE. Red A.

Torek, dne 8. maja: NEDELJSKI ODDIH. Red D.

Sreda, 9. maja: Zaprto.

Četrtek, dne 10. maja: HERMAN CELJSKI. Red B.

Petek, dne 11. maja: SESTRICNA IZ VARŠAVE.

Ljudska predstava pri zniž. cenah.

Sobota, dne 12. maja: KRIZA. Vprizori Delavski oder »Svobode«. Izven.

Nedelja, dne 13. maja ob 15. uri pop.: AKADEMIJA. Privedi društvo »Skrb za mladino«.

Izven. — Ob 20. uri zvečer: HERMAN CELJSKI. Izven.

Ponedeljek, dne 14. maja: ROKA PRAVICE. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, dne 6. maja ob 15. uri pop.: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, dne 7. maja: Zaprto.

Torek, dne 8. maja: MIGNON. Red C.

Sreda, dne 9. maja: Koncert v korist žrtvam potresne katastrofe v Bolgariji. Unionska dvorana.

Četrtek, dne 10. maja: DEKLE ZLATEGA ZAPADA. Premiera. Premierski abonma.

Petek, dne 11. maja: LADY X. Red D.

Sobota, dne 12. maja: Materinski dan.

Nedelja, dne 13. maja ob 15. uri pop.: BAJADERA. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20. uri zvečer: DEKLE ZLATEGA ZAPADA. Izven.

Ponedeljek, dne 14. maja: Zaprto.

Benedikt Hoge v Bridgeport O., sin slovenske družine Hočevar-Hoge, p. Edvard Gabrenja v Cleveland O. To sta prva Slovenca novomašnika frančiškanskega komisarijata sv. Križa. Svoje študije sta končala v Lemontu Ill. Poleg teh dveh Slovencev je končalo tam svoje študije tudi šest patrov Slovkov. Starši obeh novomašnikov so bili vedno v prvih vrstah za katoliško delo med ameriški Slovenci. Posebno mati p. Benedikta, gospa Hoge je bila ena izmed najdelavnejših sotrudič pri delu za razširjanje katoliškega časopisja v Ameriki. Silno veliko je storila za razširjenje lista »Ave Maria« zlasti v oni težki dobi, ko je bilo treba prebiti led velikega sovraštva proti vsemu, kar je bilo katoliškega. Njeni bratje Hočevar so bili tudi vedno v prvih vrstah za delo pri katoliških organizacijah.

★ Ljubljanski oblasni odbor je votiral znesek 10.000 Din za oškodovance po potresu v Bolgariji.

★ Absolvente juridične fakultete, ki hočejo opraviti državnosodni državni izpit tekom poletnega semestra, opozarjam, da se javijo najkasneje do 15. maja ob torkih od pol 12 do 12 pri podpisnem predsedniku in sicer v palači velikega župana prtiličje, soba 1, vhod z Erjavčeve ceste 13. Poznejših prijav ne bom sprejemal. — Predsednik: Kremenšek, s. r.

★ Zopet Angleži v Dubrovniku. V torek 1. maja je prišel v Dubrovnik velik prekoceanski parnik z izletniki Angleži. Dopoldan jim je priredila dubrovniška mestna godba koncert na Trgu kralja Tomislava. Izletniki, okrog 200, so si v avtomobilih ogledali okolico. O mestu samem in o okolici so se jako pohvalno izražali.

★ Kmeti dan na Trški gori pri Novem mestu bo na binkoštni ponedeljek, 26. maja takoj po običajnem cerkvenem opravilu, ki bo ob pol 10 v ondolai romarski cerkvi. Zborovanje bo na prostoru pred cerkvijo in bo nastopilo več naših poslancev. Zaupniki na delo!

★ Okrajni shod SLS za kozjanski sodni okraj se vrši v Kozjem v nedeljo 13. maja po rani službi božji v prostorih okrajne hranilnice. Govore predsednik oblasnega odbora g. dr. Leskovar, narodni poslanec g. Vrečko in oblasni poslanci okraja.

★ Ivan Pregljavih Izbranih spisov I. zv. je izšel v založbi Jugoslovanske knjigarne ter ima sledečo vsebino: Štefan Golja in njegovi. Zgodovinski roman. — Tolminske novele. Cena Din 45, oziroma Din 60 vezan izvod. Pregljavih spisom bo posvetila naša javna kritika vsebino veliko pozornost, ker bodo zavzeli v vsaki knjižnici eno najodličnejših mest. Založništvo opozarja tudi na lično opremo, ki priča, da drži naša grafična tehnika v vsakem oziru korak z ono velikih narodov.

★ Prvo letošnje romanje v Lurd je izredno dobro izpadlo. Prosvetna zveza pripravlja drugo romanje v Lurd, ki bo trajalo od 4. do 16. julija. Pot bo vodila preko Benetk, Milana, Genove, Nizze, Marseilles—Lurd. Iz Lurda v Biaritz, Bordeaux, Paris, Lisieux, Strassbourg—Monakovo, Ljubljana. V Lurdu se muje izletniki dva dni, v Parizu 3 dni. Stroški za vožnjo 3. razreda brzovlaka, hrana in stanovanje znašajo 3500 Din. Za državne uslužbenice bo prosila Prosvetna zveza sama za dovoljenje, da smejo potovati v inozemstvo. Priglasiti se je treba do 1. junija. Vse informacije daje Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva 5.

★ V Kelmoraja so hodili naši predniki. Letos bo v Kölnu svetovna razstava za časopisje (Presse) in mednarodni del. kongres. Ob

tej priliki priredi Prosvetna zveza poučno-zabavni izlet v te kraje. Odhod je določen na 11. julija. Izletniki se ustavijo v Münchenu in Mainz, od tukaj potujejo s parnikom po Renu v Köln. Dan 15. julij je določen za skupno romanje v Kevelar, kamor pridejo westfalski in holandski Slovenci. 16. julija bi si ogledali Essen ter se vrnili preko Frankfurta, Nürnberg, Münchena domov. Potovanje traja osem dni in stane vožnja III. razreda brzovlaka, parnik, hrana in stanovanje 2600 Din. Samo vožnja brez hrane in stanovanja 1800 Din. Priglasiti se je treba do 10. junija. Potrebne vizume za potni list preskrbi Prosvetna zveza.

★ Glavna skupščina Združenja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov se bo vršila v Ljubljani od 2. do 4. junija. Skupščinarji bodo prišli v Ljubljano 2. junija ob 8 dopoldne, tako da se bodo lahko udeležili otvoritve velesejma. — Popoldne bo imel predsednik združenja g. ing. Ranisav Avramović slavnostno predavanje o komercializaciji železnice. Otvoritev skupščine bo v nedeljo 3. junija, ob kateri priliki bo Združenje v prisotnosti državnih in samoupravnih dostojanstvenikov ter ostalih odličnikov svečano proslavilo desetletnico državnega obstoja. Zanimivo je pri tej priliki ugotoviti, da je bilo to Združenje prvo, ki se je po zedinjenju osnovalo z združitvijo prejšnjih pokrajinskih društev. Zaključna seja skupščine bo 4. junija; ta dan se bodo reševali predlogi posameznih skupščinskih odborov, ki bodo zborovali tekom prejšnjega dne.

★ V kobiljanskem gozdu se še seka. K nolici pod tem naslovom v »Slovenec« od dne 26. aprila in k ostalim noticam nam pošilja mariborski veliki župan sledeče pojasnilo: Na nekaterih veleposestvih Prekmurja, katerih lastniki, madjarski plemiči, so prepustili upravo svojih posestev svojim pooblaščenim, našim državljanom, se vrše od prevrata sem obsežnejše sečnje, tako posebno na veleposestvu Szaparyja v okraju Murska Sobota, in Esterhazyja v okraju Dolnja Lendava. Oba je šteti med največje gozdne posestnike te krajine ter ima prvi še okroglo 640 ha, drugi pa 3900 ha gozda. Pri eksploataciji teh gozdov so se res dogajale nerednosti in nezakonitosti. Tako se je ugotovilo, da se je tudi pri sečnjah, ki se vrše na poslednjih dveh veleposestvih, samovoljno kršilo določbe sečnih odlokov, katere je izdal temeljem uzakonjene naredbe z dne 28. 2. 1922, Ur. l. št. 383-116 in Ur. l. št. 402-123 iz 1922 pristojni okrajni glavarji. V vseh teh slučajih je pristojna oblast nemudoma potrebno ukrenila, da se krivci stavijo na odgovor ter usmeri izkoriščenje v meje zakonitosti. Tako se je tudi v »Bukovniškem gozdu« ustavilo do nadaljnjega podiranja dreveja, ki se ni vršilo v okviru izdanega oblasnega dovoljenja. Ni pa se v gozdovih Slovenske krajine v splošnem ustavilo sekanje, niti prepovedalo izvažanje lesa, ker za to ni bilo niti zakonitega niti stvarnega razloga.

★ K usposobljenostnim izpitom, ki so se vršili v času od 27. aprila do 5. maja na moškem učiteljskem v Ljubljani pod predstvom ravnatelja Antona Doklerja, se je priglasilo 17 kandidatov in 47 kandidatkinj. Usposobljenosti so bili: I a) za laščino: s. Pavla Dovč, s. Frančiška Fras, Ana Simčič in Marija Zidar. — b) za srbohrvaščino na meščanskih šolah s. Justina Koncilija. — II. Za osnovne šole: Stanko Andolšek, Avgust Binder, Karel Christof, Franc Gruden, Mirko Kokalj, Ivan Koprija, Franc Lunaček, Josip Novčan, Celestin Perkavec, Josip Pirnat, Tomo Podnar, Mi-

Birmanske obleke

avileno, elamin, popelin v veliki izbiri ter vseh velikostih že od 90 Din naprej kupite edino le pri terdki

Belihar & Velepič

Ljubljana Mestni trg 13 Ljubljana

Oglejte si izložbe

urada za zavarovanje delavcev Miklošičeva cesta in ne v Mestnem domu, kot je bilo objavljeno v strokovnem glasilu. Pozivamo članstvo, da se obnega zboru v čim večjem številu udeleži.

Jadranska Straža. Občni zbor oblasnega odbora Jadranske Straže v Ljubljani se bo vršil v petek 11. maja 1928 ob pol 9 zvečer v restavraciji Zvezda.

Ostali kraji.

Vrhnika. Odbor za Cankarjev spomenik priredi v nedeljo, dne 13. t. m. »Cankarjev dan«. Ob 11 na križpotu koncert domače gošbe, ob pol 8 v Rokodelskem domu recitacijski večer z zelo pestrim sporedom.

Pozor! 13. maja ob 10 dopoldne bo sv. maša na Taboru, nato velika veselica, združena s srečanjem, šaljivo pošto, petjem. Igra godba na pišala. Za jedila in pišalo preskrbljeno. Pri vlakih na postaji Grosuplje vozovi na razpologo.

Pevsko okrožje Stična priredi na praznik, dne 17. maja koncert v St. Vidu pri Stični ob 3 popoldne. Nastopi šest zborov. — Ljubitelji petja se opozarjajo na prvo tovrstno prireditev na Dolenjskem.

Naše dijaštvo

Novi odbor Akademike zveze se je na izredni skupščini dne 30. maja konstituiral sledeče: preds.: Povšič Jože, stud. phil.; tajnik: Juršec Rud., stud. iur.; blagajnik: Poženel Rafko, stud. teh.; revizorja: Vodušek Vital, stud. theol. in Rak Maks, stud. phil.

Knjige in revije

»Mladi junak«. Izšla je 7. številka tega ljubkega glasila mladih junakov. Vsebinska je skrbno izbrana in nudi mladini mnogo zlatih nauk, pa tudi razvedrila in zabave. List je vreden, da se čim najbolj razširi med našo mladino, ki bo našla pravo srečo le v treznosti in krepostnem življenju! Celoletna naročnina je 10 Din. Pri večjem skupnem naročilu znaten popust. Na željo dopolnje uprava lista v Ljubljani, Poljanski nasip 10 en izvod brezplačno na ogled.

Najbolje, najuspešnejše in najzanesljivejše

sredstvo za čiščenje železnic in črev za otroke in odrasle je prašek

ker čisti brez bolečin — je prijetnega okusa ter obenem osvežuje in desinficira železce in čreva in s tem preprečuje težja obolenja. — Ako redno jemljete po vsakem obedu na špici noža v pol čajne vode prašek Magna, vam pospešuje prebavo in preprečuje trdovratno zaprtje

Odstranjuje: preobilno kislino v železcu, neprijeten duh iz ust, pehanje, vzdigovanje, gorečico

Zdravi: katar železca in črev, boleznijeter, krče v železcu, hemoroide, tvore v železcu

Dobite ga v vseh lekarnah: 1 zavoje s točnim navodilom 4 Din ali naročite na naslov: LABORATORIJ »ALCA«, SUŠAK in priložite pismu 10 Din v znakmah za 2 zavoj

Ian Ražem, Anton Robič, Filip Slokan, Stane Šuler, Ivan Zupan, Martin Zelenik. — Ljubmila Andolšek, Marija Anžič, Valerija Bašca, Josipina Cetin, Cirila Erjavec, Marija Ferenčak, Marija Gale, Stana Gerlovič, Terezija Glasener, Marija Gorišek, Angela Gospodarič, Gizela Gregorič, Marija Jerin, Julijana Kadune, Franjo Kokalj, Olga Koželj, Emilija Kristan, Vida Kuhar, Ana Lavrenčič, Jelica Leban, Ana Markelj, Matilda Martinčič, Florijana Mokorel, Marija Oswald, Pavla Perpar, Kristina Petek, Roza Petelin, Marija Polak, Marjeta Poznik, Antonija Prevec, Antonija Pungartnik, Cecilija Rape-Jelenc, Antonija Sedež, Ljudmila Sila, Marija Suštar, Julijana Sušteršič, Marija Trtnik, Marija Umnik, Marija Urbančič, Marija Verovšek, Elizabeta Vračko in Ferdinanda Završnik. — Masno tiskane so napravile izpit z odliko.

★ Radovljisko dekanijo obišče v prihodnjih dneh zastopnik »Svete vojske« g. Fran de Cecco. Potoval bo od župnije do župnije, od hiše do hiše, propagiral treznost in seznanjal vse z najnovejšimi proizvodi »Brezalkoholne produkcije«.

★ Podpora kulturnim časopisom. Od ministrstva za prosveto so dobili podporo sledeči listi: Ljubljanski Zvon 1000 Din, Čas 2000 Din, Dom in svet 2000 Din, Popotnik 2000 Din, Domači prijatelj 1000 Din, Mladika 1000 Din, Slovenski Učitelj 1000 Din, Mladi junak 500 Din, Zvonček 1000 Din, Časopis za slovenski jezik 2000 Din, Časopis za zgodovino in narodopisje 2000 Din.

★ Najboljše povesti nam je zbral F. S. Finžgar v svojih Zbranih spisih, ki jih izdaja »Nova založba« v Ljubljani. V IV.—VI. zv. najdemo sama mojstrska dela kakor »Dekla Ančka«, »Boji« (najboljše naše slike iz svetovne vojne), »Sama« ter vrsta najboljših črtic.

★ Novi vozni red »Ekspress«. Danes je izšel žepni vozni red »Ekspress« z veljavnostjo od 15. maja. Pri letošnji izdaji se je vsebinska še bolj spopolnila. Poleg normalne nove potniške tarife obsega tudi določbe glede različnih voznih olajšav. Cena je ostala neizpremenjena, to je Din 10 za izvod. Po pošti stane vsak izvod 1 Din več. Dobiva se po vseh večjih knjigarnah in na postajah pri potniških blagajnah. Naročila sprejema »Administracija« voznega reda Express v Ljubljani, Simon Gregorčičeva 32. Knjigarne imajo običajen popust.

★ Razpust društva ptt. uradnikov. Izredni občni zbor je 15. aprila sklenil soglasno, da društvo ptt. uradnikov likvidira. Vse društveno imetje pripade Oblasni organizaciji ptt. uslužbencev v Ljubljani. Člani razpuščenega društva so avtomatično postali člani Oblasne organizacije.

★ Zrtev strele. Dne 3. maja med 4 in 5 popoldne je divjala v okolici Novega mesta huda nevihta s silnim grmenjem in treskanjem. Triletna posestnikova hčerka Rozalija Poločar iz Velike Bučne vasi se je igrala pod neko 20 korakov od hiše oddaljeno smreko. V to smreko je treščilo ter ubilo deklico. Posestnikova žena Jožefa Može iz Velike Bučne vasi je gnala med tem časom tamkaj mimo kravo ter je bila od usodne smreke deset korakov oddaljena, ko je treščilo. Strela jo je omamila ter jo po kratkem času spravili zopet k zavesti. Tudi kravo je vrglo na tla, pa je sama kmalu vstala.

★ Kdo pogreša suknjo? Pri aretaciji nekega znanega tatu se je dobila črna zimska suknja s črno podlogo in zametastim ovratnikom. Zapenja se na tri gumbe. Velikost za osebo od 15 do 18 let. Suknja je bila brez

Mariborsko gledališče

Nedelja, dne 6. maja ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Kuponi.

Ponedeljek, dne 7. maja: Zaprto.

Torek, dne 8. maja ob 20. uri: KREUTZERJEVA SONATA. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrat.

Celjsko gledališče

Nedelja, 6. maja ob 4. popoldne: DOGODIVŠČINE VRLEGA VOJAKA SVEJKA V SVETOVNI VOJNI. 25% Znižane cene

Prireditve in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljna beseda po 3 Din.

Ljubljana.

Šišenska Prosveta. Drevi ob 8 gostuje na Ljudskem odru šišenska Prosveta z Petrovičevu ljudsko igro »Dušec«. Predprodaja vstopnic danes dopoldne v Ljudskem domu in popoldne od 3 dalje istotam.

»Ljubljana« ima v ponedeljek 7. t. m. ob 8 skupno pevsko vajo in ne kot domenijeno v torek, ker Matični koncert odpade. — Pevovodja.

Rokodelski dom. Vaje pevskega zbora v Rokodelskem domu pod vodstvom g. prof. M. Bajuka so v torkih in četrkih ob 8 zvečer, vaje tamburaškega zbora so v sredo in petkih tudi ob 8 zvečer. Novi pevec in tamburaši so dobrodošli!

Strokovno društvo javnih nameštencev in epkojencev kraljevine S. H. S. v Ljubljani priredi dne 13. maja izlet na Zalostno goro. Odhod z jutranjim vlakom ob 6.15.

Frančiškanska prosveta v Ljubljani priredi dne 20. maja 1928 izlet v Crngrob.

Občni zbor oblasnega odbora UJNZB Ljubljana bo danes ob 8 zjutraj v dvorani Okrožnega

Drašler Ivan, Verd; Bitenc Jakob, Ljubljana gl. kol.; Gross Pavla, prog. sekcija Maribor kor. proga; Bobonec Fran, Tezno; Gražl Ivan, kurilnica Maribor; Bratkovič Anton, Čakovec; Subelj Lovro, Ljubljana gor. kol.; Močnik Anton, Trzin; Petrovič Fran, kurilnica Maribor; Trtnik Fran, kurilnica Ljubljana I gl. kol.; za služitelja 2. skupine Bajec Ivan, prog. sekcija Ljubljana gl. proga.

Upokojeni so: zvaniki I. kateg. 1. skupine: Krall Josip, Novo mesto; Sternad Alojzij, Ljubljana gor. kol.; Weber Fran, Maribor gl. kol.; Mohorič Ivan, Maribor gl. kol.; Majšler Gregor, Maribor gl. kol.; Valpet Ivan, Maribor gl. kol.; Ček Ivan, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Vičič Josip, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Stern Josip, Celje; Vavpotič Ivan, Maribor gl. kol.; zvaniki I. kateg. 2. skupine Koebek Anton, Maribor gl. kol.; zvaniki I. kateg. 3. skupine Senica Ivan, kurilnica Maribor; zvaniki II. kateg. 1. skupine: Filip Mendaš, Ljubljana gl. kol.; Morelj Josip, prog. sekcija Zidani most; Svete Jernej, prog. sekcija Maribor gl. proga; Špes Anton, Pragersko; Gerl Anton, prog. sekcija Ljubljana gl. proga; Budja Anton, Maribor gl. kol.; Gerželj Fran, prog. sekcija Novo mesto; Macarol Lovro, prog. sekcija Ljubljana gor. kol. proga; Rebec Fran, prog. sekcija Ljubljana gl. proga; Kermel Josip, Maribor gl. kol.; Čefuta Jakob, prog. sekcija Ptuj; Čretnik Fran, Grobelno; Modic Fran, prog. sekcija Maribor kor. proga; Kralj Karel, obel oddelek pri direkciji; Samar Andrej, prog. sekcija Ljubljana gl. proga; Pogaršar Matej, Ljubljana gl. kol.; Ogner Alojzij, Maribor gl. kol.; Omahen Ivan, Ljubljana gor. kol.; Sreč Peter, Ptuj; Gaberšek Anton, Ljubljana gl. kol.; Smodej Jakob, prog. sekcija Zidani most; Prebil Fran, signalna sekcija Ljubljana; Soba Jakob, Pragersko; Vojska Fran, prog. sekcija Novo mesto; Raspotnik Fran, Rakek; Juvančič Jakob, gradbeni oddelek pri direkciji; Furlan Henrik, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Kresal Josip, Ljubljana gor. kol.; Korb Mihael, Maribor gl. kol.; Lakota Alojzij, Jesenice; Katizan Martin, Pragersko; Sojer Jakob, prog. sekcija Ljubljana gl. proga; Lah Jernej, Tezno; Pegam Mihael, Tezno; Šušteršič Jakob, Medvode; Vidmar Fran, Kandija; Furlan Ernest, prog. sekcija Ljubljana gor. dol. proga; Pavliha Fran, prog. sekcija Zidani most; Sluga Viktor, Zalog; Stančič Stefan, prog. sekcija Novo mesto; Golja Anton, Bled-Jezero; Erleš Andrej, Ptuj; Sajko Jakob, prog. sekcija Celje; Zerovec Ivan, Jesenice; Zlegel Fran, Maribor gl. kol.; Pilaj Matevž, Maribor gl. kol.; Meglič Ivan, Ktoriba; Scholn Alojzij, prog. sekcija Maribor kor. proga; Cundrč Fran, Bled-Jezero; Lotrič Fran, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Šmigoc Martin, kurilnica Maribor; zvaniki II. kateg. 2. skupine Saje Josip, Novo mesto; služitelji 1. skupine: Viher Ivan, Maribor kor. kol.; Kavčič Matija, Ljubljana gor. kol.

Darovi

Za Bolgare. Tekom večerajšnje dne je prešla naša uprava naslednje darove: Člani ljubljanskega oblastnega odbora 500 Din; Uršulinske šole 320 Din; Neimenovana 50 Din; Neimenovana 50 Din; Neimenovana 20 Din.

Za potresne žrtve v Bolgariji so darovali pri mestni blaginji ljubljanski: Neimenovana 1000 Din, trdnica inž. Dukič in drug 1000 Din, uradništvo banke »Slavija« 1000 Din, Združene oljarne 1000 Din, Nabavljalna zadruga usl. drž. žel. 1000 Din, Stavbno podjetje inž. Josip Dedek 500 Din, Jožica Bonač, trgovka, 500 Din, Kolinska tovarna 50 Din, Uradništvo Pokojniškega zavoda 260 Din, trdnica Stele & Pielick 200 Din, Uslužbeni oddelka finančne kontrole Ljubljana I. 135.50 Din, finančni delegat dr. Ivan Rupnik 100 Din, Strojanski E. J. trgovce, 100 Din, Hribar Ivan, minister n. r. 100 Din, dr. Slajmerjeva 100 Din, Lavoslav Schwentner, trgovce, 100 Din; Matičič Ivan in Nežika 100 Din; Verbič Anton, trgovce, 100 Din; Turk Rajko, 100 Din; dr. Jenko Ivan, zdravnik 100 Din; Škoplek Edvard, urar, 100 Din; Chvstál, ravnatelj Kolinske tovarne 100 Din; Legar Hinko, 100 Din; dr. Emil Gaj 100 Din; I. Kne; 100 Din; Jerančič Alojzij, trgovce, 50 Din; Kurent Jože, upravnik pošte v pok., 50 Din; dr. Lapajne Stanko, univ. prof., 50 Din; Rome M., 30 Din; Neimenovani 30 Din; Vončina Valentin 20 Din; Neimenovani 10 Din; Neimenovani 3.50 Din.

Križalikarji, pozor!

Po nasrečnem naključju je prišlo pod današnjo križaliko v »Ilustr. Slovenec« popolnoma napako besedilo. Pravo besedilo navajamo spodaj:

Vodoravno: 1 časovni prislov, 2 kazalni zaimek, 4 polotok, 6 del telesa, 8 naslovna krtica, 9 lažja bolezen, 10 egipt. božanstvo, 12 moško ime, 15 amerikalni milijonar, 17 domača žival, 19 pregrinjalo 20 je na morju, 21 soha, 22 žensko ime, 23 nakazilo za denar, 24 jadranski otok, 26 turško prenočišče, 27 bajeslovec, 28 delavec, 35 italijansko mesto 37 mesto v Jugoslaviji, 39 posoda, 40 rokodelce, 41 babilonski bog, 42 srbsko krstno ime, 43 obrtniška organizacija, 45 davščina, 46 tekma, 48 drevo, 50 glasbeni instrument, 53 rimska oblast, 54 vstavi am, 55 orjak, 57 cirilska črka, 58 keltski pevec, 59 sorodnik, 60 zaimek, 61 nikalnica.

Navpično: 1 mesto v Jugoslaviji, 3 del rešeta, 4 vladarski naslov, 5 mesec, 6 kos lesa, 7 mesto ob Adriji, 8 cerkveni naslov, 11 prebivalec grške dežele, 13 organska osnova, 14 zdravilo, 15 predplačilo, 16 molitev, 18 opica, 19 del kolodvora, 25 drevo, 26 majhen del časa, 29 časovna doba, 30 krtica 31 žensko ime, 32 morska ptica, 33 čul, 34 sofeska, 36 vozilo, 38 posoda, 42 spis, 44 krivoverec, 47 geometrični lik, 49. angleško mesto, 51 posoda, 52 višenj, 55 kamenit svet, 56 del telesa.

Ozdravite slovensko gledališče!

Slovensko predstavno gledališče živi življenje živnega mrtveca; od časa do časa zadisi po trohnohi tako močno, da nas Slovence zbudi iz dremavice in se začne debat. Te trajajo tri dni, potem se pomirimo in stvar trohnohi nemoteno dalje. En vzrok!

Topot (glej tudi članek: »Naše gledališče v razsulu«, »Slovenec« 4. t. m.) gre nemara za več kakor samo za običajno »krizo«; zdi se, da gre sploh za razpad, vsekakor pa za tako težko krizo, da zgleđa, da nikakor zadeva ne bo rešena, če pride samo nov intendant in še manj, če se samo dotacija zviša. Nov intendant bo nov eksperimentator in mrtvec nikakor ne bo oživel, če mu pokrije samo nov klobuk. Problem treba zgrabit globlje.

Čuje se o skrajno neracionalnem gospodarstvu v našem gledališču, o velikanskih plačah (Ni najslabša šala, ki kroži te dni tista, ki pravi, da v gledališču zasluži petdeset ljudi, ki ima skupno dvajset realnih razredov šole, toliko kakor profesorji 20 univerz!) umetniških dokladah, komur ne pritičejo, o luksusu z baletom in inscenacij, na drugi strani pa se reducirajo neobhodno potrebni godbeniki in ni denarja za boljše soliste. Na tretji strani treba ugotoviti, da je gledališče to sezono dalo manj novitet kakor kdajkoli prej. Aktualnih novitet je kritika našla letos pet in te so stale državo in nas reci in piši — pet milijonov dinarjev! To je sto stanovanjskih hiš, je ogromen denar v današnjih razmerah, pa ga je kmalu po sredi sezone še zmanjkalo in zopet je tu kriza!

Kot vzroki vsemu temu se navajajo slaba uprava, oziroma nezmožen upravitelj in pa dejstvo, da je gledališče podražljeno. Samo na sebi podraževanje ni nujen vzrok slabi gledališki upravi niti ovira umetnostnega razmaha gledališča, pač pa v naših razmerah zmanjšuje čut odgovornosti in vestnosti onih, ki jim je uprava poverjena. »Car visoko, Belgrad daljoko!« Postavimo, ali bi takole gospodarila in takole našim potrebam zadoščala uprava, oziroma upravitelj, ki bi bilo gledališče njegovo, ali ki bi ga imel v najemu, tako da bi bil v trdem boju eksistenčno odvisen od uspeha gledališkega dela? K temu pride še to, da upravo slovenskega gledališča vodijo ljudje, ki po večini za to z nobenega stališča niso strokovno vzposobljeni, ampak imajo ta mesta zanje le osebnosti in ne občestveno-kulturni pomen. Tretji vzrok pa je, velika brezbržnost slovenske javnosti za gledališče sploh.

Prave odgovornosti in prave kontrole manjka. To je zadnji vzrok vsem vzrokom in posledicam in hitra menjava intendantov in slabo gospodarstvo in majhni umetnostni uspehi so le posledica tega vzroka. Zato ne kurirajte bolnika, v drobovju bolnega, na nogah ali nosu, ne postavljajte prehitro novih intendantov, nego odstranite najprej vzroke!

Je pa na vsej stvari še nekaj, še bolj perečega, kar bi rad še bolj poudaril ko vse to. Mi Slovenci gledamo na ljubljansko gledališče kot na slovensko kulturno ustanovo, ki ima predstavljati višino in značaj naše kulturnosti napram svetu. Hočemo, da raste gledališče nam iz duše in iz naših zahtev in potreb. Vsaka slovenska vas ima svoje gledališče, ki jo v tem oziru predstavlja in vsi skupaj stavimo tako nalogo na naše največje, osrednje.

Te naloge narodno gledališče v Ljubljani ne izpolnjuje. Zgleđa kakor da se slo-

venstvu ne smatra v ničemer odgovornega. Kritika je opetovano zahtevala več in aktualnejših, kvalitetnejših novitet, toda brezuspešno. Moralisti zahtevajo odstavitev nemoralnega šunda, splošno se zabavlja čez nivo in repertoar drame, mladi se pritožujejo, da opera pozna le starinstvo, Slovenci se pritožujejo, da ni od nikoder Kogojeve opere, pač pa je tu Marta, balet — luksus namesto kruha itd. itd. Pustimo litanije. Toda, je li enkrat samkrat gledališče uvaževalo katero našo upravičeno zahtevo? Za vse očitke in pravilne kritike je bila reakcija grobni molk, vsekakor se zahtevam ni skušalo ustreči. Ni čuda, če se je vsak naveličal brezuspešnih kritik! Gledališče se zdi, da se smeje vsemu temu, da je nekako dalajlamsko kraljestvo zase, in kaže s prstom na edinega, ki je po njegovih mislih pristojen kritizirati ga, na vlado, in tej zmerom pokaže pravilno kolekovane račune...

Jeli to sedaj, kar imamo v Ljubljani, slovensko gledališče, od katerega zahtevamo in pričakujemo itd.? Ali zrcali naše sodobno umetnostno hotenje, naš značaj in okus? Višino naše kulture in našo tradicijo? Pogled je v ostale naše kulturne panoge, v znanost ali v slikarstvo ali arhitekturo, pa reci, ali smo to v gledališču mi, Slovenci? To gledališče nismo mi; je nekaj, kar nam diktira okus, ki ga mi nimamo ali nočemo več imeti.

Od leta do leta raste po vojni naša kulturna stavba, gledališče pa prvi neprenehoma nižje navzdol. Kritika nima nobenega vpliva; tako zvanim »teaterskim ljudem« je kritika nekaj smešnega (Gled. list). »Teaterski ljudje« pa so, treba tudi enkrat ugotoviti, vedno najboljše vedeli za padanje, pa so k temu padanju najtemeljiteje molčali. (So tudi izjeme, ki jim to ne gre, toda so manjšina, ti vestni delavci, toda puste se predstavljati po večini.) Oglasijo se in apelirajo in aferirajo šele, ko jim gre za znižanje plač. In še nečesa ne smemo pozabiti. Baš ti ljudje, ki danes tako črtijo g. Kregarja, baš ti so bili tik ob nastavljanju tega gospoda edini (!) solidarno zanj, medtem ko ga je odklonila s kritiko vred celokupna kulturna javnost! Kaj naj sedaj rečemo temu »Udruženju glumaca«? Vsekakor, za svet ga ne gre več prašati; ima zelo slab okus in vsekakor premalo smisla za stvar.

Če vse te premisleke nekako združiš in hočeš nato sklepati z ozirom na to, ali je kak izhod iz položaja ali ga ni, treba reči, da je izhod. Nič drugega kakor samo nov upravitelj ni izhod. Stvar treba zgrabit v globini, pri korenini. To zlo pri korenini je povojno zajedavstvo na telesu slovenskega idealizma. Proč od gledališča politika, strujarstvo in osebnost prerivanje! Če se ne dobi intendant, ki bi resnično jamčil za reforme v pravem smislu, tedaj rajši interregnum pod kontrolo umetniškega in gospodarskega sveta, kakor pa nov eksperimentator za pol leta, ki bo nujno treščil teater še globlje. Eden je vedno enostranski.

Kontrolno nad gledališče, in to slovensko, kulturno-umetnostno in pa gospodarsko!

Kako konkretno to doseči? Ne zdi se neizvedljiv predlog: Če dasta oblastna skupščina in občina gledališču denarno pomoč, imata zato pač pravico zahtevati reforme in uveljaviti kontrolo.

Še enkrat: Korenina je bolna, sistem je napačen, tam primite!

Pravilnik

po katerem se priznava nagrade za zboljšanje hlevov in napravo gnojšč in gnojničnih jam v mariborski oblasti.

Radi razmeroma zelo malih sredstev napram velikemu številu prošnikov je mariborski oblastni odbor določil pravilnik, po katerem se bodo dajale te podpore. Treba je pri vporabi kredita izključiti vse druge investicije za nove hlevske zgradbe in vpoštevati predvsem gnojšča in gnojnične jame in zboljšanje hlevov, v kolikor je v zvezi z odtokom gnojnice. — Zaradi cenejšje nabave cementa (vsaj en vagon) in znižanja nadzorovalnih stroškov, je treba vpoštevati le skupine interesentov v enem okolišu.

§ 1.

V krajih, kjer je več interesentov za napravo gnojšč in gnojničnih jam v vezi z odtokom gnojnice, lahko zaprosijo ti-le za brezplačne načrte in prispevek v cementu. Take prošnje morajo predložiti samo korporacije (občine, zadruga, društva, kmetijske podružnice, živinorejski odseki itd.).

§ 2.

V prošnji je navesti imena in točna bivališča posameznih reflektantov, z navedbo, koliko komadov velike živine (konji, odrasla goveda in junčad) in male živine (teleta in svinje) imajo. Na prošnji se mora vsak posamezni reflektant podpisati z obvezo, da bo izvršil delo v določenem roku točno po načrtih in navodilih oblastnih strokovnjakov ter s svojim delom in denarjem kril vse ostale stroške naprave. Nadalje se vsak zaveže, da bo skrbel za izučenega zidarja, ki ima prakso v zidavi s cementom.

§ 3.

Vpoštevale se bodo le prošnje, za najmanj osem reflektantov, ali pa manjšo število reflektantov, ki pa imajo skupaj 40 glav velike živine.

§ 4.

Če je prošnji mogoče ustreči, odredi oblast brezplačni ogled na lice mesta po komisiji, sestoji iz živinorejskega specialista in stavbnega strokovnjaka. Korporacija skrbi, da bodo vsi reflektanti ob določenem času doma.

§ 5.

Na podlagi izida tega oglada oblastni kmetijski urad končno veljavno prošnjo odobri ali odkloni. Ako bo prošnji ugodeno, pride na določen dan oblastni strokovnjak z izgotovljenimi načrti in navodili na lice mesta. Tedaj mora biti navzgor tudi zidarski mojster (zidarski mojstri), da prejmejo ustrezno vsa podrobna navodila glede izvršitve.

§ 6.

Subvencija znaša 50% kupne cene cementa in se nakaže korporaciji, ki predloži originalni račun, ki se ji po vpogledu vrne. Cement naroči korporacija v količini, ki je določena v dobjenem načrtu.

§ 7.

Vsak reflektant mora pred pričetkom zidave oskrbeti v načrtu določeno količino stavbnega materiala (kamenje, razne vrste peska in les).

§ 8.

Vsak posamezni posestnik je dolžan, da delo izvrši točno po načrtu in v določenem času.

Ako tega ne stori, mora vrniti na njega odpadajočo subvencijo za cement.

§ 9.

Zidarski mojstri, ki so po presoji oblastnega strokovnjaka brez oblastne subvencije izvršili najmanj pet dobrih gnojšč in gnojničnih jam, lahko prsijo za denarno nagrado in ev. častno diplomu.

§ 10.

V izredno ozira vrednih slučajih (na jako vidnih cestah itd.), se lahko izjemoma vpoštevajo tudi posamezni prošniki za napravo gnojšč in gnojničnih jam ob pogojih tega pravilnika.

Socialistični župan v Pišecah - odstavljen

Na dolgo in široko so se vedno hvalili tukajšnji socialisti, da vodi njihovih 12 odbornikov najboljše in najtočnejše gospodarstvo v občini.

Sedaj je pa kar naenkrat, kakor strela iz jasnega počil glas, da je socialističen župan ekspresno odstavljen. Povod tej odstavitvi je baje uspeh izvršene preiskave pri občini. V doglednem času bodo imeli gotovo vsi Pišecani priliko, da se javno prepričajo, kako so ti gospodje-rdečkarji v Pišecah gospodarili. Mi le želimo, da vidimo, kako prav za prav izgleda ta samostojno-demokratska-socialistična zastava, ki je vihrala skozi celih 6 let nad streho pišečke občinske pisarne.

Pomagajte Bolgaram!

Darove sprejema upravništvo »Slovenec«.

Učitelji in narod v Slov. Krajini

V zadnjem času skušajo razni elementi prepričati slovensko javnost, da je Slovenska Krajina prava Sibirija in da so učitelji tukaj pravi narodni mučeniki. Da pa ne bo kdo nasedel tem trditvam in da ne bo učiteljstvo že samo pri imenu Slovenska Krajina trepetalo strahu, zato mi dovolite nekaj pogleda v resničen položaj Slovenske Krajine.

Slovenska Krajina je postala ob osvoboditvi deležna z ostalimi slovenskimi pokrajinami sreče, da ji je zasijala tisočletja željena svoboda. Toda kratka je bila radost, kratko upanje. Prišli so prvi uradniki. Vse, kar drugje niso mogli uporabiti, so poslali k nam v Slovensko Krajino, vsaj tako se je izrazil nek uradnik. Ne rečem, da ni bilo med temi tudi več dobrih izjem.

Naj se omejim danes samo na naše šolstvo.

Stari učitelji, kolikor jih ni zbežalo ali jih ni nagnalo ljudstvo, so bili odpuščeni iz službe. Kakšno pa je bilo naše učiteljstvo? Vse polno pretirane nacionalnosti, vse pijano sreče, vse željno zapovedovanja, vladanja, je začelo med nami pravo pravcato gonjo proti vsemu, kar je bilo sveto našemu ljudstvu. S svojim nemoralnim obnašanjem, s svojim neprestanim vpitjem proti našim duhovnikom so naleteli ti ljudje na silen odpor. Ker naše duše, željne miru, željne svobode, niso bile dostopne za njihove nauke, so nas začeli preganjati, začeli ovajati in tako se je začelo pri nas madžarstvo. Vsak, ki ni bil dostopen za njihove nauke, kdor ni hotel tuliti v njihov rog, je bil madžaron, je bil protidržaven element, katerega se lahko blati, brca, pretepa, s katerim se lahko dela vse.

In posledica tega je bila, da se je duša našega človeka zopet ogradila z močno ograjo da je začela kakor prej tujcu, kazati neodkritosrčen obraz. In takrat so zaglajni ti zvesti vzgojitelji kričali: »Slovenska Krajina je Sibirija in mi njeni uradniki, njeni učitelji smo pravi mučeniki.«

Pozneje so oblasti sicer uvidele napako, ki so jo storile in so začele pošiljati boljše moči in tudi domačine so začele sprejemati nazaj v službo — toda bilo je prepozno. Vsi ti, in če so se še tako trudili, niso mogli izbrisati učinka svojih prvih tovarišev, kajti duše ljudstva, ki je bistveno popolnoma druga, kakor duša ostalih Slovencev, niso mogli spoznati; ker več ni bila dostopna. Spoznali so jo samo domačini. Ni čuda, če so postali ti domačini, domači učitelji pri tem ljudstvu vse, prijatelji, zaupniki in tolažniki. Njim zaupajo vse, njim razkrivajo globine svoje duše, razkrivajo jim svoje težave, kajti v njih, ki so zrasli z njimi in med njimi, vidijo svoje dobrotnike, svoje prave voditelje. Vem celo za slučaj, ko je občina nagnala učitelja, ki ni bil domačin, šolo pa zaprla in je ni odprla, dokler niso poslali učitelja domačina. Da, pri tem niso imeli nedomačini najboljšega položaja, je razumljivo. Tako je bilo pred par leti.

Še danes se večina učiteljstva ne more uživati v tukajšnje razmere, ne more razkriti duše ljudstva in zato je nesrečno, zato jim je naša Krajina še vedno Sibirija, zato se smatrajo še vedno za narodne mučenike. Toda niso vsi taki. Je par izjem, ki so tem bolj vredne pozornosti. Ti so s svojo močno voljo premagali vse ovire. In srečni so ti danes, čutijo se med nami domače in zadovoljne.

Vsi tisti pa, ki jih pot zanese kdaj med nas, naj pomnijo: Prekmurec je ljubezniv in priazen do vsakega, ki je ljubezniv in priazen do njega. Njegova duša je mehka in se da oblikovati; samo začeti si jo mora tako, da ne občuti nobenega vpliva tuje volje, ker je v nasprotnem slučaju odprna. Zato pa naj bo prvo delo vsakega, ki g zanese pot med nas, ta spozna dušo našega ljudstva in jih potem vodi, polagoma po svoji prevdarnosti, brez vsakega nasilja, brez vsakega v-jevanja tujega prepričanja do cilja, radi česar je prišel med nas. Če bo delal tako, se ne bo čutil med nami mučenika, temveč brata, kateremu bodo odprta vsa srca naše Sibirije.

Da je cigaro pustil v nemar, pozabil Bertla, Pribeca, Grgo, pozabil je, da ura je deset — tako zamaralo ga branje čisto, da »On« celo »Slovenec« bere zvesto...

Nasip ob Rinzi za cerkvijo se je začel podirati. Dobro bi bilo, da se ugotovi, kje je vzrok, ali ga voda izpodjeda ali se podira radi ciklopske cerkvene stavbe.

Brežice ob Savi

Dobava gramoza. Okrajni zastop razpisuje javno licitacijo za dovoz gramoza za vse ceste v brežičkem sodnem okraju. Vršila se bo dne 15. maja ob 9 dopoldne v dvorani gostilne K. Deržica v Brežicah.

Nova obrt. V bivših prostorih glavne zaloge tobaka v Brežicah je P. Ravnik otvoril prodajalno in delavnico za vsakovrstne pletenine.

Občni zbor Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Brežicah se bo vršil z običajnim dnevnim redom v nedeljo, dne 13. maja ob pol 9 dopoldne v prostorih Posojilnice v Brežicah.

Ptuj

Stanovanjsko vprašanje. Da se olajša stanovanjska beda v Ptuj, je občinski svet na seji dne 24. aprila t. l. sklenil, naj mestni magistrat vrši posredovalno službo med hišnimi lastniki in najemniki. Radi tega bodo morali vsi hišni lastniki, ki bodo tekom časa imeli kako prazno stanovanje, isto prijaviti pri mestnem magistratu, da se more oddati drugemu najemniku. Vsi najemniki, ki bodo bodisi radi določili novega stanovanjskega zakonika ali iz katerega razloga prisiljeni se izseliti iz dosedanjih stanovanj, so istotako obvezani prijaviti ga mestnemu magistratu. Na ta način bo mestni magistrat v stanu voditi natančno evidenco glede razpoložljivih stanovanj ter potreb najemnikov. Ta evidenca bo hišnim lastnikom in najemnikom na razpolago ter bo mestnemu magistratu omogočeno vršiti posredovanje v posameznih slučajih v tem smislu, da se hišnim lastnikom gre na roko, kakor tudi najemnikom.

Hotel Regina — Trst

(preje Balkan. V bližini glavn. kolodvora.)

Moderna hiša I. vrste. — Popolni komfort. 200 postelj. — 50 privatnih kopelji. — Prvorazredna restavracija. Autobus pri vsakem vlaku.

Slovensko učitel'stvo za osemletno šolsko izobrazbo

V soboto, dne 5. t. m. se je vršilo zborovanje sedmih učiteljskih društev v Ljubljani v dvorani hotela Union. Kot prva točka dnevnega reda se je obravnavala predlog, da se z novim šolskim zakonom uvede kot načelo štiriletna šolska obveznost in osemletna samo kot izjema. V sprejeti resoluciji izjavlja učitel'stvo, da zavrača vsako misel, da bi radi neke umetne, mehanične unifikacije šolstva trpeli naši kulturni interesi ter da je vprašanje šolske obveznosti ne da s splošno, za vso državo veljavno zakonsko določbo drugače kot okvirne rešiti in so specialne, diferencirane odločbe za njegovo stvarno ureditev v posameznih delih države neobhodno potrebne.

Vsak pouk bodi v dobi splošne šolske obveznosti v rednih razmerah reden in vsak skrben pouk le izjema, glede katere je treba točnih določb, kje in v koliko so dopustne.

Odprava osemletne šolske obveznosti je naperjena naravnost proti kulturnemu dvigu širokih plasti kmetijskega ljudstva, brez katerega ni in ne more biti kulturnega in gospodarskega napredka naroda in države.

Učitel'stvo pozdravlja uvajanje osemletne šolske obveznosti v vsej državi, odklanja pa, da bi se reševal videz osemletne šole na ta način, da se ta umetno loči v nižji in višji tečaj in se za višji tečaj uvaja kak nadomestek rednega pouka. Bolje je, da se tam, kjer obstojajo danes še nepremagljive ovire za izvedbo popolne osemletne šolske obveznosti, obvezna starost za vstop v šolo napram sedanjosti zviša za toliko, za kolikor je skrajšanje osemletnega rednega pouka trenutno neizogibno. Na vsak način mora 13- in 14letna mladina biti deležna rednega pouka.

Olajšave v šolskem obisku naj bodo dopustne le pri osemletnem šolskem obisku zadnji dve šolski leti. Končno se poudarja, da je treba trdnih jamstev za svoboden razmah slovenskega šolstva.

Plaša priložna knjiga

Nova pešpot na Grad. Ljubljanska občina je na ponovno željo posebno prebivalcev vzhodnega mestnega dela že leta 1926. sklenila, da se napravi pešpot na Grad s Strme poti, kar ne bi bilo združeno s prevelikimi stroški. Pot je res nujno potrebna, in bi občina zelo ustregla občinstvu, ako bi takoj pričela z delom.

Vprašanje na g. gradbenega direktorja v Ljubljani. Kakor se sliši, so iz proračuna za leto 1927 pri gradbeni direkciji v Ljubljani zopet zapadli visoki zneski — govori se o 1.000.000 dinarjev — ki naj bi se bili porabili za zgradbo mostu v Radgoni in napravo mostu čez Glinščico na Glincah pri Ljubljani. Da se javnost ne bo po nepotrebnem razburjala, pozivamo g. gradbenega direktorja, da se o tej zadevi izjavi in v slučaju, da bi bili očitki resnični, ugotovi, kdo je kriv, da je Slovenija zopet oškodovana, kakor je bila oškodovana pred leti, ko sta zapadla — po žigavi krivdi? — dva milijona dinarjev pri isti direkciji.

Iz krogov finančne kontrole. Ali smejo gotovi starešine oziroma okrajni upravniki zahtevati in predpisavati, da morajo organi finančne kontrole vršiti dnevno 10 ur pisarniške službe, vzlic temu, da člen 360 fin. zak. za leto 1928-29 jasno določa, da je delavni čas v vseh državnih pisarnah le po 7 ur na dan in da sme le minister po največ za dva meseca v letu ta delavni čas zvišati za eno ali 2 uri? Člen 16 zakona o organizaciji finančne kontrole tudi določa le, da ne sme služba finančnih organov trajati več kot 10 ur dnevno; ne pa da mora trajati 10 ur dnevno. Ta člen pa določa le obsejno in kontrolno službo, ne pa pisarniško. Sicer je pa menda vendar razlika besede »ne sme« ali »morat«. Služba finančne kontrole je pa obsejna, kontrolna in pisarniška, torej se vendar ne more metati vse v en koš.

Medmestna tekma Gradec : Ljubljana.

Danes bomo torej odigrali to tekmo. Povedali smo že, da je graško moštvo prvorazreden nasprotnik, ki mu bo naše domače moštvo zelo težko kos, našli smo rezultate, ki jih je graška reprezentanca dosegla v poslednjih časih in omenili, da sta zlasti uspeha proti Zagrebu zgovoren dokaz o višini in kvaliteti nogometa, ki se igra v Gradu.

Graški Allgem. Fussballverband je že pred par dnevi napravil svojo enajstorico, ki jo v naslednjem objavljamo: Helfrich (Sturm) - Ferk (Sturm), Wicher (GAK) - Fürst (Hakoah), Doller (Sturm), Brandner (Sturm) - Gerth (Sturm), Allmer (SSC), Ptacek (GAK), Krauss (Hakoah), Burstyn (Hakoah).

Ljubljanske barve pa bo zastopala naslednja enajstorica: Jančigaj (Pr) - Pleš, Verovšek (oba II) - Zemljak, Slamič (oba Pr), Lado (II) - Jug I (Pr), Šiška (II), Erman II (Pr), Oman, Doberlet (oba II).

Tekma se odigra na igrišču Ilirije in prične ob 16. V predtekmi igratu rez. Primorje in Reka. Ta tekma prične ob 14.30.

***

Nogometna sezona se zadnje tedne razvija tudi v manjših krajih na deželi. Nekateri klubi kažejo veliko delavnost in tudi znaten napredek. Med najbolj delavnimi klubi treba imenovati novomeški SK Elan, SK Amaterja v Trbovljah ter notranjske kluba SK Javornik na Raketu in SK Slivnica v Cerkljici. Zadnje nedeljo so se vršile v teh krajih sledeče tekme: Elan je imel v gosteh ljubljansko Slavijo, proti kateri se je držal prav dobro zlasti v drugem polčasu; izid 6:3 (polčas 5:0) za Slavijo. — Trboveljski Amaterji so povabili Pekarski SK iz Zagreba; tudi tukaj so domačini sicer podlegli z 1:3, toda pokazali so dobro igranje in da ni bila napačna vrsta neodločena, bi bili dosegli boljši izid. — Javornik je igral z moštvom ljubljanske trgovske akademije; tekma je končala s 3:0 za goste. — Danes se prične prvenstvene tekme podeželskih klubov ljubljanskega podveznega okrožja. V Novem mestu igra SK Elan in SK Disk iz Domžal, na Raketu se sestane SK Javornik in SK Slivnica. Zmagovalec teh dveh tekem igra 13. in 28. maja dalje, oba premaganka izpadeta iz nadaljnjega tekmovanja.

Ilirija : Villacher SV (Beljak) 4:0. Na avstrijski državni praznik 1. maja je nastopila Ilirija v Beljaku. Za nasprotnika je imela koroškega nogometnega prvaka Villacher Sportverein, katerega je v taktično jako dobri igri porazila s 4:0. Tekmi je prisostvovalo kljub deževnemu vremenu mnogo publike, ki je s simpatijami spremljala dobro igranje našega prvaka.

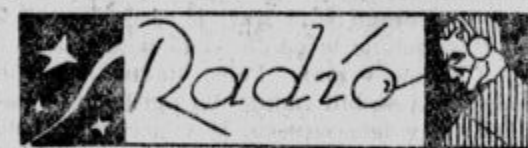
S. K. Mladika (v Mladinskem domu na Kodeljevem). Današnje tekme: Dopoldne igra II. moštvo z Adrijom. — Popoldne ob pol 2 tekmuje juniorsko moštvo z juniorji Reke. — Ob pol 5, ne pa ob pol 4, kakor je bilo sklenjeno na petkovem sestanku, gostuje samo ob ugodnem vremenu komb. moštvo Jadrana z domačo rezerv. — Prvo moštvo gostuje danes popoldne ob 2 na Rakovniku. Vse tekme se vrše le ob ugodnem vremenu.

SK Ilirija. Plenarna odborovna seja se bo vršila v ponedeljek 7. maja ob 20 v posebni sobi karne »Evropa«. Gg. načelniki sportnih sekcij in raznih odsekov se naprošajo, da predložijo plenarnu predpisano poročila in predloge. — Predsednik.

Za Vaše otroke Sivi ali drap

Din 58' - VOIKA - Din 189' - Krekov trg

Torek, 8. maja.

Breslau: Operni večer. — Barcelona: 22.05 Vojaske koncert. — Praga: 21 Orkestralni koncert, vmes točke za violino. — Leipzig: 20.15 Recitacije iz poetične literature; 21.15 Poljuden orkestralni koncert. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert; 20.15 Afriški vtisi v prozi in glasu. — Bern: 20.15 Pesmi in arije. — Katowice: »Faust«, opera (Gounod), prenos iz gledališča. — Frankfurt: 16.30 Laska orkestralna glasba. — Rim: 20.45 »Carmen«, opera v 4. dej. (Bizet). — Langenberg: 20.15 Večerni koncert. Humperdinck: Predigra k operi »Hänsel in Gretel«. — Kockert: Kromatični valček. — Morena: Brahmsovi spomini. — Nevin: Narzissus — Cole-ridge — Taylor: Ciganska suita — Kreisler: Dunajski capriccio — Suppé: Melodije iz operete »Fatinica«. — Bizet: Duet iz opere »Carmen«. — Moszkowsky: Serenada — Hajoš: Lo, ljubka Lo — Ganne: Carica, mazurka — Eyssoldt: Mars. — Berlin: 21 koncert orkestralnega zbora. — Dunaj: 19.30 »Boheme«, opera »Puccini«. — München: 20.15 Simfonični koncert. Beethoven: Klavirski koncert, C-mol; Simfonija v D-duru; 21.20 Laska glasba. — Milan: 20.50 Koncert s pestrnim sporedom.

Sreda, 9. maja.

Breslau: 16.30 Ruske pesmi; 20.30 Simfonični koncert. Čajkovsky: »Uvertura k »Romeo in Julia«. — Marx: Romantični klavirski koncert. — Borodin: Plesi. — Praga: 20.10 koncert Griegovih skladb; 21.30 klavirski koncert. — Leipzig: 20.15 Simfonični koncert. Mozart: Linška simfonija. — Brahms: Koncert za violino, violončelo in orkester, A-mol. — Dvořak: Rapsodija. — Stuttgart: 16.15 Laska glasba; 20.15 Uvertura in arije. Uvertura k »Don Juanu« (Mozart). — Uvertura k »Idomeneo« (Mozart). — Arijia iz »Carobne pištalke« (Mozart). — Uvertura k »Seviljskemu brivcu« (Rossini). — Uvertura k »Norma« (Bellini). — Arijia iz operete »Gasparone« (Millöcker). — Arijia Adele iz »Netopirja« (Strauß). Uvertura k »Netopirju«. — Katowice: 20.30 koncert varšavske godbe na pihala. — Frankfurt: 20.15 Koncert skladb za ženski zbor, solo-instrumente in orkester. — Rim: 20.45 Instrumentalni in vokalni koncert. — Langenberg: 18. koncert; 20.45 Proslava 70-letnice K. Hauptmanna. — Berlin: 17 Orkestralni koncert; 19.30 »Truba-

ZA CISTI SPORT.

Izjava odbora S. K. Ilirije.

Z ozirom na članek, ki je izšel pod gornjim naslovom v predvečernjem »Jutru«, izjavlja odbor SK Ilirije, da je odstavek v tem članku: »Od obeh v prvenstvu interesiranih strani so se stavile ponudbe v bolj ali manj sramežljivi obliki...« absolutno neosnovan, v kolikor morda meri na SK Ilirijo. Sportni klub Ilirija ni stavil SK Slovanu nikakih ponudb glede prvenstvene tekme Slovan : Primorje ne oficijelno ne inoficijelno, temveč je tudi v tem slučaju popolnoma zaupal v tradicionalno sportno zavednost SK Slovana. To je: Ilirija je bila prepričana, da bo Slovan navzile morebitnim nasprotnim vplivom nastopil s kompletnim I. moštvo in da bo odigral tekmo po najboljših sposobnostih svojega moštva. Brez vsakega dvoma je, da je pričakovala od SK Slovana to vsa javnost, ki z objektivnim razumevanjem spremlja naše sportne prireditve in razvoj našega sporta.

Da se v tem oziru javnost ni varala, more vsakega resničnega sportnika neglede na njegovo klubsko pripadnost le radovati.

Ljubljana, 4. maja 1928.

Odbor S. K. Ilirija.

IZLET AVTOMOBILISTOV V NEMCIJO.

Avtomobilski klub ponovno opozarja svoje člane na ta izlet, ki bo nudil vsem mogočim naravnim krasot in zabave. Dosedaj se je samo iz ljubljanske oblasti prijavilo že 18 avtomobilistov ter se naprošajo tudi ostali člani, ki se nameravajo udeležiti izleta, da čim prej pošljejo svoje prijave tajništvu sekcije Ljubljana, odnosno Maribor. Na prijave po 20. maju se ne bo moglo več ozirati, ker se morajo v svrhu točnega funkcijoniranja sobe že poprej naročiti. Ljubljanska sekcija Autokluba se je potrudila, da izposluje čim večje ugodnosti pri prenočitvah, garažah itd., kar se je tudi v polni meri posrečilo. Vsak izletnik, ki bo absolviral vožnjo do Münchena, dobi lepo spominsko plaketo v emajlu, ki bo v okras vsakemu avtomobilu.

O AVTOMOBILI

Japonci so zelo vjudni. To je znano. A oblika njih vjudnosti gre včasih vendarle preko vsega našega predstavljanja. Zlasti značilen dokaz za to so predpisi japonskih oblasti v velikih mestih. Sledeči primer naj nam pokaže duha, ki je značilen za razmerje med oblastmi in občinstvom.

O avtomobil! Ti si lep, ti si hiter, ti si močen! A nikar ne izrabi tvoje lepote, tvoje hitrosti in tvoje moči!

Pomislil na tvoje male brate, ki si jih premagal, na psa, na konja in na pešca!

Pes se boji tvojih koles, ki ga morejo tako lahko zmečkati. Daj mu možnost, da se reši!

Konj se ustraši tvojega šuma, tvojih izpuhov in tvojih slabih duhov. Nikar ne straši njegovih ušes, njegovih oči in njegovih nozdrvi.

Predvsem je pa pesec oni revež, na katerega se najmanjše oziraš. A dobro bi bilo, če bi imel ti usmiljenje z njim in če bi mu prizanašal. Kajti morebiti bo tudi on imel jutri svoj avtomobil.

Turistika

T. S. Skala poziva vse redne člane in članice, da oddajo do 15. maja turne kontrolne pole. Vsi redni člani in članice, ki do določenega termina ne bodo istih oddali, bodo glasom klubovih pravil prevedeni v podporno članstvo. — Odbor.

dur«, opera v 4. dej. (Verdi); nato ciganska glasba. — Davenport: 20.30 koncert vojaške godbe. — Dunaj: 20.30 Nestrovo večer. Prolog. — »Judita in Holoferne«, travestija v 1. dej. (Nestroy). — München: 16. Zabavni koncert; 19.30 koncert mandolinjskega tria; »Krivoprišček«, ljudska igra v 3. dej. (Anzengruber). — Milan: 21. Laska glasba.

Četrtek, 10. maja.

Breslau: 20.30 Zabavni večer. — Barcelona: 22.05 Koncert klasične glasbe. — Praga: 19.15 Koncert godbe na pihala. — Leipzig: 20.30 Poljuden orkestralni koncert. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert; 19.15 Predavanje: Medsebojni vpliv čebelarje in sadjarje; 20. Plesna glasba: Weber: Poziv na ples — von Vegesack: Ples na deželi. — Bern: 20. koncert skladb za solo. — Katowice: 20.30 Koncert Schubertovih del: Zimsko potovanje. — Kvintet, op. 114 za piano, viololo, alt, violončelo in kontrabas. — Frankfurt: 18.30 Predavanje: Vrtiček pred hišo; 20.15 »Farinelli«, opereta v 3. dej. (Zumppe). — Rim: 20.45 »Il Paese dei campanelli«, opereta v 3. dej. (Ranzatto). — Langenberg: 20.10 Laska glasba. — Berlin: 19.55 Predavanje: Socialna ideja v moderni literaturi; 20.30 Orkestralni koncert. — Davenport: 21.15 Simfonični koncert. — Dunaj: 16.15 Popoldanski koncert. Laska glasba; 20.05 Koncert Schubertovih del; 21.15 Komorni koncert glasbe za kitaro. — München: 20.05 Klasična glasba. — Mi'an: 20.50 »Suzanna skrivnost«, opera (Wolf-Ferrari) in »Veglia« (Pedrollo).

Petek, 11. maja.

Zagreb: 20.35 Koncertna prireditve slepcev. Kratko uvodno predavanje, igra v 1. dej. in glasbene točke. — Breslau: 20.45 »Ubogi metlarja«, stara pravljica od K. Hauptmanna. — Barcelona: 21.40 Orkestralna glasba. — Praga: 20.15 Simfonični koncert. — Leipzig: 16.30 Ruska komorna glasba; 21.15 Finska komorna glasba. — Stuttgart: 19.30 »Othello«, opera v 4. delih (Verdi). — Bern: 20.15 Vokalni koncert. — Katowice: 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — Frankfurt: 17.45 Glasbeno predavanje: Uspavanje pri različnih narodih, zraven ponazoritev z gramofonskimi ploščami; 19. Napredek v znanosti in tehniki. — Rim: 20.45 Orkestralni in vokalni koncert. — Berlin: 17. Zabavna glasba; 21.30 Celo-koncert. Schubert: Sonata za klavir in violončelo. — Nardini: Larghetto. — Bloch: Baal Schem. Dvořak: Rondo. — Davenport: 20. Koncert glasbe z vzhoda in zapada. — Dunaj: 20.30 »Dunajska glasba«, koncert skladb avstrijskih glasbenikov. — München: 19.35 »Nižina«, opera v 3 delih (d'Albert). — Milan: 20.50 Simfonični koncert.

Sobota, 12. maja.

Zagreb: 20.35 Komorni koncert. Baritonski solopjevi s spremljavo klavirja. — Breslau: 16.30 Odlomki iz oper; 20.30 Mikrofoni v naravi. Petje in žgolenje ptic v breslauskem parku; 21. Poljudna glasba. — Barcelona: 21.05 Orkestralna glasba. — Praga: 19 »Skrivnost«, (Smetana). — Stuttgart: 11 Prenost otvoritvenih svečanosti mednarodne časnikarske razstave »Pressa« v Kölnu. Aleluja iz oratorija »Mesija« (Händel). — Leonorina uvertura (Beethoven). — Zaključni zbor iz Devete simfonije »Oda na veselje« (Beethoven), vmes govori državnih in drugih zastopnikov; 20.30 Komorni koncert. Schubert: Stavek za godalni trio, B-dur — Mozart: Divertimento v Es-duru za violino, vijolo in čelo. — Bern: 21.20 Orkestralna glasba. — Katowice: 20.30 Prenos operete iz varšavske opere. — Rim: 21 »Fedora«, opera v treh dejanjih (Giordano). — Langenberg: 18. Koncert orkestra; 20.15 Vesel večer. — Berlin: 17 Zabavna glasba; 20.30 Pomladne in majske pesmi. — Davenport: 18.45 Laska glasba. — Dunaj: 19.15 Glasbena akademija; 20.15 »Rešilni otok«, veseliga v treh dejanjih (Weiß). München: 20.50 Vesela glasba. — Milan: 21. Koncert s pestrnim sporedom.

RAZGLAS!
Daje se na splošno
znanje, da je Kolinska
ciklorka res prvorazredna
pridatek h kavi.
Poskusajte!

Iz vojaške službe

Napredovali so: V čin rez. sanit. kapetana 2. razr., poročnik dr. Fran Brolih; v čin lekarn. rez. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. dr. Stanko Kmet; v čin rez. peh. kapetana 2. razr., poročniki: Vladimir Mažuran, Karel Jakopc in Rajko Pavlin; v čin rez. peh. poročnika podporočnika Bogdan Kurbus in Jurij Rajh; v čin rez. art. kapetana 2. razr., poročnik Anton Ulm; v čin rez. konj. kapetana 2. razr., poročnik Vladislav Gelzinger; v čin rez. admin. poročnika podporočnik Miroslav Mažgon; v čin rez. sanit. kapetana 2. razr., poročnik dr. Bela Prica; v čin rez. peh. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. Viktor Rozina; v čin rez. peh. kapetana 2. razr., poročnik Evgenij Mautner; v čin rez. peh. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. dr. Janko Olip; v čin rez. peh. kapetana 2. razr., poročnik Martin Zupantič; v čin rez. peh. poročnika podporočnik Anton Kregar; v čin rez. art. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. Rudolf Arnold; v čin rez. art. poročnika podporočnik Julius Vrt in Mirko Lindtner; v čin rez. sanit. kapetana 1. razr., kapetana 2. razr. Vekoslav Rismund in dr. Ludovik Novak; v čin rez. sanit. kapetana 2. razr., poročnik dr. Anton Cizelj; v čin rez. veterinarskega kapetana 2. razr., poročnik Stanko Arko; v čin rez. peh. kapetana 2. razr., poročniki: Zvonimir Heruc, Dragutin Bregevec, Fran Vindiš; v čin rez. peh. poročnika podporočnik Josip Gregorič; v čin rez. inženjerskega kapetana 2. razr., poročnik Fran Sevnig; v čin rez. sanit. kapetana 2. razr., poročniki: dr. Ferdinand Korun, dr. Gavril Božič in dr. Oskar Kapora; v čin rez. art. kapetana 2. razr., poročnik Viktor Mrljak; v čin rez. san. kap. 2. razr., poročnik Mihael Strasser; v čin rez. peh. kapetana 1. razr., kapetani 2. razr.: Josip Plauer, Vojko Koprivnik, Marko Hofman, Vilko Oražem, Ivan Dervald, dr. Alojzij Juvan, Josip Ambrinec, Hugo Smit, Mirko Šimic, dr. Milan Grmek, Alfonz Cepuder, Josip Birsa, Boris Černe, Josip Videmšek, Ivan Bukovec, Oroslav Zeleznik, Viktor Pirnat; v čin rez. peh. poročnika podporočniki: Milan Gavanski, Jože Cuko, Ferdo Rubčić, Fran Rauer, Maks Weis, Ernest Tomec, Ciril Dolenc, Josip Vencel, Josip Kovač, Janko Müller, Ivan Brodrič, Srečko Majer; v čin rez. art. kapetana 1. razr., kapetani 2. razr.: Mirko Goršek, Fran Čuden, Josip Hudovernig, Dragan Mrljak, Alfred Koharovič, Alfonz Sirk, Stane Premelj in Stanislav Pelan; v čin rez. art. poročnika podporočnik Ivan Neuman; v čin rez. konj. kapetana 1. razr., kapetana 2. razr. dr. Fran Hercog, Matko Kumer; v čin rez. konj. poročnika podporočnik Finc; v čin rez. inž. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. Juro Hofman; v čin rez. inž. poročnika podporočnik Ferdinand Šinkovec; v čin rez. administrativnega poročnika podporočnik Nikolaj Mandić; v čin san. kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. dr. Edvard Hudlička in dr. Ludovik Kramberger; v čin rez. kapetana 2. razr., poročnika dr. Pavel Centner, dr. Vladimir Vereš; v čin rez. lekarniškega kapetana 1. razr., kapetan 2. razr. Ferdo Parake; v čin rez. lekarn. kapetana 2. razr., poročnik Bernard Hercler in v čin rez. veterinarskega kapetana 2. razr., poročnik Joža Samec.

Za poveljnika 2. pionirskega bataljona je imenovan inž. podpolkovnik Edo Štefin.

Iz železniške službe

Imenovani so: Črnač Alojzij, uradnik II. kat. 8. skupine, Pragersko, za načelnika postaje v Ormožu; Rutar Anton, zvanjenik I. kateg. 3. skupine Bohinjska bela, za načelnika postaje v Gornjem Dolju.

Premeščeni so: Podboj Ivan, uradnik II. kat. 2-a skupine, od občega oddelka h gradbenemu oddelku direkcije v Ljubljani; uradniki II. kateg. 4. skupine: Sedej Fran iz postaje Tezno v Maribor gl. kol.; Rovar Alojzij iz postaje Zalog v Ljubljano gl. kol.; Carman Rudolf iz postaje Borovnica v Zalog; Mozeč Milan od strojnega oddelka direkcije v Ljubljani v delavnico v Mariboru; uradniki II. kateg. 5. skupine: Perkavec Albin iz postaje Maribor gl. kol. v Ljubljano g. kol.; Segula Leopold iz postaje Ljubljana gl. kol. v Tezno; Jenčič Marcel iz postaje Skofja Loka v Borovnico; Mlakar Ljudevit iz kurilnice Ljubljana I gl. kol. v delavnico v Maribor; Weingerl Josip, načelnik postaje, uradnik III. kateg. 1. skupine iz postaje Gornja Radgona za načelnika postaje Soštan-Topolšiča; Benet Janko, uradnik III. kateg. 3. skupine, iz postaje Soštan-Topolšiča v Kranj; Trojar Fran, uradnik III. kateg. 4. skupine, iz postaje Brežice v Gradac v Beli krajini; Berne Stanko, uradnik III. kateg. 4. skupine, iz postaje Gradac v Beli krajini na postajo Straža-Toplice; Salamon Rok, zvanjenik I. kateg. 4. skupine, iz postaje Ruše v Jesenice; Skočir Marcel, zvanjenik I. kateg. 4. skupine, iz postaje Straža-Toplice v Bohinjsko Beto.

Napredovali so: Mesarič Leopold, zvanjenik II. kateg. 2. skupine, za zvanjenika I. kateg. 2. skupine, za zvanjenika I. kateg. 3. skupine.

Nastavljeni so: za uradnika II. kateg. 5. skupine: Kokot Karel na postaji Videm-Krško; Sever Friderik na postaji Ruše; za zvanjenika I. kateg. 4. skupine: Zor Albin, Grosuplje; Kirschmajer Kristijan, Jesenice; Dimič Bonifacije, Mala Subotica; Kruh Avgustin, Kranj; Wallas Josip, Logatec; Sleg Peter, Podnart-Kropa; Stalowsky Cecilija, Ljubljana g. kol.; za zvanjenika II. kateg. 3. skupine:

RADIO potrebeščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Gospodarstvo

Naše kreditno združništvo

Hvalevredno je objavljeno statističnih podatkov o poslovanju zadrug članic Zadrugne zveze. Izmed vseh slovenskih zadrugnih zvez edino celjska Zadruga zveza ne objavlja teh statistik. (Tudi še ni objavila svoje bilance za 1926. Op. uredn.)

Zadruga zveza v Ljubljani je imela konec leta 1926 518 članic, od teh je bilo 296 kreditnih. Računskih zaključkov niso poslale samo 3 zadruge. Sledeča tabela nam kaže gibanje članstva teh zadrug v zadnjih 5 letih:

poročalo	1922.	1923.	1924.	1925.	1926.
255 zadrug z 62.523 člani.					
270 zadrug z 67.898 člani.					
277 zadrug z 71.947 člani.					
284 zadrug z 66.059 člani.					
293 zadrug z 78.865 člani.					

Glavne bilančne postavke teh zadrug so bile (v milj. Din):

	delež	rez.	vloge	got.
1922.	0.2	1.5	176.2	4.2
1923.	0.3	2.4	223.3	5.2
1924.	0.3	3.8	316.2	6.8
1925.	0.4	5.9	431.4	6.6
1926.	0.6	8.4	550.2	6.9

	posojila	naložbe	promet	upr. stroški
1922.	66.5	71.7	758.5	1.8
1923.	101.0	117.7	1208.6	2.2
1924.	134.6	171.6	1366.3	3.0
1925.	265.5	155.6	1710.3	3.3
1926.	342.4	198.6	2184.7	5.4

Iz teh podatkov je razvidno, kako velika in močna je organizacija kreditnega združništva pri nas. Lastna sredstva zadrug so majhna: 1926 9 milj. Din, vendar so zbrale nad pol milijarde Din kmetijske denarja, ki gre v prid kmetu.

Zanimivo je naraščanje rezerv: leta 1922 je bilo razmerje deležev do rezerv kakor 1:7.5, leta 1926 pa kakor 1:16, to pomeni da so deležna sredstva zaostala za rezervami, ki vzamejo vsako leto največ čistejša dobička.

Kljub nizki obrestni meri je uspelo zadrugam leta 1926 povečati hranilne vloge za 30% (leta 1925 so se vloge povečale za 37%). Tudi je v tem oziru za leto 1927 pričakovati manjšega naraščanja hranilnih vlog. Tako so se leta 1927 povečale vloge pri 3 največjih: Ljudska v Ljubljani in Celju ter Spodnještajerska ljudska v Mariboru samo za 22% napram 31% v letu 1925. Iz tega je razvidno, da nalaženje iz gospodarstva izloženega denarja ni več tako znano, da ti prirastki vlog tvorijo sedaj pravilnejši izraz varčnosti. Na drugi strani moramo zopet ugotoviti poslabšanje gospodarskega položaja v naraščanju posojil, ki so lani narasla za 76.7 milj. Din (1925 za 130.6 milj. Din) ali 29%, torej v veliko večji meri kakor posojila.

Ob tej priliki omenjamo, da je znašala 1926 povprečna obrestna mera za vloge 4—6%, za posojila pa 6—8% (1925 5—7, oz. 6—8%, 1924 6—7, 7—8%, 1923 5—6, 7—8%).

Poleg naraščanja posojil lani vidimo, da so se naložbe zvišale od 155.6 na 198.6 milj. Din, dočim so naložbe v letu 1925 padle od 171.6 na 155.6 milj. Din. Da so naložbe od 1924 na 1925 padle, je pripisovati večji potrebi novih posojil (vloge so narasle za 115.2, posojila pa za 130.6 milj. Din). Leta 1926 je bil prirastek hranilnih vlog (127.8 milj. Din) večji kakor povečanje posojil (76.7 milj. Din) in zato so naložbe narasle za 33 milj. Din. Od vseh naložb je bilo leta 1926 naloženih pri Zadrugi zvezi (po njeni bilanci) 102.1 (1925 95.3) milj. Din, torej 51.5% (1925 pa 61%). To je dokaz pomanjkanja zadrugne discipline na eni strani, na drugi pa pomeni naravnost podpiranje nasprotnikov zadrugništva in pomeni še nevarnost v sedanjih, še vedno kritičnih časih.

Upravni stroški naraščajo: v primeri s prometom so pa prav majhni. Leta 1926 so znašali 2.47% prometa (1925 2.5, 1924 2.02, 1923 1.81, 1922 2.38%), vendar so bili 1924 in 1923 znatno nižji. Pri povečanem prometu so narasli zlasti zadnje leto.

Cisti dobiček hranilnic in posojilnic je znašel (v milijonih Din): 1922 0.9, 1923 1.5, 1924 2.2, 1925 3, 1926 3 (natančno 2, 950.080 Din).

Promet vseh zadrug: kreditnih in nekreditnih, članic Zadrugne zveze v Ljubljani je leta 1926 znašal 3.651.400.000 Din; v ilustracijo pripominjamo, da je v istem letu znašal promet vseh članic Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani 1.037.500.000 Din in člani Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani 302.900.000 Din. Skupno torej so imele zadruge prometa skoro 5 milijard dinarjev, kar je lepa številka in kaže moč našega združništva, ki je pa relativna, saj ima samo največja banka v državi Prva hrvaška štedionica polgordno milijardo vlog in 6 milijard Din prometa. Zato je treba delo na zadrugnem polju še bolj poglobiti in razširiti.

Ign. Šubelj:

Razširite pravo strokovno izobrazbo kmetovalca

Čas, v katerem živimo, zahteva od vsakega posameznika mnogo več kot pred 30 ali 40 leti. Zato si mora vsakdo prizadevati, da so mu znane vse znanstvene in tehnične pridobitve pri njegovem poklicu in da jih zna tudi uporabljati; to mu olajšuje trud za obstanek.

Kamorkoli pogledamo okrog, povsod vidimo velikanski napredek in razmah bodisi v industriji, kemiji, medicini itd. Povsod vidimo, da se uporabljajo vse znanstvene in tehnične pridobitve, ker le s tem se delo olajša in izboljša, kvantum pomnoži, a cena izdelkom vsled hitre izdelave znatno zniža. Vse države, ki jim je za napredek in blagostanje širokih množic, skrbje za zadostno strokovno šolstvo, ker se dobro zavedajo, da le strokovno izobražen delavec izgotovi vsako delo veliko bolj precizno, preje, lepše in solidneje ter z manjšim trudom kot drugi, ki mu je tako znanje tuje. Povsod vidimo hitri napredek in razmah, le v kmetijski produkciji se skoro ne premaknemo z mesta zastarelosti.

Že davno ovrženo naziranje, da kmetu ni potrebna strokovna izobrazba, češ: orati, sejati, žeti in kositi ter živino pravilno oskrbovati ni umetnost. Resnica je, da ravno kmetovalec, ki hoče danes tekmovali z drugimi srečnejšimi kmeti, ki imajo boljše zemljo in druge ugodnejše pogoje za uspešno kmetovanje, potrebuje globokega in zelo širokega strokovnega znanja; kajti umno kmetovanje je veda in umetnost, ne rokodelstvo. Naša zemlja je že zelo izžepana, ker jo preveč silimo in izrabljamo. Imeli bi radi od nje samo koristiti. Da bi ji v zadostni meri vračali od sadežev porušeno redilno snovi, za to je škoda denarja in v tem se mnogo greši. Ni čuda, namesto

da bi se naši pridelki od leta do leta večali in izboljševali, smo vedno na eni točki, če ne nazadujemo.

Kje je iskatil vzroka, da v kmetijski produkciji tako počasi napredujemo, ni težko odgovoriti. Pri nas se vse premalo polaga važnost za pravi kmetijsko-strokovni pouk, brez katerega je uspešni napredek nemogoč, ter ne moremo konkurirati z drugimi srečnejšimi sosedmi. Toliko se še poskrbi, da pride od časa do časa kak kmetijski strokovnjak ter govori ljudem o eni ali drugi stvari. Nisem pa še nikdar videl, da bi kmetijski strokovnjak praktično seznanjal kmetovalce bodisi s tehničnimi, kemičnimi, prirodoslovnimi in drugimi znanstvenimi pridobitvami na polju kmetijstva, živinoreje, sadjarstva in vrtnarstva. V tem se pri nas mnogo greši, ker imamo sicer dobre teoretike, malo pa dobrih teoretikov in praktikov obenem. Saj imamo par dobrih strokovnih listov, a kaj pomagajo, ko največ naročnikov sploh lista ne razreže; mnogo je pa tudi čitateljev, ki stvari, ki jih čitajo, ne razumejo ter sploh nimajo poguma, da bi poizkusili to ali ono. Izkušnja nas uči in potrjuje, najsi razložimo še tako nazorno to ali ono stvar ljudem, če jim ne pokažemo praktično, bo malo uspeha. Mi potrebujemo, če hočemo razmeram in času primerno napredovati, strokovnjakov, ki tudi v praksi obvladajo vsako stvar.

Ne pretiravam, da bi moral danes poznati vsak napreden kmetovalec, ki hoče uspešno kmetovati, dobro organsko in anorgansko kemijo, prirodoslovje, poznati bi moral kakovosti in analizo svoje zemlje, vrednost umetnih krmil in gnojil, znati bi moral uporabljati vse tehnične pripomočke, ki pocene njegovo delo in izboljšujejo zemljo, biti bi moral dober živinorejec, poznati bi moral vrednost vsakovrstne krme, mleka itd., znati bi moral pomagati živini v nujnih slučajih, poznati bi moral knjigovodstvo, trgovske zakone ter obče državljanske zakone, ki se tičejo neposredno njega itd. itd. Kje naj pridobi kmetijski fant vse omenjeno znanje? V osnovni šoli gotovo ne. Vse to pridobi kmetijski fant več ali manj v dobrih kmetijskih šolah. Ker pa kmetijske šole obiskuje primeroma malo fantov, vsled tega so se pričeli vršiti v zimskem času kmetijski tečaji in kmetijske nadaljevalne šole. Kar se tiče zadnjih, bi pripomnil samo par stavkov ter sem prepričan, da bom pri enem ali drugem naletel na odpor.

V kmetijsko-nadaljevalnih šolah, kjer poučuje kmetijsko izključno osnovnošolski učitelj, dvomim, da bi učenci pridobili kaj prida. Ne dvomim, da so nekateri starejši učitelji dobri sadjarji, čebelarji, vrtnarji — dobri kmetovalci ne. Glede mlajše generacije pa mislim, da so redki, ki imajo smisel za sadjarstvo, čebelarstvo, vrtnarstvo, za umno kmetijsko sploh ne. Nočem pa s tem omalovaževati koristnosti kmetijsko-nadaljevalnih šol; karkoli kdo pridobi, da le ni napačno in slabo, je boljše kot nič. Po mojem mišljenju se veliko bolj obnese kmetijski tečaj, kjer poučujejo kmetijski strokovnjaki o kmetijstvu in živinoreji. Zeleti bi bilo, da se popelje fante tudi v hleve in na polje, kjer se jim praktično pokaže, kar se jim je teoretično podalo. Seveda je potrebno, da poučujejo v vseh predmetih ljudje, ki razumejo stvar, ne kot se je letos pripetil slučaj, da so fante v nekem tečaju poučili osnovnošolskega učitelja, da ne razume stvari, o kateri je govoril. Zato je treba razširiti in poglobiti naše kmetijsko šolstvo!

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Bilance sladkorne industrije. V članku »Sladkore« z dne 18. aprila smo objavili izvešek iz bilance Velikobeleške tovarne sladkorja, ki izkazuje za tek. kampanjo 194 milj. Din čistega dobička napram 11.8 milj. Din za 1926-27. Ugotovili smo tudi, da je pričakovati tudi pri drugih tovarnah zvišanja čistega dobička. Tako sedaj objavlja bilanco za 1927-28 Tovarna sladkorja, a. d. »Bačka«, Novi Vrbas. Čisti dobiček se je povečal od 2.9 na 3.66 milj. Din pri znižanju zalog od 54.8 na 28.3, upnikov od 88.3 na 64.5, dočim so se upniki zvišali od 43.8 na 50 milj. Din. Sedaj bo tovarna tudi valorizirala svoje investicije, ki znašajo 20.2 milj. Din pri kapitalu 25 in rezervah 8.4 milj. Din.

»Termac, zdravilišče d. d. v Zagrebu. (Radiorotermac) kopališče in zdravilišče Laško.) Izgube znašajo dosedaj na kapital 250.000 Din 84.878 Din in je predlagano običnemu zboru 20. maja povišanje kapitala.

***

Tarifni odbor je sklican za 11. maj, privkrat v svoji novi sestavi. Obravnaval bo: vprašanje otvoritve bazena Thon de Revel, tarife za prevoz opeke in apna v lokalnem prometu (kakor nam poročajo iz Belgrada, nameravajo diferencirati tarife potom povišanja carine za apno), efekt povečanja pristajinskih taks za trgovino. Dne 10. t. m. se vrši predsestanek članov odbora.

Speerijska trgovina. Na zborovanju odbora Gremija trgovcev za ljubljansko okolico je bilo podano poročilo o stanju trgovine v ljubljanski okolici. Zlasti v speerijski stroki je nastal oster konkurenčni boj, ki marsikaterega trgovca prisili k ustavitvi obrata. Tudi je zaznamovati velik prirastek trgovin, zlasti speerijskih. Promet nazadnje pri padajočih cenah. Kupna moč prebivalstva je slaba.

Koncentracija v steklarski industriji. Kakor poročajo iz Belgrada, so Zedinjene tovarne stekla d. d. v Zagrebu (prej Viljema Abela dedič) kupile polovico delnic »Srpske fabrike stekla a. d. Paraćine« od Belgrajske zadruge. Zagrebško podjetje ima 4 tovarne: Hrastnik, Zagorje, Sv. Križ pri Rog. Slatini in Straža pri Rogatu; leta 1927 je prevzela Darovarsko tovarno stekla. Njena celokupna produkcija znaša 2000 vag. Sedaj je samostojna edina Tovarna stekla v Zaječaru, ki je last »Industrijske privredne zadruge a. d.« v Zaječaru. Letno izdela 700—800.000 kvadr. metrov stekla za okna.

Nemški konzulat v Skopju. Kakor posnemamo iz W. E. Z. (Wirtschafts- und Exportzeitung), glasilo lipskega veleposlana, se v kratkem ustanovi nemški konzulat v Skopju. Ob tej prilici omenjamo, da je tudi Ljubljani in Sloveniji nujno potreben nemški konzulat, ker je pričakovati že znatnejših gospodarskih stikov z Nemčijo.

Dobave. Drž. rudnik v Zabukovci pri Celju sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 1 mazilne stiskalke za lokomotive. — Rok za vlaganje ponudb za dobavo transportnega pasu Drž. rudnika v Kakju, ki je bil določen za 10. t. m., je podaljšan do 24. t. m. — Vršile se bodo naslednje ofert. licitacije: 12. t. m. pri ravn. drž. železnice v Sarajevu glede dobave strojev za obdelovanje pragoj; 19. t. m. glede dobave gramoz; 21. t. m. pa glede dobave hrastovega gradbenega lesa. — 20. t. m. pri vojnem ministru, oddelek za mornarico v Zemunu glede dobave 700 metrov črnega satina za mornarske čepice; 21. t. m. glede dobave cevi in armatur za vodovod. — 21. t. m. se bo vršila pri ravn. državnih železnice, prometno-komerčni oddelek v Ljubljani ofert. licitacija glede dobave raznih tiskovin.

Tekstilna razstava v Skopju. Tekstilna razstava, z industrijsko-obrtnim, kmetijsko-zivinorejskim in umetniškim oddelkom za Južno Srbijo in inozemskim oddelkom strojev za tekstilno in poljedelsko industrijo, se vrši od 24. t. m. do 10. junija 1928. Prijavi rok je do 10. t. m. Dopiši glede razstave naj se pošiljajo na razstavni prostor Trgovsko-industrijske zbornice v Skopju, ulica Bore Milovanovića 2.

Nemški delniški družbe. Konec leta 1927 so bile v Nemčiji 12.403 d. d. s kapitalom 21.5 milijard mark, od teh družb je imelo 4558 (38%) nad 500.000 mark, kar pa predstavlja 95.4% vsega kapitala. Nad 50 milijonov kapitala pa ima samo 60 družb, ki imajo skupaj 7353 milijonov mark delniške glavnice. Zanimiva bi bila tudi statistika obli-gajskijskega kapitala. Največje družbe so naslednje: I. G. Farbenindustrie 1100 milijonov mark, Vereinigte Stahlwerke 800, Gelsenkirchner Bergwerke A. G. 263, Phoenix A. G. F. Bergbau u. Hüttenbetrieb 205, E. E. G. 186, Ges. f. elektr. Hoch- u. Untergrundbahnen, Berlin 175, Hapag 161, Mannesmannröhrenwerke 160, Krupp 160, Rhein. Westf. Elektrizitätsw. 155, Deutsche Bank 147, Rhein. Stahlwerke 150, Discontoges. 135, Norddeutscher Lloyd 128, Siemens-Schuckert 120, Kaliindustrie 120, Ving (Ver Industrieunt.) 120, Klöckner 110, Hamb. Hochbahn 102, Deutsche Erdöl 100, Harpener 100, Sächs. Werke 100, Deutsche Gasges. 100, Dresdener Bank 100, Preuss. Bergw. u. Hütten 100, Siemens & Halske 97 itd. Zanimivo je, da imajo največje lastne kapitalije industrije, v prvi vrsti težka železna industrija, banke pa najmanj, tudi tekstilna industrija ima manjše kapitalije. V ilustracijo navajamo, da je v naši državi največja d. d. Trboveljska premogokopna družba, ki ima lastne delniške glavnice 200 milijonov Din, t. j. skoro 15 milijonov mark.

Pariški sejem. Za pariški sejem, ki se vrši od 12. do 28. maja 1928 ima Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za svoje interese nekaj legitimacij za brezplačen vstop na razpolago.

Sejem v Marseilleju se vrši letos v drugi polovici septembra. Prospekte dobijo zainteresirani v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Tržna poročila

Ljubljana, 5. maja 1928.

Zito. Cene žito so ta teden dosegle rekordno višino tako pri nas kakor v inozemstvu. Tako je notiral 2. t. m. Chicago za majski termin 161.25. Vzrok za te hausse je bilo iskati v vesteh o slabem prezimovanju posevkov. Sedanje visoke cene žita so ene največjih, kar so jih doživeli Amerikanci: samo leta 1898, ko je bila v Evropi izredno slaba cena, ko je Amerika radi vojske s Kubo zadrževala blago so bile podobno visoke cene. Takrat je bila najvišja notacija 167. Zanimivo in ne brez podlage je spravljane visokih cen žita v zvezo z ameriškim volitvami, kajti pri predsedniških volitvah bodo imeli najvažnejšo vlogo glasovi ameriških farmerjev in tako ima ameriška vlada interes na visokih cenah žita. Dne 3. in 4. pa so začele cene v Chicagu popuščati: 4. t. m. so notirali pšenica maj 156.50, julij 157.375, koroza maj 105.75, julij 109.625, oves maj 63.875, julij 57.375, rž maj 182.50, julij 126.75—127. V zvezi z nižjimi čičaskimi notacijami so zadnja dva dni tudi pri nas cene nazadovale. Tako stane danes naša pšenica 365—367.50 v Bački, vendar pa tendenca k nazadovanju še ni jasna. Izgledi za žetev so zelo dobri, vendar to ne vpliva dosti na tečaje. Koroza notira v Bački 801, vendar je omeniti, da je zelo malo ponudbe. Oves sremski notira 270—275, pa ga je zelo malo; zaradi visokih cen koroze ga namreč uporabljajo za krmljenje živine. Bosanskega ovasa ni. Nadalje sploh ni mogoče dobiti v Jugoslaviji rži. Ponuja se le nekaj blaga iz kosovskega okrožja po 375 fko Ljubljana neresetano, kar je dokaj drago. Ravno tako ni mogoče dobiti ržene moke.

Fižol. Za fižol se položaj izboljšuje. Lepe cene se zanj dajo doseči v Franciji, tudi se zanjima zanj Sušak; povpraševanje je znatno in cene čvrste, vendar blaga ni več mogoče dobiti.

Slive. Iz Brucke nam poročajo, da so zaloge popolnoma izžepane in da posamezni trgovci nimajo niti po 100 zabojev blaga. Zaradi tega cene dnevno rastejo in so ta teden še gor za 50 par.

Cebula. Zaradi velikih dovozov egiptovske čebule cene nadalje popuščajo. Danos stane v Trstu 60—65 lir, pri nas pa 3 Din kg. dočim je pri nas bila pred nedavnim še 5 Din za kg en gros.

Spirit. Ker ni nikakega povpraševanja za blago zaradi visokih cen, tovarne ne morejo plasirati spirita in spuščajo cene; konkurenca med tovarnimi postaja vsak dan večja.

Mast. Ameriška mast se je pocenila za pol dolarja; tudi domača kažen tendenco k popuščanju, vendar ni nobenega povpraševanja.

Kava. Tendenca v inozemstvu je nadalje čvrsta in v nastopnem tednu je pričakovati ponovnega dviga cen tudi na domačem tržišču.

Žitna kava. Kakor znano je lani ječmen slabo obrodil in tovarne, ki producirajo žitno kavo, so bile primorane zvišati ceno za 1 Din pri kg in pričakovati je še nadaljnjih povišanj cen in tudi pomanjkanja blaga, dokler ne bo prišlo novo blago.

Riž. Tendenca za riž je stalna in notira sedaj 165 lir fko Postojna trans.

Sladkor. Cene sladkorja so pri nas ostale neizpremenjene pri stalni tendenci znanaj.

Modra galica. Tovarne so zvišale cene galice na 26½ funta sterlinga, kar bi bilo 8 Din za kg en gros. Ker pa ima pri nas trgovina še nekaj blaga, se pri nas cene niso zvišale in notira v Ljubljani Din 7.50 za kg en gros.

Kovine. Splošno tendirajo cene kovin navzdol. Svetovna produkcija je zopet začela na-

raščati. Med vsemi kovinami je edino cink čvrst. Kljub povečanju svetovne produkcije v marcu so se cene od srede aprila do 4. t. m. dvignile od 25 na 26.31 funta sterlinga. To je posledica upanj, ki se stavijo na konferenco evropskih producentov cinka, ki se vrši 7. t. m. v Bruslju. Gre za evropski sindikat cinka, najvažnejše pa je razmerje ameriške produkcije do Evrope. Izgledi so zaenkrat optimistični, zato se pričakuje izboljšanje tržišča za producente; konzum pa je radi tega nekoliko več nakupoval. Tržišče bakra je mirno in je notiral 4. t. m. v Londonu 66.50—67. Cín je nazadovol od srede aprila od 241 na 230.16 začetkom maja in se je do 4. t. m. zvišal na 237—241 zaradi nakupov Anglije. Svinec notira v Londonu 20.37, je čvrstejši radi znatnih nakupov.

Borza

5. maja 1928.

Devizni promet je bil ta teden nekoliko manjši kakor prejšnji teden in je znašal 18.8 milj. Din napram 19.6, oz. 18, oz. 17.1, oz. 13 milj. Din. Skupno je znašal v mesecu aprilu 72.6 milj. Din napram 72.2 v marcu, 60 v februarju in 80.4 milj. Din v januarju. Ta teden se je največ trgovalo v devizah: London, Curih in Praga. Večino povpraševanja je krila Narodna banka, privatno blago je bilo običajno v devizah Trst in Newyork. Tečajji so bili povprečno ta teden nižji kakor prejšnji edino Dunaj in Newyork sta bila čvrstejša.

Tržišče vrednostnih papirjev ne izkazuje znatnih izprememb. Državni papirji so nadalje čvrsti. Več zanimanja je opaziti za 7% invest. posoj., ki se stalno drži na visokem kurzu, ki je prišel v Belgradu že čez 92. Iščo se zlasti kol naložbeni papir, saj nudi pri kurzu 92 7.6% obrestovanja. Če se obrestna mera za vloge zniža, za kar je sedaj tendenca, bo nakup tega papirja še ugodnejši. Tudi agrari so čvrsti. Vojna škoda je zelo neenotna: Zanimiva je različnost zagrebških in belgrajskih tečajev n. pr. v petek je notirala vojna škoda v Zagrebu 437, v Belgradu samo 433—433.50. Indeks teh najvažnejših državnih papirjev: 7% invest. agrarov in škoda je znašal koncem aprila 48.75 (nom. 100) napram 48.80 koncem marca in 49.89 koncem februarja, 48.22 koncem januarja in 46.02 koncem decembra 1927. Znižanje indeksa je predvsem pripisovati nižjim notacijam vojne škode, dočim so se tako agrari kakor 7% invest. pos. zvišali. Med bančnimi papirji je omeniti čvrsta tendenca za Ljublj. kred. baje radi inozemskih nakupov kakor tudi za Prastedion. Zaključki Ljublj. kred. so padli po 130, Prastedion pa je v teku tedna narasla od 807.50—810 na 810—812.50. Med industrijskimi papirji so nadalje čvrste večve, ki so brez kupona (8 Din) in opcijske pravice (na 4 stare 1 gratis delnica) notirale 106—115. Trboveljska se je v teku tega tedna na Dunaju zaradi nadaljujočih se švicarskih in francoskih nakupov v zvezi s predstoječo deklaracijo dividende 30 Din (kakor za 1926) okrepila od 65.50 na 66.45. Kranj. ind. beleži ta teden na Dunaju dvig od 38.10 na 43.50. V tem papirju je malo flotantnega materiala. Ta dvig je v zvezi s splošno uvrstitvijo na dunajski borzi. Izmed domačih industrijskih papirjev je bil nadalje v Ljubljani zaključen Šesir po 105.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1350.25, Curih 1095, Dunaj 799.75, London 277.31, Newyork 56.82, Pariz 223.70, Praga 168.44, Trst 299.125.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1350.125—1359.75, Curih 1095, Dunaj 799.75, London 277.30, Newyork 56.82, Pariz 223.70, Praga 168.40, Trst 299.125—299.75.

Curih. Belgrad 9.1325, Berlin 124.1125, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.2125, Dunaj 73.03, London 25.325, Newyork 518.85, Pariz 20.42, Praga 15.875, Trst 27.34, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Madrid 86.35.

Trst. Belgrad 33.42—33.43, Curih 365—367, Dunaj 264.25—267.25, London 92.63—92.66, Newyork 18.96—18.97, Pariz 73.65—73.75.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5075, Kodanj 190.70, London 34.69, Milan 37.45, Newyork 710.60, Pariz 27.97, Varšava 79.67. — Valute: dolarji 708.25, češkoslov. krona 21.05.

Praga. Devize: Lira 177.25, Belgrad 59.40, Pariz 132.75, London 164.75, Newyork 83.75.

Dinar: Newyork 176, Berlin 7.36, London 277.30.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Zagreb. (Prosti promet) 7% invest. posoj. 91.50, agrari 57.25, vojna odškodnina 437.

Dunaj. Podon-savska-jadran. 82.45, Živno 100.75, Alpine 44.75, Leykam 9.70, Trbovlje 66, Kranjska industr. 44.75, Gutmann 27.90, Mundus 186, Slavex 15.

BLAGO.

Novi Sad. Pšenica: bč. 362.50—365, potiska 365—367.50, ban. 357.50—360; ječmen 300 — 305; oves: bč., ban., slav. 262.50—267.50; koroza: bč. 295—300, maj 300—305, junij 305—307.50, bela 297.50—302.50, srem. 295—305, maj 300—305, junij 305—307.50; moka 0 g in kg: 487.50—497.50, št. 2 467.50—477.50, št. 5 440—447.50, št. 6 425—435, št. 7 350—360, št. 8 240—245; otrobi: 230—250; fižol: 420—430. Promet: 17 vag. pšenice

Več tucit!

Raj na zemlji

Ob začetku človeškega rodu je bil raj na zemlji. A prav tam stoji tudi greh človeškega rodu in izguba raja. Takoj zatem pa vstane obljuba odrešenja in se pokaže človeštvu znova slika raja, a ne na zemlji, ampak po smrti. To so resničnosti, o katerih razodetje govori. Da dejansko ni na zemlji raja, popolne sreče, pa vpije zgodovina in gledajo naše oči.

Krščanstvo govori in bo govorilo vedno do konca sveta o solzni dolini, o romanju izgnancev proti raju, večni domovini, nebesom. Veruje v resničnost izvirnega greha, vidi, da vsak novorojeni človek prinese na svet v svoji notranjosti tudi notranje nesoglasje, da je v njem seme tudi nemira, nesreče, sovraštva do sočloveka, sila poželenja mesa, poželenja oči in napuha življenja. Ve, da mu do konca življenja ne bo prihranjen ta boj, odvzeta vsa razdvojenost. Zato mu ne more obljubljati raja na zemlji. In ker ga posamezniku ne more obljubiti, ga tudi celemu občestvu, celi družini človeškega rodu ne more. Solzna dolina ostane. Krščanstvo ne dela iluzij.

Vendar pa je možno po krščanskem prepričanju to solzno dolino vedno bolj razsvetliti s solncem sreče, vedno bolj približati vzoru popolne sreče, nebesom po smrti. Ne samo možno je, ampak krščanstvo zahteva, da jo človeštvo spreminja v raj. To ustvarjanje sreče človeštva celo dela za pogoj, da se doseže raj po smrti, v nebesih. Ne smatra »solzne doline« kot zapor, kjer bi topo brezdelno morali nositi vse gorje, ampak zahteva, da gorje delavno spreminjamo v vrednoto za svojo srečo in človeštva in s tem za večno srečo. Priprava za nebesa se mora vršiti po razvijanju vseh od Boga v naravo vloženih in po odrešenju vcepljenih sil milosti. To vdejstvovanje »božjega kraljestva v nas« izpodirja in zavrača ali vsaj zmanjšuje delovanje temnih sil v nas izpodirja in zavrača ali vsaj zmanjšuje delovanje temnih sil strasti, blazi, zmanjšuje in odpravlja gorje nesreče, bedo. Isti duh delavnosti naravnih in nadnaravnih sil v človeku naj pa tudi napolnjuje občestvo. Zapovedi pravičnosti, ljubezni, usmiljenja, ki jim je vir in vzor vseobsežna pravičnost, ljubezen in usmiljenje božje, so nagibi in smernice za ustvarjanje »raja« na zemlji, priprave za raj v nebesih. Če torej krščanstvo dviga pogled posebnost bednih k nebesom in moli, nikakor ne prezira dela in naporov za socialne spremembe, še manj odvezuje kapitaliste od postav do najbednejših, in prav nič ne ovira dela za čim večjo in splošnejšo srečo človeštva že tu na zemlji.

Najbolj usodna prevara, s katero slepijo voditelji marksističnega socializma in komunizma delavstvo še dandanes, je vprav preziranje teh dejstev izvirnega greha, odrešenja po Kristusovi milosti, osebne duhovne notranje posvetitve, zmisla življenja v luči večnega cilja. Obetajo delavstvu raj na zemlji, taji jo in s sovraštvom ubijajo v delavstvu vero v posmrtno življenje. Zanemarjajo osebne in socialne duhovne vrednote krščanstva pri vzgoji delavstva. Raztrgali so vez med vzorom, »rajem na zemlji« in nebesi. In še gledajo in slikajo »raj na zemlji« predvsem z gospodarske strani tvarnih dobrin. In potem mislijo »peklo« proletarijata spremeniti če ne drugače s socialno revolucijo v »raj«. Ali ni nasilje kapitalizma vprav radi tega najsilnejše, ker se ne ravna po večnih božjih zakonih pravičnosti, ljubezni, usmiljenja, spoštovanja človeškega dostojanstva?

In se li pripravlja delavski ženi res raj na zemlji, če ji socialistične voditeljice pri nas in po svetu govorijo po shodih o »svobodni ljubezni«, »svobodnem materinstvu«, zahtevajo priznanje in pomoč za preprečitev materinstva, svarijo pred »pritiskom iz spovednice«. Ali ni to priznanje neresljivosti socialne bede in znamenje iste miselnosti, ki jo kažejo buržujski in kapitalistični brezverski krogi. Nad peklo zunanjih socialnih razmer grmijo in vero v raj komunizma in socializma oznanjujejo, pospešujejo in pripravljajo pa hujši notranji peklo delavstvu. S tem že delajo svoj vzor za čisti sen, ki ne bo nikdar ostvarjen. In če delavstvo osvoje in osvoje tudi moč ti voditelji, potem bodo delavstvo tudi nujno pripeljali do strašnega razočaranja, ker raja na zemlji ne bo. In tedaj se bo dvignilo delavstvo v novi revoluciji proti ateizmu (brezbožstvu) in materializmu (oboževanju samo tvarnih sil), pravi neki pisatelj.

Katoličan, ki živi res iz svoje vere, si torej ne bo delal nobenih iluzij o popolni sreči človeštva na tem svetu, ampak gledal preko njega. Vendar pa se bo čutil dolžnega, da z vsemi silami preganja obup bede in krivice in z vsemi močmi in dosledno pretvarja to solzno dolino v zemljo večje socialne pravičnosti, ljubezni in sreče.

Mati novega življenja

Jaka življenjska sila budi tiho pomlad za pomladjo naravo k novemu življenju. V pravi bohoti in veliki prelesti se razmahne nova rast. Maj je mesec bujnega, vselega, svežega življenja. Katoliški čut je posvetil ta mesec materi. Mati novega življenja bodi majska Kraljica! Kot zgodnja danica je javljala Marija človeštvu veliki prerod v Kristusu in kot začetek našega vesolja prinesla svetu novo življenje krščanske kul-

ture. Marija je Mati še vedno in mati daje življenje.

Novi vek postavlja od dobe humanizma sem prestol individualizma. Liberalizem vseh vrst, kapitalizem, narodni šovinizem so njegovi otroci in pretresajo življenje družbe in narodov. Ze po naravi k sebičnosti nagnjen prejema sodobni človek vedno iznova netiva k sebičnosti, saj individualizma je življenje prežeto. Zato današnji človek mnogo misli nase, a malo na druge. Celotistim, ki oznanjajo družabnost in skupnost z jako in ognjevito besedo, kaj prerad manjka čut za skupnost v praktičnem življenju, ko bi moral zmagovati z lastno osebno žrtvijo. Sebičnemu individualizmu piše Marija strašno sodbo.

Marija združuje osebnost in družnost v popolno skladnost. Razvila je svoje osebno življenje oprta na nadnaravno moč do najvišje plemenite kreposti in najjačje značajnosti. V žaru najmočnejših osebnih duhovnih sil in v sijaju najplemenitejše razvite osebnosti kraljuje angelom in svetnikom — vrhovom osebne kulture. V tiho in samotni nazareškega doma je negovala v Bogu svojo osebnost, a njeno veliko dušo je preveval živi čut za druge, da, za vse. Glej, dekla sem Gospodova! To ni le beseda bogovdane duše, je tudi beseda duše, ki iz misli na druge prevzema prevzvišeno, a tudi pretežno nalogo božjega materinstva in sodelovanja v odrešenju. Čutenje za druge je razbistrilo Marijino oko za zadrego na svatbi v galilejski Kani in ji narekovalo prosoje opombo: Vina nimajo. Ko kot Mati bolečine in ponižanega osramočenja ni zapustila s Sinovo božječloveško krvjo oblitega žrtvenika na Kalvariji, je darovala z vso močjo junaške, udane volje v preveliki odpovedi za človeštvo svoje najdražje — Sina edina in tako postala sodešenica človeštva s svojo osebno žrtvijo. Ko ji je umirajoči Sin izročal kot svojo zadnjo voljo vse ljudi v duhovno materinstvo, je to delo univerzalne materinske misli in skrbi za človeštvo veliki-dušno sprejela. Mati živi svoje osebno življenje, da od njega žive otroci. Tudi Marija je živele in živi svoje prebogato osebno življenje, da ob njem bogate njeni duhovni otroci — vsi ljudje.

Katoličan kliče Marijo svojo mater in ve, da je duhovna mati človeštva. Kjer je mati, tam so otroci, tam družina. Smo torej ljudje otroci ene Matere in enega Očeta in zato člani iste božje družine, torej med seboj bratje. Iz Marijinega duhovnega materinstva, ki je živa dejavnost, ne samo beseda, sledi nujno krščansko bratstvo, ki kristjanu ne sme ostati le beseda, ampak mora postati istinito življenje. Bratje se ljubijo, žive drug za drugega, pomagajo drug drugemu. Zato Marijinemu duhovnemu materinstvu ni nič bolj nasprotnega ko sebični individualizem, ki misli le nase in prerašča zasebno in javno, gospodarsko in kulturno, narodno in mednarodno življenje ter ni pred njim varen nihče in, če tudi nosi revno suknjo.

Marija je dala človeštvu Sina in tako novo življenje v prerodu krščanstva. Sodobno človeštvo preroda potrebuje, želi in nervozno išče. Mati ponuja novo življenje, a krščanski človek Matere ne pozna. K boljšemu življenju bo človeštvo vzšlo le po Materi novega življenja in po prerodu sebe od njenem življenju. Skladnost osebnosti in družnosti, čut za skupnost, žrtve za druge, smisel za občestvenost — te smernice naroča Kraljica maja svojim otrokom, da najprej sebi in nato iz sebe drugim pomagajo do vstajenja iz individualizma in egoizma k novemu življenju.

Kompas kaže proti jugu

Evropa ima svoje posebno poslanstvo, svojo posebno dušo; drugi kontinenti nimajo v tej meri svojstvene misli. Tudi Evropa tega pred Kristusom ni imela, kvečjemu če bi hoteli rimski meč, rimske ceste, rimsko suženjstvo označiti kot »dušo Evrope«. Dušo je vdahnil Evropi Kristus. Indijcu, zamorcu, Kitajcu, Budjancu sta Evropa in krščanstvo nerazdružljiva pojma.

Ce ima Evropa kako mistijo za ostale kontinente, ta ni druga kot da jim prinese krščansko civilizacijo: to se pravi: krščansko moralo, krščansko naziranje o svobodi človeka, o družini, državi itd. Tudi politična mislija Evrope ne more biti druga: Evropa ni opravičena podjarmiti vse zamorce in Indijo in Egipet in Maroko in Filippine in bogve kaj še, ker je močnejša in ker jih sme izkoriščati; kolonialna politika mora stremeti za tem, da dvigne zaostale narode do politične zrelosti krščanskih narodov in jih vsposobi za samovlado: v to svrha pa mora preobraziti suženjsko, materialistično mentaliteto teh narodov po osvobodilnih načelih Kristusa. Evropa je torej brezdvomno nositeljica krščanstva in njegove ekspanzivnosti, vsaj doslej še.

Krščanstvo se širi s posebno dinamiko glede smeri. Zahodna orientacija je trajala 300 let iz Palestine preko Rima do Španije, severna orientacija 600 let iz Rima in Carigrada proti severni Evropi, 900 letna horizontalna orientacija: na eni strani preko Prednje Azije do Indije, Kitajske, na drugi strani proti Ameriki.

V devetnajstem stoletju kaže igla krščanskega kompasa odločno proti jugu: proti Afriki, proti Sueskemu prekopu, proti Indiji in preko Indijskega oceana proti Kitajski. Tudi glede daljnega Vzhoda je orientacija Evrope proti jugu, ker Sibirski železnica še dolgo ne pride vpoštev. Indijski ocean je res osrednji ocean narodov: na zahodni strani ima 200 milijonov Zamorcev, na severu 300 milijonov Indijcev in na vzhodu 500 milijonov Mongolov (Kitajcev, Japoncev). 400 milijonov Evropa pa je sveskemu prekopu in Mali Aziji skoro bližja kot drugi narodi. Indijski ocean je torej poprišče bodoče svetovne zgodovine. Zato sta dohoda do njega: sueski prekop in ožina pri Singapuru svetovne važnosti. Orientacija krščanske Evrope kaže odločno proti jugu.

Ivan Pregelj: Izbrani spisi

(I. zvezek: Štefan Golja in njegovi. Tolminske novele.)

Govoriti o umetniški in slovstveni vrednosti Pregeljevih pripovednih in dramatičnih spisov, smatramo za nepotrebno. Velika popularnost njegovih del, enodušno pohvalno priznanje najboljših slovenskih književnih kritikov in slovstvenih estetrov, kot so, da navedemo le najbolj priznane, dr. Prijatelj (Slov. Narod), dr. Grafenauer (Slov. zgodovina), prof. Fr. Koblar (Dom in svet), prof. Juš Kozak (Ljublj. Zvon), I. Vidmar (Kritika), dr. Marakovič (Hrv. Prosvjeta) i. dr., pa še zanimanje, ki so ga vzbudili nekateri Pregeljevi spisi tudi izven mej slovenskega jezika, vse to potrjuje, da je Pregelj umetniški in vsebinsko močno življenjski in da zasluži njegovi spisi, da izidejo v enotni redakciji, samokritično zbrani, pregledni, popravljani in presnovani po znanju in moči dozorelega pisatelja, ki jih sam ureja kot svoje zadnje, svoje sintetično delo, svoj možgani veliki tekst.

Ureditev svojih izbranih spisov je usmeril pisatelj Pregelj na sledeč način: a) Zbirka hoče biti kritično temeljna, umetniško zrela, zadnja redakcija Pregeljevih vseh najboljših pripovednih, dramatičnih, skratka pesniških del. b) Zbirka bodi poljudna, t. j. da imej besedilo opremljeno s potrebnim tolmačenjem in z opazkami. c) Vsak zvezek bo v zbirki tudi sam sebi organski, enoten: uglasen motivno, stilistično ali pa artistično. Na zgodovinski red se ureditev ne bo mogla ozirati, že zato ne, ker pisatelj še nima prostih rok glede marsikaterega gradiva, ki v prvih knjižnih izdajah še ni pošlo. d) V kolikor je možno že v naprej povedati gradivo, ki ga bodo Izbrani spisi vsebovali, se da napraviti sledeči pregled: Štefan Golja in njegovi. (Zgod. roman, predelano), Tolminske novele (I. zvezek); Bogovec Jernej (Zgodovinski roman), Balade v prozi in enodejanki (II. zvezek); Smonca (poem), Slovenske novele (novi) (III. zvezek); Osmoro pesmi, Mlada Breda (popoln. predelano), P. P. Glavar, Zgodbe zdravnika Muznika, Božji mejniki, Tolmenci, Plebanus Joannes, Otroci solca, Gloriosa (Otroci solca II, novo), Magister Anton (novo), Peter Markovič (novo), Azazel (Zaloigra), Ljubljanski študentje (veseloigra, novo) i. dr.

Jugoslovanska knjigarna kot založnica je poskrbela za lepo, enotno, okusno, moderno in praktično obliko in opremo knjig v zvezkih in zbirki, kakor priča izšli I. zvezek, ki prinaša roman Štefan Golja in njegovi in »Tolminske novele«. Vsa knjiga je uglasena svojstveno in prijetno apartno v domaćnosti motivnosti Pregeljevega »tolminstva« pa še v občutju tople romantičnega Pregelju slovesnega noveleškega historizma. V tem oziru slovesno gradivo I. zvezka teh Izbranih spisov skoraj nima niti oddaleč sebi podobnega ali sorodnega v slovenskem slovstvu. Svetli krščanski optimizem, zdrava krščanska etika brez bolezni sentimentalnosti in plehke priderije je glavna poteza teh Pregeljevih spisov. Kako resno pojmuje Pregelj svoje delo, priča temeljita presnova prvotnega besedila v »Štefanu Golju«, kjer živi junak kakor v drami pred bralcem. Ni manj nazorno in dehtivo ne riše Pregelj v novelah, ki pričajo o kar bohotni invencioznosti pisateljevi, in ki so stilistično prave pise pristne krajave in časovne karakternosti v besedi in dovtipu. Ni namreč najmanjša vrлина Pregeljeve epike njegova avtontonsko zdrava in krepka dovtipnost. Prvi zvezek Pregeljevih Izbranih spisov je mojstrski, živa knjiga za naš čas in našo dušo.

Cena 45 Din, oziroma 60 za vezan izvod.

Katolištvo v Franciji

Pariz, koncem aprila 1928.

6. Voditelji.

Med francoskimi katoliki igra duhovnik zelo centralno vlogo in kot tak uživa od pravih katolikov res spoštovanje in avtoriteto. Duhovniki so večina iniciatorji novih potov in odkriteljev novih vidikov v življenju tujaknjih katolikov. Zelo aktivno sodelujejo v vseh katoliških organizacijah, tudi neekerkvenih, pri časopisju in prireditvah itd. Če bi bili le nekoliko bolj moderni in vedno iskali novih in najbolj primernih potov, da vse pridobijo za Kristusa. Zdi se, da višji kler že zelo složno in enotno zasleduje vsakokratne potrebe in jih enako složno tudi rešuje.

Odlična mesta pa zavzemajo v tem skupnem stremeljenju za lepšimi časi tudi katoliški laiki, posebno moški, ki so s svojo čudovito lepo udanostjo Cerkvi lahko zgled katoliškim laikom marsikatero deželo. To so krasni značaji, ki si upajo ob vsaki priliki pokazati svoje prepričanje in tudi trpeti zanj. Delo za laike-apostole je danes že posebno hvaljevredno in deležno obilo blagoslovov z uspehom. Polagoma se tudi v francoskih katoliških organizacijah katerekoli vrste njih število množi in tako nekoliko razbremenjujejo duhovnike, ki so tako potrebni povsod in jih primanjkuje. Kot vzgojni šoli za take laike bi dal veliko prednost Ozanamovim konferencam, ki jih mora vzljubiti vsak, če se le malo živji v nje. Gotovo pa so tudi v tem oziru upi francoskih katoličanov na bodočem rodu.

7. Mladina.

Ker je šolstvo in socialno skrbstvo za mladino dobro — kdo more prešteti vse preštevile redovne kongregacije in podobne institute, ki skrbje za ujo — se v tem oziru katoličanom ni bati pretežkih dni. Res je seveda na drugi strani, da je število po njih oskrbovane mladine relativno še vedno majhno in da so nevarnosti okolice, predvsem povodenj vsakovrstnega čilva in obilica slabih zgledov, zelo velike in zapeljive. Da vzgoje mladino dobro, izdajajo mnogo svojih časopisov in knjig, zelo podpirajo njih organizacije, posebno je priljubljen katoliški skavtizem (30.000 članov) in iščejo novih vzgojnih potov z jasnimi ciljem: vzgojiti dobrega katoličana. Uvidevnejši delajo na tem, da vzgoje čim več samostojnih značajev, zmognih življenjskega boja in so naklonjeni med mladino porajajočim se novim religioznim težnjam — vse manj izrazito nego drugod —, ki jim je treba skrbeti za zdravo razumsko podlago in omejitve.

Kar se dijaštva tiče, jim zopet lahko očitamo neko organizacijsko nezmožnost, saj nimajo nobenega poštenega društva, še manj pa kakage samolastnega poleta. Škoda tolikih moči, ki bi jih zelo koristno lahko izrabljali, če bi imeli malo več mladinske samozvesti in zmisla, za smoteno pripravljanje za bodočnost! V verskem življenju pa so lahko zgled dijaštvu drugih krajev, saj lepo praznujejo prve petke, v Parizu imajo dobro obiskane nočne adoracije na Montmartru, svoje zasebne velikonočne duhovne vaje itd. Prav te dni se vrši v Lillu kongres njihove federacije, na katerem bodo govorili o verskem stanju svojega dijaštva.

Za delavsko mladino obstoja tudi več zasebnih zavodov, obenem se vrši posebne vrste apostolat za mladino v tovarnah.

8. Upravičeni optimizem.

Ze po teh razmetanih vtisih, ki nikakor ne čajo biti popolni, lahko upravičimo optimizem, ki so ga polni francoski katoličani. Trdno upajo v novo dobo, v novo, katoliško Francijo in kakor kažejo znamenja, lepši časi v resnici počasi nastopajo. Katoliki drugih držav se nehoti še vedno obračajo na francoske in pri njih iščejo tudi za sebe kaj novega, boljšega. Mnogo je že danes takega, kar jim lahko služi, mnogo več pa smemo upati od bodočega katolicizma, ki bo s ponosom lahko pokazal na prehojen križev pot, na katerem se je združen z božjo močjo sam dvigal preko svoje Kalvarije v srečo izvoljenih narodov.

—av.

Katol. filmski kongres v Haagu

Prvi internacionalni katoliški filmski kongres v Haagu, ki se je vršil od 23. do 25. aprila, je popolnoma uspel. Kongres, katerega so se udeležili zastopniki iz 15 držav, je zarislal glavne smernice bodočega delovanja in ustvaril konkretne pogoje za uspešno realizacijo zamišljenih načrtov. Kanonik A. Brohee je v svojem uvodnem referatu podal pregled o katoliških filmskih prizadevanjih v posameznih državah in povdarjal duhovno silo filma, ki »oblikuje človeštvo«. Treba je dobiti vpliv na film v javnosti, na presojo filma v časopisju, na film v šoli. Če pomislimo, kako ogromno vzgojno sredstvo je postal film, kako se z njim propagirajo svet pretresujoče ideje (ruska propaganda za boljše zemlji), tedaj moramo od voditeljev katoliškega ljudstva brezpogojno pričakovati, da se še bolj kot dosedaj zavajajo svoje polne odgovornosti na tem polju, ki se mora seveda izkazati s pozitivnim sodelovanjem. Dalje se je na kongresu povdarjalo, da se katoliški parlamentarci komaj brigajo za film in da se filmske informacije iz katoliškega tabora, iz katoliškega časopisja, vse premalo upoštevajo. Med tem pa zavzema vpliv filma vedno širše kroge; danes vidi vsako pomembnejše filmsko delo približno 15 milijonov ljudi, njegove ideje prodirajo v duha in srce. Vpliv države je neznamen. Ko bi pred 30. leti pri rojstvu kina spoznali njegov pomen kot smo pomen radija takoj ob njegovem začetku! Posebneja varstva potrebuje mladina. Katoliške matere zahtevajo energičnega delovanja pri filmu v interesu najdražjega, kar imajo, svojih otrok. Slednjič se je razpravljalo o cenzuri. Iz referatov je bilo jasno razvidno, da je v vseh deželah isto stremeljenje, ista skrb in ista želja: iz defenzivne preiti v ofenzivno. Naglašalo pa se je, da je vsakega narodu za doseg skupnega cilja puščena individualna pot, v sredstvih in metodah. Na kongresu se je tudi ustanovila časna internacionalna katoliška filmska centrala (Office catholique internationale du cinema provisoire) z začasnim sedežem v Parizu. Na čelo internacionalnega katoliškega kinokomiteja je stopil kot predsednik dr. Ernst (München). Vsaka narodnost bo imela v tem komiteju svojega zastopnika. V vseh interesiranih državah pa se bodo ustanovili nacionalni posebni komiteji, oz. se že obstoječi enotnejše organizirali. Ti komiteji bi imeli namen, zastopati posebne nacionalne težnje in izvrševati praktično delo v posameznih deželah. Naslednji filmski kongres se bo vršil v Nemčiji, in sicer v Monakovem.

AKADEMSKI MISIJSKI VEČER.

Ob tišem snovanju akademskega misijskega krožka se je porodila misel, da bi se vršil poseben večer, kjer bi vse akademike, ki jih versko-kulturna in zlasti misijska vprašanja zanimajo, informirali o teh problemih. V petek zvečer dne 4. maja se je vršil ta večer v Akademskem domu. Obenem naj bi bila to skromna proslava 60. obletnice smrti škola Ireneja Barage in 70. obletnice smrti apostolskega provikarja dr. Ignacija Knobleharja, naših velikih misijonarjev, kot prva v nizu nameranih prirediteljev v proslavo teh jubilejev.

V glavnem predavanju nas je govoril opozoril na dvojni svet: judovski racionalizem in pravi krščanski transcendentalizem, ki se danes bori za prvenstvo. Judovski racionalistični nazor so boljševiki zanesli tudi v Azijo. Zato je bilo čisto primerno, da sta nas sledeča dva referenta seznanila z Indijo in Kitajsko, ki sta največjega pomena za prihodnji razvoj vsega človeštva.

Zbor je sprejel resolucijo, v kateri pozivlja vso akademsko mladino, srednješolsko dijaštvo in slovenske inteligente sploh, da se zainteresirajo za misijski problem, snujejo v ta namen krožke in prireajo javna predavanja. Zeleti bi bilo tudi, da priredi naša univerza od časa do časa tozadevna predavanja v obliki javnih kolezijev, dostopnih vsem dijakom. Akademski misijski krožek opozarja tudi merodajne faktorje vseh slovenskih školi, naj začnejo misliti na slovensko misijonistično svetelno kleru.

Končno smo še kot praktičen sklep za bližnjo bodočnost z odobranjem vzeli na znanje, da se bo zadnji teden v juliju vršil dvodnevni akademski misijski tečaj v Bohinju, združen z romanjem na Sv. Višarje.

• • •

Albrecht Dürer in katolištvo. O vprašanju Dürerjevega razmerja do katolištva se je že mnogo razpravljalo. C. Waldmann rešuje to vprašanje v svoji knjigi »A. Dürers Stiche und Holzschnitte« tako-le: Prej so se veliko pripravili o tem, da li ni mogel Dürerja proglasiti za pristaša protestantizma. Njegova velika simpatija za Lutra in novi nauk, to da ga je napačna vest o Lutrovi smrti tako pretresla, njegovo prijateljstvo z Melanchtonom, njegovo občevarje s Portugalci na Nizozemskem in podpisi na Starih apostolih so se v tem zmislu čisto tolmačili. Ko opazujemo njegovo življenjsko zgodovino, vidimo, da mu je novi nauk in nova vera resnično bila globoko-notranja in osebnostna zadeva, za katero se je trudil v težkih bojih vesti. Umrl pa je vendar kot katoličan in mi nimamo vprav pri njem, tej tako resni naravi, povoda misliti, da je bila to za zamuda, če ni napravil zadnjega koraka in spremenil veroizpovedi. On ga ni hotel storiti; zanj stvari še niso bile tako dozo-rele, da bi šlo tukaj za ali-ali. Celudi je bil v vseh etičnih in človeških vprašanjih z Lutrom edin, je bil vendar za svojo osebo prepričan, da more stari veri kljub vsemu ostati zvest, in ni hotel pozitivnih moči stare cerkve zavreči.

• • •

Kitež, ruski katoličeskij vestnik — Bulletin catholique russe. Ravno je izšla 3. in 4. številka v skupnem zvezku s sledečo vsebino: Kristos voskres. Svjašč. dr. Kolpinski; Na temu o zadačah i putjah. Svjašč. dr. M. T.; »Veliki inkvizitor« i Pasha. Dr. Kolpinski; Sonet. M. Smolova; Car Aleksander I. Blagoslovenij i katolištvo. K pribitju Apostolskago Nuncija Fr. Marmadži v Varšavo. M. K.; Iz pečati. Patriarhi i dejatelji ruskago katoličstva. Kronika. Izšla v Varšavi. ul. Mazowiecka šte. 11.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Za bismo F. Cuden
Ljubljana
Prešernova ul. 1.

Službe iščejo

BLAGAJNIČARKA

s prakso želi premeniti mesto. Naslov v upr. 3865.
Starejši trgov. pomočnik spec. stroke, več slov., nem. in italij. jezika, išče zaposlenja kjerkoli. Ponudbe na upravo Zmožen.

Prodajalka

izurjena, išče mesto v mestu ali na deželi. Naslov v upr. št. 3880.

Upravitelstvo hiš

(posestev) v mestu ali okolici, prevzame v Ljubljani stanujoči v pokopini uradnik, ki opravlja tudi sodne prisilne uprave. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vestno« št. 2157.

Gospodična

voditeljica gospodinjstva na veleposestvu, izborna verzirana v vseh panogah boljšega hišnega gospodarstva, iz ugledne rodbine, poleg slovenske perfektna v nemščini, želi s 15. junijem iz lastnih nagibov zamenjati svoje mesto z drugim sebi primernim. — Ponudbe na upravo lista pod št. 3.

Ekonom-

oskrbnik vaje vsega poljedelstva in živinoreje, želi mesta za takoj. Naslov v upr. vi lista pod št. 3851.

Absolventinja

trg. šole išče primerne službe. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Slov.« pod »Praktikantinja«.

Intelligenten fant

z dežele želi mesta službe, skladiščnika pri kakem večjem podjetju ali kaj sličnega. Vešč je računstva, lepopisja in taksonih zadev. — Naslov v upr. vi lista pod št. 3852.

Iščem mesto

brivskega vajenca

Sem v 15. letu, dovršil sem 5 razredov ljudske šole z dobrim uspehom ter imam veselje do brivske obrti. Naslov pod »Brivski vajenec« št. 3932 na upravo Slovenca.

Bivši zvaničnik

želi stalnega mesta kot pomoč v kaki pisarni. — Naslov v upr. vi Slovenca pod št. 3853.

Službe išče PISARNIŠKI SLUGA, izveden tudi nekoliko v pisarniškim poslovanju. — Ponudbe na upravo lista v Mariboru.

DEKLE,

ki je dovršila 6 mesečni tečaj gospodinjstve šole z dobrim uspehom, želi službo kot kuharica ali sobarica pri mirni katoliški družini. Najraje v kakem mestu v Sloveniji. Opravljala bi tudi druga lahka dela. — Ponudbe je poslati na Bara Stefančič, Križevska vas 17, p. Metlika.

Pekovskega vajenca

iščem. — Pekarija Mehora, Novo mesto 69.

Mlinar

ki se razume v umetnem in v kmečkem mlinu, samostojen delavec, išče službo. — Novak, Bistra — Borovnica.

Učnega mesta

pri šivilji ali damskem frizerju išče 14letna deklica. — Naslov v upr. vi Slovenca pod št. 3971.

Šivilja

prav dobro izurjena, želi mesta po hišah. Naslov v upr. lista pod št. 3994.

Mesto HIŠNIKA

išče samec, star 45 let. Vajen je vsega vrtnega dela. Nastop po dogovoru. — Naslov v upr. vi Slovenca pod št. 3988.

Mladenič

20 let, želi službo pri organistu z majhnimi dohodki. Vajen cerkven. opravi, pevec — basist, se želi izučiti orgljanja. Naslov v upr. vi št. 3950.

Boljša deklica

stara 17 let, bi se šla učiti trgovine v kakem večjem mestu, najraje v Celju ali v Mariboru. — Naslov se izve v upr. vi Slovenca pod št. 3987.

Proste službe

Akviziterija

agilnega in zgovornega, sprejme proti dobri proviziji in mesečni plači po dogovoru večje podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Agilen akviziter«.

Vajenka

kot prešivalko zgornjih delov (šeparico), sprejem takoj. Anton Skodič, čevljar, Vič-Glince, Tržaška cesta 15.

Sprejme se KLEPARSKI VAJENEC. Stanko Kezele, Bohoričeva ulica 3.

Vajenca

sprejem za soboslikarsko in plekarsko obrt. FRAN AMBROŽ, Rimska cesta 11.

Iščem učenko

za v kuhinjo (kuharsko učenko), plač. natakario in čvrsto dekle

in vsa opravila, ki je tudi veščja pranja in moljenja Hotel »Triglav« — Boh. Bistrica.

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije — išče za vsakovrstna zavarovanja

Herceg - Bosna

splošno zav. družba, podružnica Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7.

Trgovski učenec!

Sprejme se učenec, star 14-15 let, kateri ima veselje do trgovine, za boljšo trgovino z mešanim blagom v večjem trgu na Hrvaškem. Prednost ima s štajerske in kateri bi bil tudi vešč nekoliko nemščine v pisavi in govoru. Ponudbe je poslati takoj na trdnico Josip Premelč, Otočac, Lika.

Prvovrstno zastopstvo,

komisijno založbo, naročila iz inozemstva, trgovske zveze, sigurno eksistenco, si zagotovite, če pišete na: R. PUC, Ljubljana, vila za artilj. vojašnico.

Sprejem

proviz. potnika vpeljanega v čevlj. stroko. Ponudbe pod »Kavcija 150 Din« št. 3942 na upravo.

Učitelj v majhnem mestu

na kmetih išče pošteno, delavno žensko (Primorko ali Dolenjko), da bi opravljala vse delo pri rodbini 4 oseb, ker gospodinja boleha. Služba stalna. Ponudbe pod »Učitelj« št. 3943 na upravo.

Izurjenega STAVBNEGA

RISARJA sprejem takoj. — Naslov v upr. vi Slovenca pod št. 3933.

Spretno in agilne

zastopnike za obročno prodajo srečk išče denarni zavod. — Zasluzek fiksen in proti proviziji. Ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod šifro Sigurna eksistencija.

Kovača

dobrega voznega in podkovačega, iščem. Orodje in ogled dobi pri meni. Gorishek Jože, Stična — Dolenjsko.

Prikrojevalca

čevljarskega, in krojilca

prvovrstnega za fino lukusno delo, potrebujem za takoj. — Pismene ali osebne ponudbe na iVette - trgovina čevljev - Zagreb, Ilica 31.

Pomožnega delavca

za lahka dela (do 18 let star), sprejma Ivan N. Adamič - Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Učenko

poštenih staršev z dobrim uspehom ljudske ali meščanske šole sprejem v učenje trgovine mešnega blaga in deželnih pridelkov. Franc Pirkovič, Ribnica, Dolenjsko.

4 krat

objavimo

Vaš inserat

če naročite

1 kratno

objavo

velika, opremlj., s posebnim vodom, se odda. Prednost ima učiteljica. — Naslov v upr. vi lista pod št. 3979.

2 lepi stanovanji

se oddata takoj mirnim strankam. Aleševčeva 26, Sp. šiška.

Stanovanje

s 6 sobami, kopalnico in centralno kurjavo, odda v II. nadstropju s 1. avgustom v novogradnji na Miklošičevi cesti Pokojniški zavod, Gledališka ulica 8, IV.

Pouk

Mlada dekleta

tudi z dežele, sprejme bivša učiteljica roč. del v praktični pouk v dobrem mešč. gospodinjstvu, kuhanju, šivanju in ročnem delu. Cenj. ponudbe na I. Jager, Maribor, Ob Brogu 24.

Proizvedbe

Izgubilo se je

motorno rez. kolo

na progi Ljubljana—Črnuče—Trzin—Mengeš proti Cerkljam na Gor. Najditi dobi dobro nagrado. — Janko Ješe, Cesta na Ioko 20, Ljubljana.

Učenca

za mešč. trgovino sprejem takoj. — Naslov v upr. vi lista pod št. 4512.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

Soba

se odda. — Hradečkova vas 74.

Stranka — dve osebi

išče za avgust dvosobno stanovanje, ne na periferiji, solčno, mirno, elektrika, po možnosti kopalnica. Ponudbe pod Mir.

Dve stanovanji

s po 2 sobama, kuhinjo, pritlikinami, souporabo kopalnice in pralnice in vrtom ob Dunajski cesti na Brinju, o d d a t a j o k o j P o k o j n i š k i z a v o d v L j u b l j a n i, A l e k s a n d r o v a c. 12.

Odda se takoj v sredini

mesta popolnoma snažna meblov. sobica

s kuhinjo. Naslov pod Snažno št. 3894 v upr. vi.

Meblov. soba

snažna, za takoj ali za 15. maj o d d a m 1 a l i 2 o s e b a m a. — Šuklje, Bleiweisova cesta 5/III.

Vnajem

Kovačnica

na promet. kraju vzamem v najem. — Naslov pove uprava lista pod št. 3622.

Pekarno

vzajem v najem, event. pristopim kot družabnik. Ponudbe na upravo pod »Pošten in marljiv«.

Dve trafiki

se oddata v zakup za čas letošnjega velesajma. — Informacije se dobe v uradu velesajma v Ljublj.

Seno in otava

v košnji se odda poleg Ljubljane. Naslov v upr. vi pod št. 3698. Kupim stiskalnico in mlin za sadje.

Večji lokal

s pisarno in skladiščem odda na Miklošičevi cesti v novogradnji s 1. avgustom Pokojniški zavod, Gledališka ul. 8, IV.

Mali oglasi

Slovenca

Zajamčijo najpopolnejši uspeh

Prodaj hišo

enonadstropno, s 5 sobami, hlev, skedenj, sadni vrt, 2 gozdni parceli in srenjske pravice v Boh. Bistrici. — Naslov: Franc Trojar, Jesenice — Fužine 43.

Manjše posestvo

blizina mest v Sloveniji, prednost Maribor, primer. za vrtnarstvo, išče resen kupec. — Natanč. ponudbe pod: »100.000 na »Marstan«, Maribor, Koroska cesta 10.

Posestvo ob juž. žel.

8 oralov, novejša hiša, elektr. napeljava, gospodarsko poslopje, se prodaja za 100.000 Din. — »Marstan«, Maribor, Koroska cesta 10.

Trinadstrop. moderno, dobičkanosno HIŠO, sredi

Maribora, kakor več drugih hiš, vil, gostiln, rodovitnih posestev, prodaja Zagorski, Maribor — Tattenbachova ulica 19.

Nova hiša

s 3 malimi stanovanji, vodovodom in vrtom, se po nizki ceni prodaja v Novem mestu. Naslov v upr. vi lista pod št. 3990.

2 enonadstr. hiši

z gospod. poslopjem, obširnimi dvoriščem, zraven velik sadni in zelenjadni vrt, elektrika in voda v hiši, vse v najboljšem stanju. pripravo za vsako obrt ali večje podjetje, lik ob cesti, pol ure od glav. pošte, se zaradi seilitve ugodno prodaja. Naslov v upr. vi št. 3995.

Dobrodoča

trgovina

špecerije in galanterije, na najpomembnejši ulici na periferiji Maribora — se proti prevzemu zaloge in odkupu inventarja takoj prodaja. Zaradi prevzema drugega posla ponudbe samo do 15. maja pod: »Prevzem takoj št. 3618« upr. vi »Slov.«, Ljubljana.

RAZGLAS

Naprodaj je večje

kmetiš. posestvo

s hišo in gospodarskim poslopjem, vse v najboljšem stanju. Zemljišče obsega 12 velikih njiv, travnika, gozda ter je že dosedaj obsejano z 200 kg pšenice, 180 kg ovs, 1000 kg krompirja, vse drugo pa je še za obsejati. Lepa lega, 5 minut od okrajne ceste iz Sevnice na Planino. Obenem je naprodaj velik kozolec v najboljšem stanju, s 6 okni, ter 12 vagonov suhih bukovih in hrastovih drv

Zglasiti se je pri: Luka Senica, trgovec v Šmarju pri Sevnici ob Savi.

Posestvo

v Trzinu pri Domžalah, 2 uri peš od Ljubljane, 3 in pol orala njive, travnika, gozda, sadonosnika, renovirana hiša (4 sobe), hlev itd., se takoj zelo ugodno prodaja. Pripravno za obrt. Svet se lahko dokupi. Poizve se: Selo 41, Moste pri Ljubljani.

Posestvo

se ugodno prodaja 5 minut od postaje Trzin tik glavne ceste. Zidana hiša s hlevom, 5 oralov njiv, travnikov, gozda. Pripravno za mesarje, lesne trgovce, tudi za vsako trgovino. Ivan Kegu, Ljubljana, Bohoričeva ul. 10.

Parcela

vojalna, 535 m², solčna lega, na Kodeljevem, se takoj prodaja. Poizve se v upr. vi lista pod št. 4523.

Krojači, pozor!

Krojaški pomočniki pri trdnici »Elite« v Ljubljani. Prešernova ulica, so stopili v stavko, ker je trdnica hotela znižati plačilo. Pozivljamo krojaške pomočnike, da naveden ne sprejme dela pri tej trdnici!

Organizacija pomočnikov.

Samo Dolenjska!

Katera ljubezniva rodbina vzame v oskrbo mirno in skromno starejšo gospo za polne mesece oziroma odda prazno ali meblovano stanovanje. — Ponudbe pod »Blizu o z d a«.

Kdo kupi?

Budilke poceni!

L. Vilhar
Ljubljana
Sv. Petra c. 35

Muzikalni orkester

(Klepetar, Praga) in železna blagajna (Wertheim), v dobrem stanju, naprodaj. Naslov v upr. vi lista pod 3926.

Klubgarnitura

radi premalega stanovanja ceno naprodaj. Interecent naj pošlje svoj naslov na upravo lista pod »Klubgarnitura«.

Pisalne stroje

Remington, prodaja na obroke Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zahtevajte ponudbe!

Izložbeno okno,

stekleno steno in žago cirkularno za žaganje drv prodaja Gosp. zveza v Ljubljani.

Naprodaj so

tri dobre krave

v župnišču v Begunjah.

»Sprehod po Ljubljani«

kazipot našim šolarjem izletnikom. — Pri upr. vi »Vrtca« v Ljubljani in po knjigarnah posamezni izvod po 3 Din.

Za bolne na sladkorni

bolezni priporočamo vedno svežo

GRAHAM-MOKO

trdnica A. Volk v Ljubljani, Resljeva cesta 24.

Kratek glasovir

(Stutzflügel), črn, železna konstrukcija, vinske sode po 300 litrov, se prodaja. Dobroje, Maribor, Frančiškanska 21.

Birmanska darila

najlepša in najcenejša kupite pri zlatarju A. Fuchs, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

Švicarske ure

verizice, obeske za bismo, nudi po nizkih cenah A. FUCHS, zlatar, Selenburgova 6, Ljublj.

Prodaja se nov rezljan

OLTAR, velikost 80 cm, po nizki ceni. — Naslov pove uprava lista pod št. 3807.

Dva poda

(skednja), 2 šupi in 1 visli, dobro ohranjeno, dolgo 30 m, pripravno za ostrešje za hiše, prodaj po ugodni ceni. Ogleda se lahko vsak čas pri lastniku Ignaciju Sever, Kleče št. 6, pošta Ježica pri Ljubljani.

VRBE

obeljene, gojene, sortirane, 8-900 kg, zelo ceno naprodaj. Naslov v upr. vi pod št. 3669.

Neugašeno apno

oddaja na vagone in vozove trvd. Ant. Stergar, Kamnik, Brzoiavci Stergar — Kamnik. Telef. št. 5.

Prodaja se velika

pekarna

v centru Zagreba; naslov v upr. vi pod št. 3929.

Poceni naprodaj:

Salonček z baržunastimi fotelji, kompl. kuhinja in spalnica, krasna preproga 3,50x4,50, pisal. miza, zofa, stoli, mize, razno pohištvo. — Sirk, Brinje, hiša »Pokojniškega zavoda«, Dunajska cesta.

Sveta življenje in vrvenje

Devetero afriških nadlog

Prebivalci zmernege pasu smemo biti svojim praedem hvaležni, da nas niso nasečili kje v vročem pasu, kjer se da sicer večina brez dela živeti, kjer pa preži na človeka neprestano nešteto sovražnikov in muk. Kako neznosno je življenje n. pr. v Afriki, zanimivo opisuje v »Kosmosu« Arthur Heihe, ki se je v tamkajšnjih nemških kolonijah vdeležil svetovne vojne.

Devetero je afriških nadlog, a vse so iz sveta mrčesa. Predvsem so tu tri vrste mravelj in človek ne ve, kateri bi pripisal prvenstvo v peklenški ničvrednosti. Vendar bodo najhujše med vsemi le »sianfu«, t. j. potovalne mravlje.

Utrujen in od vročine ubit štokljaš s svojimi nosilci preko stepe. Tedaj se zgodi, da najsprednejši naenkrat poskoči kakor spočit kozel in na istem mestu vsi ostali za njim, dasi so že morda šest ur na poti in nosi vsak na glavi tovor 60 funtov. Pogledaš in vidiš, kako se vleče preko steze palec ali pa tudi čevljev širok gomazec trak — vojni pohod potovalnih mravelj. Kar taka mravlja zgrabi, ne izpusti nikdar več. Ako jo potegneš iz rane, ostane glava navadno v mesu; rana žge kakor žveplena kislina in se slednjič ognuji. Požrešnost teh mravelj ne pozna meje; napadajo vse, kar se da žreti in truplo cebre n. pr. v par urah popolnoma izgledajo, da ostanejo samo še kosti. Ranjenemu ali spečemu človeku in živalim so smrtno nevarne; v par sekundah jih je na stotine, v par minutah na tisoče po celem telesu in če ni v bližini pomoči, je smrt neizogibna. Nekoč je o belem dnevu pridrela iz stepe levinja in sredi skozi vojaško karavano planila v vodo. Streljali smo nanjo, toda ko so hoteli domačini njeno truplo potegniti na suho, so nenadoma začeli skakati, se otepati po golem telesu in rjuti: »Sianfu, sianfu!« Truplo mrtve levinje je mrgolelo mravelj; v gobcu, nosnicah, očeh, ušesih jih je bilo na tisoče. Gotovo so jo bile napadle spečo in prebujena od bolečin se je žival zagnala v vodo, da bi se rešila.

Zelo neprijetni gosti utegnejo postati tudi termiti, druga vrsta mravelj. Vendar te človeku samemu niso tako nevarne, ker na svetlobi v par minutah poginejo. Pač pa so nevarne vsem predmetom, ki so človeku potrebni, od čevljev do hiše, ki jih v najkrajšem času izvolijo. A na drugi strani so pa njihove zgradbe, ki stoje po stepi do tri metre visoke, človeku v marsikatero namene koristne. Tako so n. pr. te trde stene iz rdečega ila, zmešane s kravjekom in vodo, izvrsten gradbeni material. V vojni vojaki termitskih holmov niso uporabljali le kot krite, marveč tudi kot krušne peči.

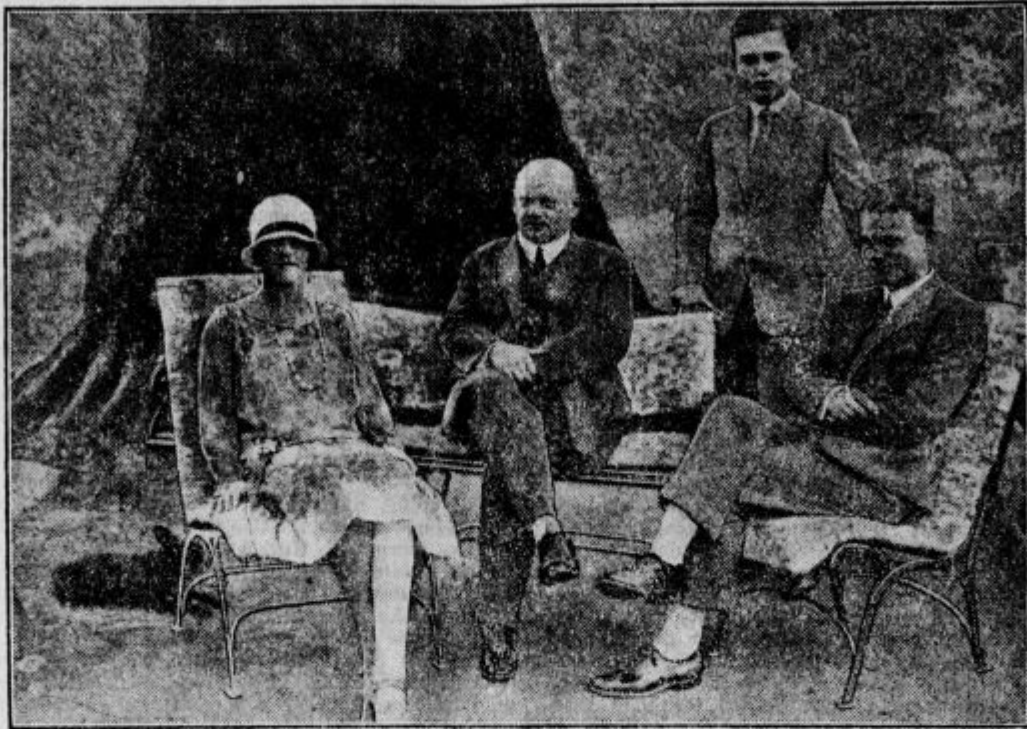
Tretja vrsta so čisto majkne mravljičice, ki jih je neizrečene množine. Nevarne so zlasti vsem jestevinam. Ne preženeš jih niti z ognjem niti z lizolom.

Pod kamenjem in v trohnečem goščavju preže na človeka škorpioni in stonogi. Ako te piči škorpion, začneš plesati indijanski vojni ples in ni nevarnosti, da bi nekaj noči zatislil oko. Bolečine so silne, vendar niti izdaleka tako peklenške, kakor če se te dotakne stonog. Tedaj niti za ples nimaš več moči. Tak rujavi stonog je za prst dolg in te že ob pogledu nanj zmrazi. Če te pa obleže le na malem delu telesa, potem se od bolečin zvijaš na tleh in imaš čut, da moraš znoreti.

Nekoč smo čepeli v majhnem strelskem jarku, ki so ga bili zapustili Angleži. Zadrževali smo in v tem mi je stonog zlezal preko gole roke. Tega ne bi hotel še enkrat doživeti! Bo-

lečino bi primerjal žareči železni palci, ki bi jo kdo trdo vlek po mesu. Roka mi je otekla do rame in moral sem si dati odrezati rokav od edine srajce, ki sem jo imel. Tri dni roke sploh nisem mogel rabiti, a napol hroma in neznosno občutljiva za vsak dotik mi je ostala še več tednov.

Nadaljna šiba božja so malarični komarji. Domačini smatrajo sicer malarijo za otroško

Nemški zunanji minister dr. Stresemann v krogu svoje družine. 1. maja je izpolnil 50 let.

bolezen, toda pol ducenta malaričnih napadov povzroči črnoosečno mrzlico, katere konec je v 85 odstotkih smrt. Umreš na izkrevavitvi; ledvice se zamaše in človek izgubi kri po seči.

Posebna muka v Afriki je, da se skoraj v nobeni njenih rek, jezer in ribnikov ne moreš kopati, kar bi ti bilo v vročini, prahu in drugi nesnagi tako nujno potrebno. Ne le, da povsod preže na človeka krokodili, marveč še bolj pijavke. Teh požrešnih, ostudnih živali je v najmanjši luži na tisoče, da se čudiš, od česa žive.

Velika nadloga so afriški klopi, ki jih je kdo ve koliko vrst. Kdor je kdaj v Afriki hodil na lov, tega še po letih koža zasrbi, če sliši besedo klop. To je pa pojmiti dobesedno; kajti obronki ran, nastalih po klopovih ugrizih, dejanske skele še po mnogih letih, posebno, če se človek poti. Mnogokrat sem v mrzlem nočnem vetru nag stal pred šotorom, a trije domačini so imeli polne roke posla, da se obirali z mene klope. Strašno trpi pred temi zajedavci divjačina. Včasih se mi je krčilo srce, ko sem našel ustreljeno žival vso pokrito s klopi, katerim je bilo telo kakor oteklo od izpite krvi. — Neka vrsta klopov povzroča povratno mrzlico, človek oslepi ali oglušči. — Najljubeznejša med temi afriškimi živalicami je pa le »junac« — peščena bolha. Tega mikroskopično majhnega mrčesa povsod vse mrgoli. Zaje se ti v noge, najraje pod nohte; tu zleže jajca in zalega se redi in razploja v mesu, kar povzroča neznosno srbeče bolečine. Noga se začne gnojiti in prsti odpadejo. Evropejcu je dober ščit proti tej nadlogi njegova obutev — a v vojni seveda čevlji marsikdaj niso bili celi.

Kapitan Wilkins o svojem bodočem poletu na južni tečaj

Kapitan Wilkins, ki je pred 14 dnevi s pilotom Eielsonom iz Point-Barrowa preletel severni tečaj, se še vedno mudi v Green-Harbouru na Spitzbergih, kjer je bil s svojim letalom pristal. List »New-York Times« je poslal v Green-Harbouru svojega posebnega poročevalca, ki je z več drugimi časniki, fotografi in kinematisti dospel na cilj dne 2. t. m. Še isti dan je poslal poročevalce svojemu listu obširno poročilo o svojem pogovoru z Wilkinsom.

Kapitan Wilkins je izjavil, da se pripravljajo na novo tečajno razkrivanje, samo da bo topot njegov cilj antarktično področje — južni tečaj. Poleteti namerava preko Rossovega morja do Grahamove celine. Polet izvrši še to jesen.

Wilkins s tem svojim poletom ne namerava tekmovati proti komandantu Byrdu, ki istotako pripravlja polet na južni tečaj. Dejansko se bo Wilkins držal v zapadni smeri ob obali, dočim vodi Byrdova smer naravnost v notranjost dežele.

— Polet v antarktične predele — je izjavil Wilkins — predstavlja čisto drugačne težave nego v arktične pokrajine. Moje dvakratno potovanje v bližino Grahamove dežele pa me je dovolj poučilo, kaj bomo potrebovali. Tudi Byrd zelo dobro pozna svoj posel in nič ne dvomim, da bo tudi topot tako sigurno uspel kakor ob poletu na severni tečaj. —

Na poročevalčevo vprašanje, kaj sodi o generalu

Nobile,

je Wilkins izjavil: — Zelo je obžalovati, da se je ta načrt zakasnil. Arktični ocean ni predel,

kjer bi se moglo raziskavati poleti Vendar je pa mogoče, da bi se kak zrakoplov dvignil nad arktične megle in letel nad njimi, posebno v bližini Alaske, kjer se drže megle navadno zelo nizko. Brez dvoma bo Nobile storil vse, kar bo v njegovi moči. To je dejansko izvrsten in učen aeronavtični inženjer; dobro pozna tako svoje letalo kakor razmere v Arktiku. Zelimo mu dobro srečo.

— Raziskavanje na severnem tečaju ste v glavnem izvršili? — je vprašal dalje poročevalc.

— Nikakor ne — je odgovoril Wilkins — zelo mnogo je še dela. Toliko smo sedaj dognali, da ni v predelih, preko katerih smo leteli, nobenega večjega otoka. Toda treba bo še izmeriti globočino Arktičnega oceana. Trdno

bogatašem celo leto na razpologo in je razumljivo, da se poskuša ohraniti ga tudi preko zime. Kakor znano, se to zgodi potom vkuhanja, pri tem se pa uničijo vitamini. Ta nedostatek je odpravila moderna kemična industrija s tem, da se ji je posrečilo vitamine izolirati, ki se dobe pod imenom Vigantol v vsaki lekarni.

Drugi ravno tako važni del svežega sadja, mineralne soli in kisline pa ostanejo pri vkuhanju neizpremenjene. Kmalu pa se je izkazalo, da kuhanje trenutno sicer vniči bakterije in druge povzročitelje gnilobe, da pa ni v stanju, preprečiti poznejši nastop. Treba je bilo torej iskati sredstev, ki se pridenejo sadju in ki so v stanju trajno obvarovati sadje gnilobe. Ze od nekdaj se je uporabljala v to svrhu salicilna kislina, ki pa mora biti seveda kemično popolnoma čista in najboljše kakovosti. Te prednosti so pa pogosto manjkale in tako konservirano sadje je postalo radi slabega okusa neužitno. Da se temu zlu odpomore, se je znamenita tovarna »Bayer«, ki izdeluje tudi znane Aspirin tablete, odločila postaviti najčistejšo salicilno kislino v malih zavojih v promet tako, da je sedaj vsem slojem omogočeno si s par dinarji sigurno in neškodljivo konservirati sadje.

Pravda proti članom tajnega sodišča v Nemčiji

V stettinskem procesu proti članom tajnega sodišča je predlagal državni pravdnik proti bivšemu poročniku Heinesu in bivšemu naredniku Ottowu smrtno kazen, proti Bergfeldu in Fräblu pa 4 leta ječe. V svojem govoru je državni pravdnik pobijal stališče obrambe, da je treba obtožencem priznati vojaško svojstvo in da so ravnali po svoji vesti v obrambo države. Obtoženci so zaradi ene strojnice in šest pušk žrtvovali eno človeško življenje in ravnali pri tem zgolj po odredbi obtoženca Heinesa. Pojm o vrednosti človeškega življenja so bili ti ljudje popolnoma izgubili in so se ga morda zopet zavedli šele tekom te razprave. Edina olajševalna okoliščina zanje bi bila, da so se trajno nahajali v nekaki vojni psihozi.

Barje gori

Na obširnih barjih vzhodno-holan'ske pokrajine Drenthe je nastal požar, ki ga je viharno vreme silno razširilo. Ljudje so morali zapustiti svoja bivališča, ker spričo obsežnosti gorečega ozemlja ni misliti na gašenje. Upajo, da bo požar ugasnil, ko poneha veter in pride dež. —

Italijanski atlet Paolino, ki bo tekmoval 1. julija v San Sebastianu za svetovno prvenstvo.

Evo je: Ruth Lange se pripravlja, da odnese na letošnji olimpijadi rekord v suvanju krogle.

Dva princa: Jugoslovanski in romunski prestolonaslednik pri skupni igri.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER — KOLESA iz prvih tovarn. Dürkopff, Styria, Waffennrad (Orožno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev Daje se tudi na obroke Ceniki franco in zastoni

IVAN JAX I SIN
Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

Tovarna - OTTO TAUSIG & Co. - perila
WIEN, XII. DUNKLERGAŦE - 13.
GLAVNO ZAST: HOFFER & LEDERER - ZAGREB

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

načudno neješe.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Kredi ti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Zahvala Ob prebriski izgubi našega nepozabnega, predobrega in ljubečega soproga, očeta, dedeka, brata, svaka in strica, gospoda

MARTINA PLAZNIKA pd. Klembas

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za mnogoštevilne izraze blagodejnega sožalja, za poklonjene prekrasne vence in šopke ter vsem, ki so ga v tako izredno velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. — Posebej pa se zahvaljujemo g. dr. Jenšterle za njegovo požrtvovalnost ob boleznih pokojnika, kakor tudi vsem, kateri so ga za časa boleznih obiskali in ga tolažili ter mu s tem ublažili njegovo trpljenje. — Najiskrenejša zahvala tudi častiti duhovščini za zadnje spremstvo, hvala požarni brambini in lovskemu društvu »Jelenca«, »Kum« in »Draga«, ki so nepozabnega rajkega nosili k zadnjemu počitku in za njih zadnji v srce segajoči lovski pozdrav. — Prosimo vse, da mu ohranite blag in trajen spomin.

Hrastnik, dne 1. maja 1928.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Ob prerani smrti našega predragega in nepozabnega soproga in očeta

Karla Ažmana

mojstra Kranjske Industrijske družbe

nam je bilo izkazano toliko dokazov toplega sočustvovanja, da nismo v stanu zahvaliti se vsakemu posebej in prosimo vse, da sprejmejo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob težki bolezni draga stali ob strani z besedo in dejanjem, najlepša hvala gg. zdravnikom dr. V. Marčiču in dr. Schwabu za pomoč v bolezni pokojnega. Zahvaljujemo se vsem za toliko udeležbo na njegovi zadnji poti, posebno preč. duhovščini, gg. direktorjem, uradnikom in mojstrom Kranjske Ind. družbe na Jesenicah. Velika hvala darovalcem vencev, godbi K. D. P. D. za ganljive žalostinke, društvu »Orel«, odboru I. delavskega kons. društva in gasilcem K. I. D. — Bog plačaj!

Jesenice, dne 4. maja 1928.

Žalujoča rodbina Ažman.

Globoko potrtem srcem naznanjamo tužno vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, ozir. mati in sestra, gospa

Tončka Pogorelec roj. Prudič

danes dopoldne, previdena s sv. zakramenti, po daljši mučni bolezni, mirno zaspala v Gospodu.

Truplo blage pokojnice se prepelje iz ljublj. splošne bolnice v Cerknico, kjer se vrši pogreb v torek 8. t. m. ob 3 pop. Sv. zaдушne maše se bodo brale v dekanjski cerkvi. Cerknica, dne 5. maja 1928.

Žalujoči soprog Alojzij s hčerko Slavko in ostali sorodniki.

Zakaj so kolesa

AIGLON

najpriljubljenejša?

Ker so izdelana v prvovrstni francoski tovarni, imajo krasno obliko, so iz najboljšega materiala, imajo priznano najlažji tek, ter so v primeri k izvršni kvaliteti po

jako nizkih cenah.

Cene od Din 1480.— naprej. Elegantni katalogi in ceniki na zahtevo pri

Viktor Bohinec

Ljubljana

Dunajska cesta šte. 21.

POZOR!

Specialni strokovni zavod za izdelovanje

okvirjev za slike

Miho Vahtar, Maribor

se nahaja od 1. aprila dalje

v Gosposki ulici šte. 37.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

(popreje pri Belem volu)

Obrestuje

hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000.—

Import-Export

Resnim tvrdkam, ki nameravajo razširiti svoje delovanje v državi ter v inozemstvu, se nudi seriozna moč kot organizator prodaje ter zastopnik interesov, 5 jezikov, dolgoletna bančna praksa v inozemstvu. Ponudbe pod »Resen« na upravo lista.

2 leti kredita

Vseh vrst

stroji za mizarje in kolarje

posamezno in v celoti z ali brez montir. motorja

Polnojarmeniki

Welker Werke J. Wachstein
Wien X., Laxenburgerstrasse 12

NAJLEDJE!
BLUZE
DULLOWERTE
ROKAVICE
NOGAVICE

A. JINKOVEC
HASL. K. SOSS

MESTNI TRG
17-18-19

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

- Bentle A., Von Ostern bis Pfingsten. Predigten und Homilien. 171 str., nevez. 45 Din.
- Beyer G., S. J., Maria, Trösterin der Betrübten. Zwölf Muttergottespredigten. 86 str., vez. 32 Din.
- Donders Dr. A., Meister der Predigt aus dem 19. u. 20. Jahrhundert. Ein homiletisches Lesebuch. 495 str., vez. 105 Din.
- Federer H., Und hat ein Blümlein bracht. Bilder und Geschichten. Gezeichnet v. Angelicus M. Beckert, Predigerordens. Vez. 90 Din.
- Hättenschwiler J. S. J., Die Unbefleckte Empfängnis. 32 Lektionen für den Maimonat. 406 str., vez. 70 Din.
- Kepler P. W., Wasser aus dem Felsen. Neue Folge der Homilien und Predigten, zweitez. 379 str., vez. 90 Din.
- Loos A., Die lobwürdige Jungfrau. Dreissig Marienpredigten. 214 str., vez. 41 Din.
- Lucas J., An der Mutter Hand. Gedanken und Anregungen zur Marienverehrung. 335 str., vez. 74 Din.
- Mörzinger J., Das Blumenreich im Dienste der Gottesmutter. 32 Mai-Vorträge. 202 str., nevez. 29 Din.
- Newmann, Der Maimonat. Gebete u. Betrachtungen. 80 str., vez. 16,50 Din.
- M. Pfaff P., Das Marianische Offizium erklärt v. Msgr. Paul Pfaff. 407 str., vez. 120 Din.
- Rieder Dr. K., Des Herren Wort! Das Kirchenjahr in katechetisch-liturgischen Homilien. 292 str., nevez. 60 Din.
- Scharch P. S., Gotteswege in der Seele. Mahnworte zum Leben in Gott. 189 str., vez. 34 Din.
- Schropp B. P., Quis ut Deus? (Wer ist wie Gott?) Religiös-kirchliche Vorträge für Jünglinge. 110 str., vez. 47 Din.
- Schütz J. H., Summa Mariana. Zvezek V. Kurze, zeitgemäße Marienpredigten. 848 str., vez. 170 Din.
- Thürlimann V. S. J., Maria als Vorbild des christlichen Lebens. Zweiunddreissig Predigten und Vorträge für den Maimonat und alle Marienfeste. 166 str., nevez. 55 Din.
- Weber A. P., Dein Meisterstück. Ein Büchlein über Charakterbildung für junge Leute. 222 str., vez. 53 Din.
- Welser B., Veni creator Spiritus! Predigthandbüchlein für den Pfingstfestkreis. 194 str., nevez. 36 Din.
- Wickl R. S. J., Marienherrlichkeiten. Marienpredigten oder marianische Lesungen. 342 str., vez. 63 Din.
- Zierler B. P., Der englische Gruß. 31 Predigten für den Monat Mai und zugleich für die vorzüglichen Marienfeste. 278 str., nevez. 48 Din.

Sprejme se

40 dobrih zidarjev

na palači Delavske zbornice in na Poljanskem nasipu pri gradbenem podjetju inž. Dukić in dr.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 120 milijonov dinarjev

KOMERCIJALNA BANKA D. D.

Podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

Telefon št. 2005

Afilacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Telefon št. 2005

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Nakup in prodaja deviz in valut.

Brzjavni naslov: Komerbanka.

Poštni hran. račun št. 13.320

Nasa obrt

Tvrdo

Gričar & Mejač

najdete le v

Selenburgovi ulici 3

Geslo tvrde:

Najboljše
priporočilo je
dobro blago

NAJBOLJŠI
PREMOG

Cabin Wolfova 1/2

Žima
 najboljša in najcenejša pri

M. Masteri
 tovarna žime

Stražišče pri Kranju.

Mizarstvo

Za stavb. in pohišt. dela
 se priporoča tvrd. Trink,
 Ljubljana, Linhartova ul.

GRIFFON

Najboljši
motocikli

za vsako svrhu in za
 vsakogar, s prestavami,
 kistartarjem, kompletnim
 orodjem franco Ljubljana:
 7800 Din. promptno do-
 bavljivi od skladišča ge-
 neralnega zastopstva:

O. Žužek,

Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Proseno kašo

za krmo po 300 Din, in
 krmilno moko

po 240 Din za 100 kg

oddajam, dokler zaloga.

FRAN POGAČNIK

Ljubljana, Dunajska c. 36.

Krojači in šivilje

Kroje (šnite) za dame in
 gospode, razpošilja Kna-
 neli Alojzij, strok. učitelj,
 Križevniška ul. 2/I, Ljublj.

"Planinka"
 zdravilni čaj

prenavlja, čisti in ope-
 žuje kri, izboljša slabo
 prebavo, slabotno delo
 vanje čreves, nanihava-
 nje, ohlajenja mokraćne
 kisline, letar, žolca in
 solčni kamen. Vzpodbuja
 apetit pri arteriosklerozi
 "Planinka" čaj je pristen
 v plombriranih paketih
 po Din 30,- z napisom
 proizvajalca:
 Lekarna Bahovec
 Ljubljana, Kongresni trg
 (Dobi se v vseh lekarnah)

Parkete

hrastove
 dobite najceneje pri

A. Kanc. Mengeš,

tovarna parketov.

Klavriri!

Tovarna in zaloga klavirjev,
 prvovrstnih instrumentov raz-
 ličnih vrst — kakor tudi
 lastnih izdelkov Poseben od-
 delek za POPRAVILA. Uga-
 ljevanje in popravila za Glas-
 beno Matico, Konservatorij in
 druge inštitute se izpolnjujejo
 od moje tvrdke. Toda po-
 strežite, zmerne cene, tudi
 na obroke. Izdelovalec kla-
 virjev R. WARBINEK, Ljub-
 ljana - Gregorčičeva ulica 5,
 I. nadstropje.

I. VARDIAN
 Siskak 53. Hrv.

Priporoča svoje najboljši

Tamburice

Vsak 10. kupec

klobukov dne 13., 14.,

15., 16. in 17. maja dobi

1 klobuk ali 1 športno

kapo zastoj v trgovini

Martin Jančigaj, Jeseni-

ce, Gorenjsko — poleg

kolodvora.

Gospodine! - Poskusite

idealno sredstvo za pod-
 žiganje drv in premoga.
 Zahtevajte PLAMEN pri
 Vašem trgovcu.

Foto-atelje
D. Rovšek
 Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 34
 se vlijudno priporoča slav-
 nemu občinstvu v mestu
 in na delu posebnosti za-
 klanje skupin, ter za vsa
 druga v fotogr. stroko
 spadajoča dela.
 Izvršujem prvovrstne
 povečane slike na papir
 in platno. — Na zahtevo
 pridem fotografirati tudi
 nadom. Cene zelo zmerne.
 P. n. g. kolagom pripo-
 ročam preizkušene prvo-
 vrstne foto-plošče, pa-
 pir in druge potrebšči-
 ne, francoskih in drugih
 tovarn.
 Velepospovojem
D. Rovšek.

Motvoz (špaga) naj-

cenejši v

tovarni Mehanična vr-

varna Šinkovec, Gros-

uplje. Komisijska zaloga

Palme, Celje, Cankarjeva

7. Maribor, Koroška 8.

Zastopnike

za prodajo drž. srečk na
 obroke, iščemo Sijajni,
 brezkonkurenčni zaslužek
 Razen izdatne provizije
 še posebej fiksno na-
 gradno za gotovo količi-
 no srečk. — Bančna po-
 slovalnica Bezjak, Mari-
 bor, Gosposka ulica 25.

Druva

bukove in hrastove od-
 padke od parketov, do-
 stavlja po nizki ceni na
 dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani, za

gorenjskim kolodvorom.

Krojaški mojster

prevzema konfekcijska
 dela in po meri po naj-
 nižjih konkurenčnih ce-
 nah. Od vsakega večjega
 ali malega krojaškega
 podjetja ali za vsake tr-
 govine. — Naslov pove-
 uprava Slovenca št. 4517.

Slike za legitimacije

izvršuje najhi-

treje fotograf HUGON

HIBSER, Ljubljana, Val-

vazorjev trg. 2583

Sušilnice

za hmelj
 dela najceneje Aug.
 Švajger, ključavničar —
 Braslovče.

J. Stjepušin
 Zagreb Jurjevska 37
 priporoča najboljši
 tamburice, par-
 litara, slusne
 vole in vse
 potrebšči-
 ne za vsa
 glasbila

J. Stjepušin
 Zagreb Jurjevska 37
 priporoča najboljši
 tamburice, par-
 litara, slusne
 vole in vse
 potrebšči-
 ne za vsa
 glasbila

Odlikovan
 na pariskih
 razstavi

Cenik: franko.

Jančigaj, Jesenice

prodaja za birmo: krate
 vate (samovestne) po 9,
 11 in 17 Din; moške sraj-
 ce po 35, 40, 60 in 70 Din;
 moške nogavice po 8, 12,
 15 Din; žens. no-
 gavice po 14 in 28 Din;
 vsakovrstne čevlje, san-
 dale itd. po izredno niz-
 kih cenah.

Nageljne

za okna in vrt

razpošilja po 10 komad

20 Din - IVAN JEMEC,

vrtinarstvo v Mariboru.

Čč. duhovščini

se priporoča za izdela-
 vanje talarjev in drugih
 oblek JOSIP TOMAŽIČ,
 Celje. Na okopih štev. 5

Žimnice

modroce, postelne mreže,
 želez. postelje (zložljive),
 otomane, divane in druge
 tapetniške izdelke dobite
 na cenene pri RUDOLFU
 RADOVANU, tapetniku,
 Krekov trg št. 7 (poleg
 Mestnega doma).

V MARIBORU

je najugodnejši nakup
 galanterije - drobnarije -
 parfumerije - papirja -
 pletenja - čevljarskih po-
 trebščin - motvoza - vr-
 varskih in pletarskih iz-
 delkov - na debelo in na
 drobno - pri

DRAGO ROSINA

Vetrinjska ulica št. 26

Dnevnik

Slovenec

najbolje

informirani list!

Ogljeni papir

(karbon papir) indigo papir, barune trakove
 barvo za štampiljke, dobite vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana

Selenburgova ul. 6/I.

Telefon št. 2980

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze
 globokega sočutja ob
 smrti našega srčnoljubljenega soproga
 oziroma očeta, gospoda

Alojzija Tergrav

se tem potom vsem in vsakemu posebej
 iskreno zahvaljujemo. Posebno častiti
 duhovščini, in sicer v prvi vrsti doma-
 čemu župniku č. g. dr. J. Jančiču za
 ves trud in mnogokratne obiske v bo-
 lezni, ptujskemu prostu č. g. dr. I. Za-
 garju kot voditelju pogreba za krasni
 govor v cerkvi, č. g. p. Ladislavu, č. g.
 kanoniku P. Zagar, č. g. P. Gorjup, č. g.
 Lasbaker, č. g. R. Jošt, nadalje pevске-
 mu društvu »Savinjski zvon« za ganljivo
 pesem ob odprtem grobu in narod. posl.
 dr. J. Hodžarju za poslovinne besede od
 bivšega štajerskega dež. posl., darova-
 teljem lepih vencev in šopkov, ter vsem,
 kateri so spremljali nepozabnega nam
 rajnega na zadnji poti.

Vsem prisrčni: Bog plačaj!

Sv. Peter Sav. dol., 4. maja 1928.

Zaljubljeni rodbina

Tergrav.

Proda se iz druge roke

1 Peugeot 12 HP 2 sedežen, mod. 1925 22.000 Din
 1 Peugeot potniški, model 1927 25.000 Din
 1 Peugeot Cabriolet Luxus, mod. 1927 33.500 Din
 1 Metallurgique 16 HP, 4 sedežen 13.500 Din
 1 šasi Mercedes 32 HP, za 1000 kg 17.000 Din
 1 Wanderer, 3 sedežen 25.000 Din
 1 3 tonski tovorni, ogr. Benz 26.000 Din

Vsi vozovi v najboljšem stanju na ogled pri tvrdki

O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Več rabljenih motociklov na zalogi!

Lokomobile

Motorji

Diesel in Sauggas

Jarmeniki

Pini & Kay. Kompletne žage

Ugodni plačilni pogoji.

BRAČA FISCHER d. d.
 Zagreb, Gunduličeva ulica 36.

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928, mo-
 torji, otroški in igračni vozički,
 najnovejši šivalni stroji in pneu-
 matika Michelin. Posebni od-
 delek za popolno popravilo, ema-
 liranje in ponikanje dvokoles, otroških
 vozičkov, šivalnih strojev itd. Prosta-
 ja na obroke. — Ilustrovani ceniki franko.

"TRIBUNA" F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov
 Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Modni atelje

Franjo Malis

diplomirani krojač

Ljubljana, Tržaška c. 29

se priporoča cenjenemu občinstvu za obilen obisk.
 Anglesko in češko blago vedno na razpolago.
 Delo solidno! Cene zmerne!

Predsezija v staroslavni

Šmarjeških toplicah

pri Novem mestu na Dolenskem traja od 1. maja
 do 30. junija in stane

20 dnevna oskrba

(3 krat na dan obilna, dobra hrana), soba, kopanje,
 dve zdravniški ordinaciji ter vožnja v Šmarješke
 toplice in nazaj

900 Din

V glavni seziji od 1. julija do 31. avgusta stane
 penzija: (hrana kot v predseziji) ter soba, dnevno
 za osebo

45 Din

Voz odhaja iz Novega mesta dnevno ob 13. uri.
 Kopališče ima šest basenov. Kopeli so bogate na
 ogljikovi kislini: terma 27° R. Zdravljenje zelo
 učinkovito za Neurastenijo, Hypertonijo (močni
 krvni tlak), Rheumatizem (fremmatike s srčno hibo),
 Arterio sklerozo in ženske bolezni.
 Kopališče ima krasno lego, mir in prelepa gozdna
 šetališča.

Vsa pojasnila daje:

Uprava Šmarjeških toplic,
 Novo mesto.

Najceneje se oblečete, ako kupujete gotove
 moške in deške obleke doma-
 čega izdelka pri JOS. OLUP — Ljubljana, Stari
 trg št. 2, ki ima v zalogi tudi suknjo in hlačevo
 iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne
 pletenine, jumperje, topice in perilo. — Obenem
 se priporoča znana gostilna »POD TRANČO«
 kjer se točijo najboljša štajerska in dolenska vina.

Idejni načrti za novo

šolo v Hrastniku

Krajni šolski odbor prosi one gospode, kateri
 so poslali na tozadevni razpis idejne osnutke, da
 naj vpošljejo takoj naslove, kam naj jim odbor
 sporoči neko važno zadevo. Naslov naj bo tak,
 da ne bo anonimnost konkurentov trpela.

Agenti

za prodajo državnih vrednostnih papirjev
 na obročna odplačila, se iščejo proti dobri
 proviziji. Ponudbe poslati na upravo lista
 pod »Unosna zarada« št. 4507.

Delnice Ljubljanske

Kreditne banke

večja množina, pod tečajem naprodaj. —
 Ponudbe pod »Brza odločitev« na oglasni
 oddelek »Slovenca«.

Pohištvo

posteljina, vložki, modroce, zastori, posteli, odeje,
 pohištvena tkanina itd., najboljši in najceneje pri

KARLU PREIS, Maribor

Gosposka ulica 20. — (Brezplačni ceniki.)

Slovensko-

srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.

V platno vezan Din 70.—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

Čatežke toplice

pri Brežicah

Radioaktivna terma + 52° C. —
 Izborni uspehi pri lečenju revma-
 tizma, išlas, ženskih bolezni i. dr.
 Pričetek sezone 13. majnika. —
 V predsezoni do 30. junija pri
 sobah 25% popusta.

L. Mikuš - Ljubljana
 priporoča svojo zalogo dežnikov,
 solčnikov in sprehajalnih palic
 Popravila točno in solidno

Danes zvečer
 kopelj za noge

Ako imate bolečine v
 nogah, raztopite še danes
 zvečer 1-2 žlici soli
 sv. Roka za noge v lavorju
 tople vode in kopljite svoji
 trudni nogi 10 minut v
 ajej. Polagoma izgine na-
 dižno pečenje, izginejo
 praske in utruje-ost nog.
 Ta kopelj zdravi tudi bo-
 lečine, ki jih povzročajo
 ozki čevlji. Odstranja najtrdovratne se zmrlane in
 zelo nadležno srbečico. Če držite nogi dalje časa
 v vodi, se zmehčajo kurja ošesa in druga mesta
 otrdele kože tako, da se lahko odstranijo brez noža.
 Sol sv. Roka za noge krepi najbolj občutljive
 noge in jih spravi v red tudi za slučaj največje
 zasemarjenosti, in sicer tako, da zopet lahko ho-
 dite, se poljubno vdajate športu ter lahko na enem
 mestu stojite ne da bi čutili najmanjšo utrujenost
 ali bolečino. Veliki zavoj sv. Roka soli za noge
 velja 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji.
 Ako ni v zalogi, obrnite se na naslov:

Gregorič - „Sanitas“ - drogerija - Ljubljana

Dr. F. Kolterer

šefzdravnik zdravilišča — specialist za balneoterapijo
 naznanja zopet svojo
 ordinacijo v Rogaški Slatini
 Strossmayerjev dom

Novietè

Salon damskih klobukov

Angela Pekoli

Ljubljana, Sv. Petra cesta 24, prtiličje

se priporoča cenj. damam za obilen

obisk. Delo po najnovejših dunajskih

modelih.

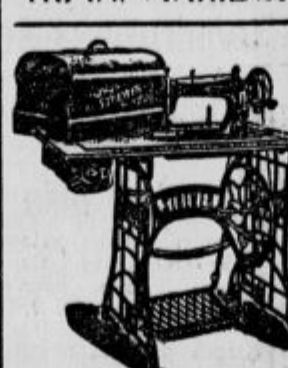
RADIO - LJUBLJANA

1. Razpisuje se mesto tehničnega vodja studija. Zahteva se
 srednjetehtniška šola ali njej enakovredna izobrazba, praksa v telefoniji in
 radio-foniji ter glasbena izobrazba.

2. Razpisuje se mesto napovedovalca (napovedovalke) pri studiju
 radio-oddajne postaje v Ljubljani. Zahteva se vsaj nižja srednješolska
 izobrazba, izredno razločna pronunciacija, če mogoče s tehnično izobrazbo
 glasu. Prednost imajo oni, ki znajo tuje jezike in so večši tudi knjigovodstva.
 Prošnje naj se pošljejo do 20. maja na Prosvetno zvezo v Ljubljani.

RAZPRODAJAH

se dobi usakopsrno manufakturno blago samo pri
 TRPIN. MARIBOR. Glavni trg št. 17

Najpopolnejši
STOEWER
 šivalni stroji
 so šivilja, krojače in čev-
 ljarje ter za vsak dom
 Preden si nabav. stroj, ogli-
 te si to izrednost pri tvrdki
L. BARAGA
 Ljubljana
 Selenburgova ulica št. 6/I.
 Brezplačen avok. 15 l. rms.
 Telefon št. 990

Reform-steklenice

so za konzerviranje sadja in povrtnin
 najboljše in najcenejše

Glavna zaloga za celo Jugoslavijo pri tvrdki
 Lovro Petovar, Ivanjskovci.

Istotam se dobi Zupančeva knjiga:
 Konzerviranje sadja in vsakovrstnih povrtnin
 za domačo uporabo.
 Ceniki na zahtevo.

Priporoča se Vam, pohištva

da si pri nakupu
 ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohi-
 štvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga

št. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvora Vizmarje)

Dijak: »Vi ste vendar gostilničar« Pri divjem možu, kaj ne?
 »Da. Kaj pa je?« »Pravili so mi, kako znate biti originalno surov
 napram svojim gostom. A jaz ničesar ne opazim.«

Tudi Vaša obleka

Veliko Vam koristi
če si ostanite
kolo
ali
šivalni stroj
znamke **GRITZNER** in **Diamant**
edinole pri
JOS. PETELINC
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika.
15 letna garancija. Popok vesenja brezplačen.

Flobert puške

lovske puške, brovninge, samokrese, pištole za strašenje psov, topiče, zaloga lovske in ribiške potrebščin ter umetni ogenj.

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

LOV

občine Krašnja

bo na dražbi 15. maja 1928 ob
11. uri dopoldne pri srezkem
poglavarstvu v Kamniku.

Kupi se:

1 event. 2 stacionirani

parni lokomotivi

rabljeni, vsaka po 230/280 HP. Reflektira se
samo na dobro ohranjene stroje najnovejše
konstrukcije.

Proda se:

1 pogonski

parni stroj

s 50 HP (Antriebsdampfmaschine), rabljen,
izdelek Breitf. & Danek, po jako ugodni ceni.
Ponudbe za oboje na upravo tega lista pod
»PARA DDD«.

BLAGO
za ksenke oblačila, -vino
volineno in perilo, sadnje
novosti — česko iztvo
Velika izbira,
znano solidno ceno.
R. MIKLAUČ „Pri Škafu“
Ljubljana

Generalno zastopstvo jugoslov. tovarn kisovc kisline

ima za Slovenijo

Gospodarska zveza v Ljubljani

na katero se obračajte
direktno glede ponudb.

Predno gradite
vodno kolo
zahtevajte ponudbe za
vodne turbine
od tvrdke
G. F. Schneller
podjetje za gradnjo vodnih turbin
Škofja Loka

AKO RABITE TISKOVINE

ilustracije, kataloge, prospekte, toda
se ne morete odločiti, v kakšni
tehniki naj se izdelajo,

BLAGOVOLITE

SE OBRNITI

vedno na naše podjetje.
V teh vprašanjih.
Vam je vedno
drage volje na
razpolago

JUGOSLOVANSKA TISKARNA
DARJO-OTSKI-SVETLOISK • HELIOGRAFIJA • KAPNOTISK • KUPOTISK • KUPOTISK • KUPOTISK

Naznanilo preselitve

Prešernova ulica št. 4

(zraven Frančiškanske cerkve)
(vis a vis Mestne hranilnice)

H. Suttner, Ljubljana 2

Zaloga ur, srebrnih in zlatih predmetov
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Birmanska darila po nizkih cenah

Kovinska ura z verižico . . . od Din 58 naprej
Srebrna ura z verižico . . . od Din 290 naprej
Srebrna zapestna ura . . . od Din 218 naprej
14-krat. zlata zapest. ura . . . od Din 380 naprej

3-letna garancija

Velika izbira, nizke cene, točna postrežba

Cenik zastoj in poštnine prosto!

Razpošiljalna trgovina se nahaja na
Dunajski cesti št. 1. B.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnega
pohištva, žimnice, zof, foteljev i. t. d. po zelo
nizkih cenah.

Prvovrstni švedski

posnemalniki

Na mesečne obroke
Od 75 litrov dalje,
vse s krožniki v
bobačku.

„TEHNA“

družba z o. z.

Ljubljana

Mestni trg 25/I.

Iščemo
povsod zastopnike!

Razglas

o pismeni ofertalni licitaciji za
oddajo tesarskih del pri zgradbi
»Prosvetnega doma« v Trebnjem.

Načrti in pogoji so na vpogled v župnišču v
Trebnjem. — Ponudbe je vložiti do 20. maja na
podpisani naslov. Ostrešje bo moralo biti izgo-
tovljeno začetkom avgusta. Tesanje lesa pa se
prične koncem maja. — Odbor si pridrži pravico
oddati delo brez ozira na višino ponudbe.

Trebnje, dne 4. maja 1928.

Prosvetno društvo - Trebnje.

Kupujem

hrastove prage

(švelerie)

2'60 m, 25/15 cm skozi celo leto.

Prevzemajo se pragi vsak mesec na
nakladalni postaji in plačajo v go-
tovini. Ponudbe naj se pošljejo na

Poštni predal 167 - Šušak

**KUPON
ZA UGANKE**
v
**ILUSTRIRANEM
SLOVENCU**

Št. 19

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Napolzmrzni gostje so dobili najprej z diša-
vami skuhan vino, da bi se takoj pogreli. Pri vinu
se je razpletel živahen pogovor o pravkar prestani
nevarnosti. Pan Pagovski je do nebes povzdigoval
mladega Cipranoviča, ki se ni zbal hudega mraza,
nevarnosti in naporov ter pohitel neznanim potni-
kom na pomoč, namesto da bi udobno sedel doma na
toplem. »Vera, vera,« je rekel, »tako so v pravič-
nih časih pogumni vitezi odhajali v tujino, da bi branili
človeštvo v daljnih deželah pred volkodlaki, zmaji
in drugimi strahovi!«

»In če se je kateremu izmed njih tudi posrečilo
rešiti prekrasno kraljičino, bolj srečen, kakor smo
mi zdaj, ni mogel biti!«

»V resnici, nobeden izmed njih ni mogel rešiti
večje lepote, kakor smo jo mi! Bog nam je priča,
da govorimo čisto resnico!« so soglasno zaklicali
štirje bratje Bukojemski.

Panna Sieninska je povesila oči in se sramežljivo
nasmehnila, tako da sta se na njenih licih prikazali
dve preljubki jamic.

Toda panu Pagovskemu se je zdelo to laskanje
preprostaško in neprimerno, kajti panna Sieninska
je bila, dasi sirota in brez premoženja, vendarle po-
tomka magnatske hiše. Zato je zasukal pogovor v
drugo smer in je vprašal:

»Odkdaj se pa vi prevažate po teh cestah, mlada
gospoda?«

»Odkar je zapadel velik sneg. Vozili se bomo
vsak dan, dokler se ne bo pričelo taliti,« je odgovoril
mladi Stanislav Cipranovič.

»Koliko volkov pa ste dobili v tem času?«

»O, toliko, da bomo vsi imeli zadosti za kuhanje!«

Tedaj so se pričeli vsi Bukojemski glasno gro-
hotati in ko so se malo pomirili, je pripomnil najsta-
rejši:

»Njegovo kraljevsko veličanstvo je lahko ponos-
no na svoje logarje!«

»Kaj pa!« je odgovoril Pagovski, »znano mi je,
da so gospodje kraljevski dedni logarji v tukajšnjih
gozdovih. Mislim, da ste Bukojemski doma v Ukra-
jini?«

»Seveda, prosim pana, vsi spadamo k tej rod-
bini.«

»Bukojemski grba Jela so dobrega pokolenja in
so celo v svaštvu z visokimi rodovi.«

»O, še s svetim Petrom smo v sorodu,« je za-
klical Luka Bukojemski.

»Kako pa to?« je vprašal pan Pagovski. Resno
in nezaupno je pogledoval na brate, ker bi bil rad
po njihovih obrazih razbral, ali si niso z njim do-
volili nemestne šale? Toda ostala dva brata sta mu
nedolžno pogledala v oči, pričrčevalno prikimala
z glavo in pritrdila bratu. Pagovski se je čudil in po-
novil: »S svetim Petrom ste v sorodu? Quo modo?«

»Po Pšegonovskih, prosim.«

»In Pšegonovski, kaj je z njimi?«

»Ti pa so z njim v sorodu po Ušviatih.«

»In Ušviati? S kom so pa zopet ti v sorodu?« je

že z zasmehom dejal stari šlahič, »in tako dalje do
samega Kristusovega rojstva. No seveda, če je že
z mogotei na zemlji dobro biti v sorodu, potem so-
rodstvo v nebesih še več zaleže. S takimi zaščitniki
boste še hitreje napredovali! A kako ste vendar
prišli iz ukrajinske stepe v naše Kožlenice gozdove?«

Kakor sem čul, bivate tu že več let?«

»Ze tri leta, prosim. Naša ukrajinska posestva

so bila opustošena za časa zadnjega upora in ležijo
v pepelu. Nismo marali biti podložni poganskim ta-
tarom, ki so postali naši gospodarji, ker se je neko-

Na kak način?

liko premaknila državna meja. Zato smo odšli naj-
prej k vojakom, potem pa smo prevzeli v najem raz-
lična posestva, dokler nam ni preskrbel naš sorodnik
pan Malčinski po svojih zvezah ta-le dedni kraljevski
logarski urad.«

»Tako je,« je pripomnil stari Cipranovič. »Zares
je čudno, da smo se vsi sešli v tej samotni! Saj ni
nihče izmed navzočih tukaj doma, temveč nas je sem
vrgla usoda.« Potem se je obrnil na Pagovskega in
mu rekel: »Saj ležijo tudi posestva vaše milosti —
kolikor mi je znano — daleč oddal, na Ruskem.
Imeli ste grad ob morski obali?«

Pan Pagovski se je nehote stresel pri teh bese-
dah, kakor da se mu je kdo surovo dotaknil skeleče
rane.

»Tam sem imel posestva in jih imam še vedno.«
je odgovoril, »a sovražim ta kraj, ker sem tam do-
živel samo nesrečo.«

»Vse je v božjih rokah,« je rekel Cipranovič.

»Vem, in človek bi se v svoji nečimernosti za-
man upiral višji volji, a življenje je postalo tam zame
pretežko!«

»Vaša milost je dolgo služil, kolikor mi je znano,
pri vojaki?«

»Dokler nisem izgubil roke, sem po svojih mo-
čeh služil domovini in pomagal maščevati prizadeto
mi ponižanje. Če mi odpusti naš Gospod Jezus vsaj
po en greh za vsako turško glavo, potem lahko upam,
da mi ne bo treba gledati pekla.«

»Lahko ste mirni! Vojna služba je častna in tudi
potrpljenje se nam šteje v dobro. Zalostne misli pa
mora človek premagati!«

Saj bi jih bil že davno premagal, če bi me le
hotel zapustiti! A dovolj o tem! Ko sem postal po-
kveka in vrhu vsega še varuh gospodične, ki jo tu
vidite, sem zapustil ta vroča tla. Preostalo mi življe-
nje hočem prebiti v mirnem kraju, kamor ne sega
vojni hrup. In tako čepim, kakor zdaj vidite, v Bel-
čahki.«

LAJDAŠKA KNJAZNICA iz založništva jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 28. avgust
A. Sheehan, Nočing. Povest iz časa kralja Jana Sobieskega. 34 Din. — 24. avgust: A. Marčič.
Banka. Ljubljano-slovenska povest. 22 Din. — 25. avgust: H. Suttner. H. Suttner.
Montenap. 82 Din. — 27. avgust: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 28. avgust: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 29. avgust: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 30. avgust: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 31. avgust: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 1. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 2. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 3. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 4. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 5. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 6. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 7. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 8. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 9. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 10. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 11. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 12. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 13. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 14. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 15. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 16. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 17. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 18. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 19. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 20. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 21. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 22. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 23. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 24. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 25. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 26. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 27. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 28. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 29. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 30. septembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 31. septembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 1. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 2. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 3. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 4. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 5. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 6. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 7. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 8. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 9. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 10. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 11. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 12. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 13. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 14. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 15. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 16. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 17. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 18. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 19. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 20. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 21. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 22. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 23. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 24. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 25. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 26. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 27. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 28. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 29. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 30. oktobra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 31. oktobra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 1. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 2. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 3. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 4. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 5. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 6. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 7. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 8. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 9. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 10. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 11. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 12. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 13. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 14. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 15. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 16. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 17. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 18. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 19. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 20. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 21. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 22. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 23. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 24. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 25. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 26. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 27. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 28. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 29. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 30. novembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 31. novembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 1. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 2. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 3. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 4. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 5. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 6. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 7. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 8. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 9. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 10. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 11. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 12. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 13. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 14. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 15. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 16. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 17. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 18. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 19. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 20. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 21. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 22. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 23. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 24. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 25. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 26. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 27. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 28. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 29. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 30. decembra: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 31. decembra: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 1. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 2. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 3. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 4. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 5. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 6. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 7. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 8. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 9. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 10. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 11. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 12. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 13. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 14. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 15. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 16. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 17. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 18. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 19. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 20. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 21. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 22. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 23. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 24. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 25. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 26. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 27. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 28. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 29. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 30. januarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 31. januarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 1. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 2. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 3. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 4. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 5. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 6. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 7. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 8. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 9. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 10. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 11. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 12. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 13. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 14. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 15. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 16. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 17. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 18. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 19. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 20. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 21. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 22. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 23. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 24. februarja: H. Suttner.
H. Suttner. 14 Din. — 25. februarja: H. Suttner. H. Suttner. 14 Din. — 26. februarja: H

NAŠA POMLAD!

Lakasti čevlji za vsako vreme in vsako priložnost

9845—60723

Din 249⁻

dopoldne

6875—60598

Din 229⁻

popoldne

5855—60371

Din 229⁻

na večer

Barvasti čevlji za solnčne dneve

Din 229⁻

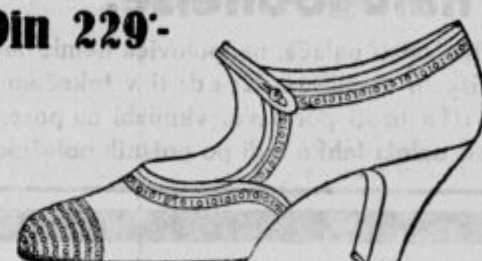
9665—80406

Moderen čevlj za dame v drap barvi. Mehka usnjena podloga. Noga v tem čevlju izgleda vitka, hoja udobna.

Din 229⁻

6645—20571

Eleganten čevlj iz svetlosivega mehkega usnja. Okusen okrasek vrhu čevlja daje istemu lepo lice.

Din 229⁻

5645—80318

Izredno lep čevlj z bogatim luknjičastim okrasom. Svetla drap barva z visoko peto. Za izprehod najbolj priljubljen vzorec zapadnih dežel.

Čevlji za sport in izlete

Din 249⁻

9635—40988

Na okvir šivani polčevlj iz finega boksa z nizkim podpetnikom, obrobljen z okusnim okrasom.

Din 269⁻

9645—40062

Čevlj iz finega boksa z elastičnim gumičevim podplatom. Zelo primeren za daljše izlete.

Din 249⁻

9645—40723

Novost pomladne sezone v svetli drap barvi. Okusni luknjičasti okrasek na vrhu in ob peti. Nizek podpetnik iz usnja.

Moški čevlji za vsako priložnost

Din 269⁻

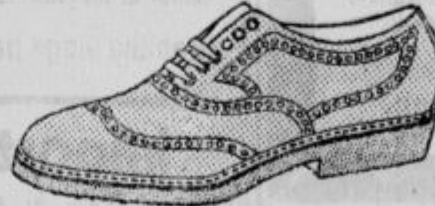
9937—60991

Črn na okvir šivani polčevlj z gumijevim vulkaniziranim podplatom. Primeren za vsakodnevno nošnjo in štrapač.

Din 269⁻

9937—40992

Ta čevlj ima zelo okusen luknjičasti okrasek. Izdelan je iz fine teletine rujave barve.

Din 299⁻

4937—40099

Polčevlj z gumijevim krep podplatom, zelo bogato okrašen. V črni ali rujavi barvi. Zelo udoben za hojo.

Din 299⁻

9637—13795

Zelo eleganten na okvir šivani polčevlj v krasni češnjavordeči barvi. Primeren za vsako priliko.

Ata